AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6548 — Fiati her yerde 5 kuruş | CUMARTESİ — 9 KÂNUNUSANİ 1937 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Sancak meselesini Fransız başvekili M. Blum bizzat tetkik edecek

M. Blumun bir hal çaresi bulmak yolunda yaptığı vaid teyid edildi

Havas muhabirine göre Sancak meselesinde İngilizlerin vaziyeti

Sancak işinin bu ayın 21 inde konsey ruznamesine alınmasını istedik

Ankara 8 (A.A.) — Anadolu ajansının istihbarına göre, Türk hükûmeti Fransız hükûmetile bilitilâf İskenderun meselesinin Milletler cemiyeti konseyinin 21 ikincikânun ruznamesine konulması için icabeden teşebbüslerde bulunmasını M. Sandlerden rica etmiştir.

Ankara 8 (A.A.) — Anadolu ajansının mevsuk menbadan haber aldığına göre, dün Fransa hariciye müsteşarı M. Vienot Paris büyük elçimiz Suad Davazı davet ederek uzun bir mülâkatta bulunmuştur. Çok dostane bir şekilde cereyan eden görüşme esnasında M. Vienot istirahatten dönmesi yaklaşan başvekil M. Blumun Sancak meselesinde her iki tarafı tatmin edebilecek bir hal çaresini telkin için Fransa hariciye nezaretince hazırlanan proje ile hükûmetimizden de teklifimizin daha etraflı bir ifadesini muhtevi olarak istediği projeyi bizzat tedkik edeceğini beyan ve doktor Arasa M. Blumun bu hususta vaki olan vadini teyid etmiştir.

Hükûmetimiz tarafından verilecek proje hariciye vekâletince hazırlanmış olub Parise gönderilmek üzeredir.

Paris 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Dış işleri bakanlığı müsteşarı M. Vienot, dün, saat 18 den 20 ye kadar dış işleri bakanlığında Türkiye büyük elçisi B. Suad Davaz ile görüşmüştür.

Selâhiyettar bir menbadan öğrenildiğine göre B. Vienot, Türkiye büyük elçisinin nazarı dikkatini, Türk matbuatında görülen bazı makalelerin, Sancak hakkında bir Türk - Fransız anlaşmasına mani olabilecek mahiyetinin şiddeti üzerine çemiştir.

Fransız hükûmetinin bu meseleyi itina ile tedkik etmekte olduğu ve Türkiyenin de ayni tarzda bir tedkikte bulunmasını görmekle bahtiyar olacağı bildirilmektedir.

B. Vienot ve Davaz, müzakerelere devam edilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Fransız hükûmeti, eğer Türkiye de teşebbüse mütemayil ise, Cenevreye 18 kânunusanide toplanacak konsey içtimaının taliki hususunda müracaatta bulunulmasını kabul etmektedir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

1937 kalkınma yılı

1937, bütün dünya için bir kalkınma yılı olacağa benziyor. 1929 da başlıyan büyük buhranın geçen senedenberi azaldığında iktisatçılar birliktir. İstatistikler de bunu gösteriyor. Bu yılbaşı gecesinin bütün şehirlerde her seneden fazla eğlenceli ve kalabalık olduğunu, Paris gibi büyük şehirlerde binlerce otel, lokanta, dansinglerin adam almadığını, alışverişin akıllara hayret verecek derecede çok olduğunu gazeteler yazıyor. İsviçrede Sen Moriç gibi büyük dağ istasyonlarında otellerin hepsi haftalardan beri müşteri reddetmişler. Alışveriş geçen yılın tam iki misli olmuş. Bâl istasyonundan, yılbaşı münasebetile on beş bin seyyah geçmiş ve 38 hususî ve fazla tren hareket ettirilmiş.

Daha ciddi rakkamlara istinad etmek için, Milletler Cemiyetinin neşrettiği istatistiklere bakalım: Dünya istihsalâtı 1929 senesi 100 ile ifade olunursa, bu seviye 1932 de 69 a inmiş, 1933 de 78, 1935 de ise 95 e çıkmış. İşsiz amele adedi 1929 senesinde gene 100 ile ifade olunursa, 1932 de 291, 1934 de 221, 1935 de ise 193 e inmiş.

Her memlekette, geçen senedenberi istihsalâtın fazlalaştığı toptan satış fiatlerinin arttığı, işsizlerin azaldığı, dünya ticaret hareketi yekûnunun çoğaldığı görülüyor.

Almanya gibi, bugün iktisadî vaziyeti en sıkıntılı olan memlekette bile,1933 senesinde 6 milyon işsiz varken, 1935 de bir milyona inmiştir. Alman millî geliri 1933 de 48 milyar mark iken 1935 de 61 milyar marka çıkmıştır. Vergiler ise ayni seneye nazaran 5 milyar mark fazladır (Almanlar, gelirlerinin vasati yüzde yirmi beşini vergi olarak verirler).

İktisadî ve malî kalkınmada gıpta edilecek memleket İngilteredir:

Geçen ilk teşrinde Londra şehrinin çıkardığı yüzde iki buçuk faizli 100 milyon İngiliz liralık bir istikraz 24 saat içinde on defa kapatılmıştır! Son otomobil sergisinde 88 milyon İngiliz liralık otomobil satılmıştır. 36 sahife çıkan *Sunday Times, Observer* gibi gazeteler, uzun müddet artık ilân kabul edemiyecek hale gelmişler. On sene evvel beş şiline satılan «Woolworth shares» aksiyonları 9 İngiliz lirasına, yani 36 misline çıkmış. İngiliz postalarının vardiatı 900 milyon sterlini bulmuş ve bir senede İngilizler 7 milyar mektub yollamışlar. Bu masraflara rağmen İngiltere küçük tasarruf sandıklarına yatırılan mevduatın miktarı da 800 milyon İngiliz lirasına çıkmış...

Amerikada ise, Rooseveltin güdümlü ekonomisi sayesinde, buhrandan önceki en müreffeh yıllara nazaran, 1935 de istihsalâtta yüzde 16, istihlâkte yüzde 11 fazlalık var.

Hülâsa, başta Amerika, İngiltere olmak üzere bütün dünya memleketlerinde iktisadî büyük bir iyileşme vardır. 1936 yılı bir kalkınma yılıdır. Birçok şeylerde buhrandan evvelki hâle çok yaklaşılmıştır.

(Devamı 13 üncü sahifede)

* * *

Atatürk Ankaraya döndü

Vekiller heyeti dün Atatürkün riyasetinde Çankayada toplandı

Ankara 8 (A.A.) — Cenubî Anadoluda seyahate çıkmış bulunan Atatürk, hükûmetin daveti üzerine bugün saat 13,30 da Ankaraya avdet buyurmuş ve Çankaya köşkünde icra vekillerine riyaset etmiştir.

Madridde çok kanlı muharebeler oluyor

Asiler bazı mühim mevkileri ele geçirdiklerini bildiriyorlar

Bir milis müfrezesi

Madrid 8 (A.A.) — Dün akşam saat 21,30 da harbiye nezareti tarafından neşredilen bir tebliğde ezcümle denilmektedir ki:

«Hükûmet kuvvetleri asilerin Pozuela mıntakasında yaptıkları hücumları tardetmişlerdir. Tayyareler asilere aid mevzileri bombardıman etmektedirler.»

ASİLERİN TEBLİĞİ

Salamanka 8 (A.A.) — - resmî tebliğ - Madrid cephesinde kıtaatımız Pozuelo ve Humeira mevkilerini işgal etmişler ve mühim mikdarda ganimet ele geçirmişlerdir. Kırk milis saflarımıza iltihak etmiştir.

Casa del Campo'da kızılların yaptıkları mukabil bir taarruz püskürtülmüştür.

Guadelajara mıntakasında kızıllar bir çok mevzileri terketmek mecburiyetinde kalmışlardır. Uğramış oldukları zayiat büyüktür.

Endülüsde düşman mühim bir hezimete uğramış ve yaptığı mezalim ile tanınmış olan reislerinden birini kaybetmiştir.

Avilâ 8 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Asiler gece yarısı, Madrid cephesinde Pozuelo mıntakasında bir taarruz yapmışlardır. Süngülerin, topların ve tayyarelerin iştirak etmiş oldukları bir keç saatlik şiddetli muharebelerden sonra «beyazlar» fecre karşı Pozuelo ve Humera kasabalarını ve milisler tarafından inşa edilmiş olan bir takım istihkâmları ele geçirmişlerdir.

Diğer taraftan, Molanın sol cenahı, çarşamba günü zabtedilmiş olan mevzileri tahkim ettikten sonra Escurial istikametinde ilerlemişlerdir.

Madridin 10 kilometre garbında kâin Aravaca kasabası, amelî surette ihata edilmiştir. Kasaba içinde bulunan milisler, artık dayanamıyacak bir vaziyete düşmüşlerdir.

HÜKÛMET KUVVETLERİNİN BİR TAARRUZU

Avila 8 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Milisler dün şa-

(Devamı 13 üncü sahifede)

Bir İtalyan gazetesinin dostane yazıları

Boğazlar meselesi İtalya ile Türkiye arasında halledilecektir

Suriye havalisinin İtalya tarafından işgal edileceği hakkında Fransız gazetelerinin yazıları iyi tesir bırakmadı

Roma 8 (A.A.) — İngiliz - İtalyan itilâfına tahsis ettiği selâhiyettar baş makalesinde Giornale d' İtalia gazetesi muhtelif Akdeniz meselelerine temas ettikten sonra Boğazlar hakkında şunları yazmaktadır:

«Montrö meselesi İtalya ile Türkiye arasında doğrudan doğruya hallolunacaktır. Türkiye siyaseten anlaşılmaz sebeblerle İtalyaya karşı soğuk bir husumet ve emniyetsizlik gösterdi. Bunun yalnış bir siyaset olduğunda hiç şüphe yoktur. Çünkü Yunanı İzmire saldıran ve kan ihtilâflarını tahrik eden İtalya değildi. Keza evvelce Türkiye hakimiyetine aid olan Anadolu topraklarında yerleşen de İtalya değildir. (Makalenin bu son cümlesinden İskenderun ve Antakyanın kastedildiği anlaşılıyor.) İngiltere ve İtalyanın Akdenizdeki münasebatının tavazzuhu diğer devletlerle Akdeniz münasebatının inkişafına yol açacaktır.»

Gazete, İtalya - Yunanistan münasebatının da mükemmel olduğunu kaydetmektedir.

Roma 8 (A.A.) — Paris gazeteleri İskenderun mıntakasında Türk kuvvetlerinin tahşit edildiğini muhabirlerinin işaratına atfen yazmaktadır-

(Devamı 13 üncü sahifede)

(Üstad Hüseyin Rahminin saylâvlığı münasebetile geçiken bir karikatür)

Miracı edebi!..

Son dakika

Ingiltere, Sancak işinin dostça hallini dileyor

Berlin 9 — Röyter ajansından: İngiliz resmî mahafili ile efkârı umumiyesi Sancak meselesinin inkişafını azamî dikkat ve alâka ile takib ediyorlar ve bu meselede Türkiye ile Fransa arasında dostane bir hal çaresi bulunmasını temenni ediyorlar.

Fransa, Fas sahillerine büyük bir filo gönderdi

Ingiltere, gönüllüler meselesinin bir an evvel halledilmesini talep ediyor

Paris 9 (Akşam) — Fransanın Fas sahillerine çok büyük bir filo gönderdiği ve İspanya sahillerinde Alman harp gemilerinin harekâtına karşı bir mukabele teşkil ettiği hakkında ecnebî menbalardan gelen haberler, mübalâğalı ve esassız tavsif edilmektedir.

Fransız donanmasının bu bahsi, her sene ayni mevkide büyük bahrî manevralar münasebetile yapılmaktadır.

GÖNÜLLÜ İŞİ BİRAN EVVEL HALLEDİLMEK LÂZIMDIR

Londra 9 (Akşam) — İngiliz resmî mahafiline göre Alman ve İtalyan cevabî notaları tetkik edildikten sonra İspanyaya gönüllü göndermek meselesi âcil bir mahiyeti haizdir Ve diplomasi tarikile biran evvel hal ve fasledilmesi lâzımdır. Çünkü ademi müdahale komitesinin takib ettiği usulü mesai, uzun zamanlara mütevakkıftır ve çok batidir. Halbuki gönüllü işi halledilmezse yeni ve vahim tehlikeler doğması ihtimali ve tehlikesi vardır.

İNGİLİZ KABİNESİ TOPLANIYOR

Londra 9 (Akşam) — M. Baldvin bugün İngiliz kabinesini içtimaa çağırmıştır. Nazırlar, Almanya ve İtalyanın cevabî notası hakkında M. Edenin vereceği izahatı dinliyecek ve mühim kararlar verecektir.

Bir Belçika diplomatı

Madridde kısa bir muhakemeden sonra kurşuna dizilmiş

Brüksel 8 (A.A.) — İndepandance Belge gazetesi, Belçika diplomatı baron Jacques de Borchgravein kısa bir muhakemeden sonra beynelmilel liva tarafından kurşuna dizildiğini yazıyor. Kızıllar diplomatı Fransa namına casusluk yapmak ve Belçikalı gönüllülerin firarını kolaylaştırmakla ittihem ediyordu.

Komünistler 20 kânunuevvelde diplomatın Belçika sefaretinden çıkmasını beklemişler ve kendisini otomobille takib ederek yakalayıb kısa bir muhakemeden sonra öldürmüşlerdir.

Istinye doku

Şirketle yakında müzakereye başlanıyor

İstinye Dok şirketi malzemesine kıymet takdir etmek üzere teşkil edilen İktisad vekâleti müşavirlerinden Fon der Portenin riyasetindeki komisyon işini bitirmiştir. Raporounu yakında İktisad vekâletine verecektir. İktisad vekâleti satış müzakerelerinde bu raporu esas ittihaz edecektir. Raporun hazırlanması ve tedkiki zamana muhtaç olduğundan müzakereye ancak şubatta başlanacaktır.

Müzakere için Paristen Robon isminde bir murahhas gönderilmiştir. Vekâletin daveti üzerine Dok şirketi müdürile murahhas Ankaraya gideceklerdir.

Şirket 20 sene evvel 264 bin altın lira sermaye ile kurulmuştu. Harbi umumide çok kâr etmekle beraber son zamanlarda zarar ettiği muhakkak görülüyor. Vekâlet tesisatı satın aldıktan sonra tamirat ve islahat yapacak bunun için şimdiden bir proje hazırlanıyor. Hattâ bu koyda yerli gemi inşası için küçük bir tersane bile kurulması düşünülüyor.

Pul yerine Zımba

Posta ve telgraf idaresi masrafın azalması ve zamanın tasarrufu için yavaş yavaş mektup pulu esasını terketmeğe karar vermiştir. Bunun ilk tatbik şekli dünden itibaren Galata postahanesine konan bir makine ile başlamıştır. Kart veya mektuplar bu makinede zimbalandıktan sonra kutuva atılmaktadır.

Kıskançlık yüzünden..

Bir genç bir kadını ağır surette yaraladı

Evvelki gece Kuruçeşme civarında bir cinayet olmuş, bir kadın tabanca ile ağır yaralanarak ölüm halinde hastaneye kaldırılmıştır. Yaptığımız tahkikata nazaren vaka şöyle olmuştur:

Kuruçeşmede oturan Fatma adında bir kadın bundan bir müddet evvel Hüseyin adında bir adamla tanışmış ve sık sık görüşmeğe, arasıra beraber eğlenceler tertip etmeğe başlamışlardır.

Fakat son zamanlarda Fatma başka bir erkekle münasebet peyda etmiş ve Hüseyini ihmal ederek yeni ahbabile daha sık görüşmeğe başlamıştır. Bunu haber alan Hüseyin kıskanarak Fatmayı ondan ayırmak için birçok çarelere baş vurmuşsa da kabil olamamıştır.

Evvelki gece Hüseyin gene Fatma ile görüşmüş ve o gece beraber eğlenmek üzere kadını alıp Büyük ayazma caddesinde bir eve götürmüştür. Hüseyinle Fatma evin bir odasında gece geç vakte kadar oturup eğlendikten sonra yatmışlardır.

Dün sabah erkenden evin diğer katlarında oturanlar odalarından çıktıkları zaman Hüseyinle Fatmanın yattıkları odadan inleme sesleri duymuşlar ve odaya gitmişlerdir. Oda kapısı açıldığı zaman Fatmanın yatakta kanlar içinde yatmakta ve bağırmakta olduğu görülmüştür. Evdekiler derhal polise koşarak vakayı anlatmışlardır. Eve gelen polisler yaralı Fatmayı ağır yaralı olarak Beyoğlu hastanesine kaldırmışlardır.

Kadının sol memesinin altında kalbine yakın yerde bir tabanca kurşunu yarası vardır. Hastanede ilk tedavi ile biraz kendine gelen Fatma verdiği ifadede gece yarısı Hüseyinin kıskançlık yüzünden kavga çıkardığını ve yatak içinde tabanca ile kendisini vurduktan sonra kaçtığını söylemiştir. Kadının hayatı tehlikededir.

Zabıta biraz sonra Hüseyini yakalamıştır. Hüseyin evvelâ bu suçu inkâr ederek vakadan haberi olmadığını söylemişse de sonra cürmünü itiraf etmiştir. Zabıta tahkikata devam ediyor.

İtalya, Milletler cemiyeti toplantısında bulunacak

Cenevre 8 (A.A.) — Zecrî tedbirlerin tatbikindenberi İtalyanın ilk defa olarak 18 kânunusanide Milletler cemiyetinin mesaisine iştirak edeceği zannedilmektedir.

Bu Sabahki Telgraflar

Alman cevabı tamamen menfi değil

Diğer devletler de masrafa iştirak etmek şartile Ingiltere silâh kontrolü için 100 bin sterlin sarfedebilecek

Paris 8 (A.A.) — Selâhiyettar mahafil, Almanyanın gönüllüler meselesi hakkındaki cevabının tamamile menfî mahiyette olmadığını ve müzakeratın devamı kabil olacağını kaydettikten sonra bu halin şimdiki gerginliği izale edeceğini bildirmektedir.

Ayni mahafil, Almanya tarafından bildirilen şartlardan bazılarının tatbiki müşkil olduğunu ilâve etmektedir.

SİLÂH KONTROLÜ MASRAFI VE İNGİLTERE

Londra 8 (A.A.) — Evning Standard gazetesine göre, İngiliz hükûmeti İspanyadaki muharib taraflar kontrol plânını kabul ettikleri ve diğer memleketler de masrafa iştirak ettikleri tekdirde, İspanyada silâh kontrolü plânının istilzam edeceği 100 bin İngiliz lirası masrafı kabule âmade olduğunu bildirmiştir.

Şimdiye kadar Portekiz, Romanya, Arnavutluk ve Macaristanın bu masrafa iştirak niyetinde olmadıklarını bildirdikleri haber verilmektedir.

İTALYANIN CEVABÎ NOTASI

Roma 8 (A.A.) — İtalya hükûmetinin gönüllüler meselesi hakkındaki notasının metni neşredilmiştir.

İtalya, teklif edilen müdahaleyi aşağıdaki şartlarla kabul etmektedir:

1 — Alâkadar hükûmetlerin aynı şekilde hareket etmesi.

2 — Bütün İspanyaya giriş noktalarında müessir bir kontrol tesisi.

3 — İtalya hükûmeti şimdi tatbik edilmekte olan usullerin faydasız olduğu ve bunların terkedilmesi lâzımgeldiği kanaatindedir. Ademi müdahale meselesi İtalyan hükûmetinin bidayette teklif ettiği şekilde yani bilvasıta ve bilâ vasıta müdahalenin aynı zamanda menedilmesi suretile halledilmelidir.

FRANSIZ GAZETELERİ NE DİYOR?

Paris 8 (A.A.) — Matbuat, iki gazete müstesna olmak üzere, Berlin ve Roma tarafından verilen cevaplarda bildirilen şartların tatbiki kabil olmadığı mütaleasındadırlar.

Kitap ve mecmua çıkaranlar

Maarif vekâleti yardım için yeni bir usul koydu

Ankara 8 (Telefon) — Maarif vekâleti telif ve tercüme yapanlara şimdiye kadar vekâletçe yapılan yardım şeklini değiştirmiştir. Yardım istenen eserler ikişer nüsha olarak vekâlete gönderilecek, vekâlet bunları tedkik ederek uygun görülenlere yapacağı yardım şekil ve miktarını eldeki tahsisata göre her sene temmuz ayı başında tesbit ederek alâkadarlara bildirecektir.

Maarif vekâletince bir mecmuaya yardım edilebilmesi için mecmuanın millî kültüre hizmet ettiğinin vekâletçe kabul edilmesi ve en az on sayısının muntazam olarak neşredilmiş bulunması lâzımdır.

Vaizler hakkındaki kanun kabul edildi

Ankara 8 (Telefon) — Meclis bugünkü toplantısında vakıflar umum müdürlüğü bütçesinde 44 bin liralık münakale yapılmasına dair kanun lâyihasile vaiz ve dersiâmlar hakkındaki kanun lâyıhasını müzakere ve kabul etmiştir.

Yeni vapurlar

Almanyaya 6 vapur sipariş edildi

Ankara 8 — Almanyada 6 ticaret vapuru inşası hakkındaki ihzarî mukavele imzalanmıştır. Daha yedi vapur inşası için de müzakereler devam ediyor. Ismarlanan altı vapurdan üçü, Mersin hattında işletilecek tonajları üçer bin ton ve süratleri 13,5 mil olacaktır.

Birincisi 1938 şubatında, sonuncusu 1938 teşrinisanisinde teslim edilecektir.

Diğer üç vapur Bremen tezgâhlarında yapılacak ve 1700 ton olup Mudanya, Bandırma hatlarında işletilecek, süratleri saatte 18 mil olacaktır. Birincisi 1938 martında, sonucusu da 1938 senesi kânunusanisinde teslim olunacaktır.

Karadeniz hattında işliyecek beşer bin tonluk ve 15,5 millik üç vapurun inşası için de müzakereler cereyan ediyor.

Rayiştag toplanıyor

M. Hitler mühim bir nutuk söyliyecek

Berlin 8 (A.A.) — Siyasî mahafilde Rayiştagın içtimaa davet edilmesi ve M. Adolph Hitlerin dahilî siyasete mütaallik bir nutuk söylemesi imkânının mevcud olduğundan bahsedilmektedir.

Nutkun mevzuunu M. Hitlerin bundan bir kaç sene evvel söylemiş olduğu sözler teşkil edecektir. Adolph Hitler «Bana dört sene mühlet veriniz» demiştir. Mühlet bu yıl bitiyor.

Atatürk tekrar İstanbulu şereflendirecek

Ankara 8 — Atatürkün bir kaç güne kadar tekrar İstanbulu şereflendirmeleri ihtimali vardır.

Sancakta gerginlik

Müşahidler Türkiye-Suriye hudud mıntakasını gezdiler

Kudüs 8 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyar: Beyruttan bildirildiğine göre, Sancakta Türkler ile diğer ahalinin bir kısmı arasındaki gerginlik tehlikeli bir şekil almaktadır. Eğer Fransa, Türk talebini nazarı dikkate almazsa Sancak meselesinin cebrî bir surette halledilmesinden korkulmaktadır.

Antakya 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Türk ekalliyetinden bir kısmının tahrik teşebbüslerine rağmen, şehir, normal vaziyetini muhafaza etmiştir.

Bazı unsurlar, tezahürat yapmaya ve grev alân edilmesine teşebbüs etmişlerse de bu husustaki gayretleri muvaffak olamamıştır. Çarşılar umumiyetle mutad faaliyetini muhafaza etmişlerdir.

Milletler cemiyeti tarafından gönderilen komisyon, tedkikatına devam ederek Türkiye - Suriye hudud mıntakasını gezmiştir.

Fillstine giden tahkik heyeti dönmüyor

Kudüs 8 (A.A.) — İlk verdiği karara rağmen kraliyet tahkik komisyonu pazartesi günü Filistinden ayrılmıyacaktır.

Bunun sebebi yüksek arab komitesinin uyuşmak hususunda gösterdiği müşkilâttır.

Radyolarımızda arapça neşriyat

İki istasyonumuz arapça neşriyata başladılar

Ankara 8 — İstanbul ve Ankara istasyonlarının arapça neşriyat yapmaları kararlaştırılmış bu akşam Ankara radyosu saat 19,5 de arapça neşriyata başlamıştır. Bu arapça neşriyatta bazı ecnebî kaynakların, Türkiyenin Suriyenin vahdetini parçalamak istediği hakkında bedhahane şayiaları tekzib edilmiş, Başvekil İsmet İnönünün bu mesele ile alâkadar bir nutku arapça okunmuştur. İstanbul radyosu da yarın (bu akşam) geceden itibaren arapça neşriyata başlıyacaktır. Radyoların neşriyatı, Mısır, Irak ve Suriyeden gayet iyi dinleniliyor.

Nuri Conkerin sıhhî vaziyeti

Anjin dö puatrinden ağır bir buhran geçirdi

Ankara 8 — Meclis ikinci reisi B. Nuri Conker dün anjin dö Puatrin neticesinde vahim bir kiriz geçirmiştir. Doktor B. Neşet Ömer tayyare ile Ankaraya çağrılmıştır. Öğleden evvel yapılan konsültasyon neticesinde hastaya sun'i teneffüs yapılmıştır. Akşama doğru hastanın vaziyetinde mahsus bir salâh görülmüştür. B. Nuri Conkerin bu hastalığı Ankarada çok derin bir teessür uyandırmıştır. Atatürk hastanın vaziyetini sordurmuşlar, meclis reisi ve vekiller hastayı ziyaret etmişlerdir.

Karsa sonbaharda iyi su gelecek

Kars 8 (A.A.) — Karsa yirmi kilometre mesafeden getirilecek olan Borluk içme suyunun ihalesi yapıldı. Suyun getirilmesine ilkbaharda başlanacak ve sonbaharda gelmiş bulunacaktır. İyi içme suyuna kavuşacak olan halk büyük sevinç duymaktadır.

Lodos fırtınaaı

Bir mavna Kartal iskelesine çarparak parçalandı

İki gündenberi rüzgâr lodos esiyor. Bunun neticesi olarak sıcaklık 11 dereceye kadar çıkmıştır. Dün vakit vakit yağmur yağmıştır.

Evvelki gece bir aralık lodos fırtına halini almıştır. Fırtına esnasında Darıcalı Mehmed reisin idaresindeki on tonluk yelkenli mavna dalgalara dayanamıyarak Kartal vapur iskelesine çarpmış ve parçalanmıştır. Mavnanın kaptanile tayfaları zorlukla kurtarılmışlardır.

Haliç şirketi hissedarları 9 Martta toplanıyorlar

Eski Haliç şirketi hissedarları 9 martta heyeti umumiye halinde toplanacaklardır. Bunlardan bir kısmı vakit geçirmenin beyhude olduğunu ileri sürerek tasfiyenin derhal yapılmasına taraftardırlar. Diğer kısmı da belediye tarafından şirket aleyhine açılan davanın neticesini beklemektedirler. Bu heyeti umumiyede bu iki fikirden biri kabul edilecektir.

Mühlet bitti

Goenisgberg kruvazörü kumandanı cevap almadı

Berlin 8 (A.A.) — Koenigsberg kruvazörü Palos meselesi hakkında Valencia hükûmetine verdiği ültimatoma henüz cevab alamadığını öğleden biraz sonra Berline bildirmiştir. Cevab için verilen son mühlet bugün, sabahleyin saat 8 de bitiyordu.

AKŞAMDAN AKŞAMA.

Derdin devası

İstanbulda satılan sucuk, pastırma, konserve gibi yiyeceklerin yarısına yakını bozuk olduğu resmî tahliller neticesinde meydana çıkmış. Yağların, hattâ iyi suların da yüzde yüzünün mağşuş olduğu düşünülürse miyde, barsak, karaciğer, safra kesesi hastalıklarının memleketimizde neden bu kadar çok olduğuna hayret edilemez. Dert eskidir, daimidir. Bunun böyle olduğu ne ilk defa işitildi, ne ilk defa yazılıyor. Mağşuş şeyler satmak âdeti, denilebilir ki millî bir hastalığımızdır. Çünkü sahtekârlık illetinin bu derecesine başka medenî memleketlerde raslanmıyor. Avrupa şehirlerinde kilosuna iki üç misli para verseniz de meselâ mağşuş yağ bulamıyorsunuz, bizde ise ne verirseniz veriniz saf ve hallsini bulmaya imkân yok. İyi suyu bile fenasile karıştırmayı bilen İstanbul esnafı yanında en usta kimyagerler «pes» derler...

İstanbul halkına, sıhhatini korumak için tek çare kalıyor: İş bölümüne dayanan bugünkü ileri iktisadi devreyi, ticaret usulünü filân bırakarak, eski zamanların «beytî iktisad» devrine dönmek, her aile yiyeceğini, içeceğini kendisi istihsal etmek... Her aile başka işi gücü bırakarak kaynaktan suyunu doldurmalı ki iyi su içtiğine emin olsun, koyun besleyip etini yemeli, pastırma sucuk yapıp saklamalı, sütten tereyağını, zeytinden zeytinyağını çıkarmalı. Laponya aileleri gibi kimi ava çıkıp etini, derisini saklamalı, kimi balığa gidip konservesini yapmalı...

Fakat işin lâtifeye tahammülü yok, çünkü hastalık epiyce vahimdir.

Diyorlar ki belediye bu işlerle ciddî uğraşmıyor. Belediye nasıl uğraşsın ki devlet bile bununla başa çıkamıyor. Bazı ihracat maddelerindeki tağşiş marifetlerimiz, sade bizim değil, bütün dünyanın malûmu.

Mademki ortada mahallî, daimî, yaygın bir hastalık var, her şeyden önce hastalığın sebeplerini bulmalı, bu sebepleri ortadan kaldırmaya çalışmalı.

Birinci sebeb, cehalet, teknik noksanıdır. Bozulan şeyler, ekseriya saklaması, yapılması bilinmediği için bozuluyor. Bunun çaresi, teknik ve seviye yükselmesidir.

İkinci sebeb, memlekette gıda maddelerindeki gayri tabiî ucuzluktur. Herşeyi, bilhassa yiyeceği ucuza, daha ucuza almak arzu ve zarûreti, müstahsil ve imalâtçıları ucuza, daha ucuza satmak, bunun için de daha ucuz, en ucuza mal etmek ıztırarına sevkediyor. Ucuzluk, makul hadden aşağı inince işin içine mutlaka tağşiş, hile, sahtekârlık karışır.

Üçüncüsü, alışveriş hayatımıza karışan ahlâksızlık, yani ticaret namusunun sıfıra inmesidir.

Görülüyor ki sebepler çok derin, umumî ve şumullüdür. Belediyenin kontrol ve otorite sahasının çok üstündedir.

Bununla mücadele için tek çare sanayileşmedir. Bu işler, küçük esnafın, ufak sermayelerin, şüpheli eşhasın elinden çıkarak büyük fabrikalar sahasına girdikçe, yani şahsî ve ferdî olmaktan çıkarak gayri şahsî ve millî oldukça hile, tağşiş, sahtekârlık, ahlâksızlık kendiliğinden yok olacaktır. Mağşuş ve hileli mal satan bir ferd geçinir, hem belki de çok kazanır amma hileli mal çıkaran fabrika çabucak batar. Devletin, bin bir şahsın hususî ve gizli imalâtını kontrol etmesi mümkün değildir, fakat büyük ve toplu imalât, fabrika gayet kolay kontrol edilir.

Derdimizin, hattâ ahlâkî dertlerimizin çaresi sanayileşme hareketinin inkişafındadır.

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Yol proğramı

Senede yarım milyon lira sarfedilecek

Belediye reisi, birkaç gündenberi sıra ile belediye fen heyetinde meşgul olmaktadır. Bu toplantılara fen müdürü Hüsnü, sular müdürü Ziya, imar müdürü Ziya, fen müşaviri Mustafa Hulki ve imar müşaviri M. Vagner iştirak ediyor.

Toplantılarda M. Proste'un hazırladığı avan proje etrafında etüdler yapıldığı gibi belediyenin İstanbul şehir yollarını yeniden inşa etmek üzere hazırlayacağı 10 senelik yol inşaatı programının esasları da görüşülüyor.

Belediye -evvelce yazdığımız gibi- her sene İstanbulun kanalizasyon tesisatına tahsis ettiği beş yüz bin lirayı 939 senesinden sonra yol işlerine ayıracaktır. O zamana kadar kanalizasyon işleri biteceğinden şimdiden hazırlıklar yapılmağa başlanacaktır. 10 sene müddetle senede yarım milyon lira sarfedilirse bu müddetin sonunda İstanbulun büyük caddelerinden çoğunun, sokakların da üçte birinin yeniden yapılmasına imkân bulunacağı muhakkak görülüyor.

Grip çoğaldı

Gripten sonra sarılığa tutulanlar çoktur

Son günlerde gripe tutulanlar, bilhassa çocuklar ekseriya iyileştikten sonra sarılığa tutulmaktadırlar. Son günlerde sarılığa tutulup da mekteplerine devam etmiyen çocuklar artmıştır. Sıhhiye müdürlüğünün gösterdiği lüzum üzerine sarılık arazı gösteren ve ailevî vaziyeti itibarile tedaviye muhtaç olan çocuklar, mektep hekimine ve dispansere sevkedileceklerdir. Maamafih sarılık, bulaşık bir hastalık olmadığına göre mekteplerde korunma tedbirleri alınmasına lüzum görülmemektedir.

Havaların sık sık değişmesi yüzünden birkaç gündenberi gripe tutulanlar artmıştır. Şehrimizin hemen her semtinde şiddetli bir nezle ve hararetten sonra yatağa düşen hastalar çoğalmıştır.

Grip bazan boğazda ihtilât yaptığından gripten başka anjin ve zatürrie vakları da görülmektedir.

Bir işçinin dört parmağı koptu

Kartalda çimento fabrikasından bir vapura çimento yükletilirken Mehmed Ali adında bir işçinin parmakları vapurun vincine sıkışmış ve dört parmağı kopmuştur. Yaralı işçi hastaneye kaldırılark kaza etrafında jandarma tahkikata başlamıştır.

Dolandırıcı bir kadın yakalandı

Ötede beride sivil polis olduğunu söylüyormuş

Polis ikinci şube müdüriyeti Hayriye adında bir dolandırıcı kadın yakalamıştır. Hayriye ötedeberide kendisinin sivil polis memuru olduğunu söyliyerek birçok kimseleri dolandırmıştır. Kendisi Kocamustafapaşada oturmaktadır. Dolandırdığı birçok kimselerin polise müracaatı üzerine zabıta kendisini yakalamıştır. Yapılan tahkikatta Hayriyenin ötedeberide iş bulmak bahanesile Ali adında bir adamdan 32 lira, Mustafa adında birinden 17 lira, İbrahim adında birinden 32 lira, diğer Mustafa adında bir zavallılının da altı buçuk lirasile mektep şehadetnamesini ve hüviyet cüzdanını, Müslim adında birinin 22 lirasını dolandırdığı meydana çıkmıştır.

Dolandırıcı kadın bu safdilleri kendilerini yüksek ücretli işlere yerleştirmek bahanesile dolandırdığı gibi Emine adında bir kadıncağıza da:

— Senin borcun varmış. Alacaklı mahkemeye müracaat etti. Evindeki eşyanı haczedecekler. Ben polis memuriyim. Polisler benim evime giremezler. Sen evdeki eşyayı bize getir, memurlar gelip gittikten sonra tekrar alırsın..

Diye kandırmış ve biçare Eminenin yeni bir dikiş makinesile diğer birçok eşyasını kendi evine taşımıştır. Aradan birkaç gün geçtikten sonra Emine eşyasını isteyince dolandırıcı Hayriye:

— Ne eşyası istiyorsun?.. Ben seni tanımıyorum. Senin eşyan bende ne arıyor?..

Diyerek kovmuştur. Polis kendisini yakalayınca Hayriye bunların hepsini itiraf etmiştir. Hayriye mahkemeye verilmiştir.

Yeni lâmbalar

Hazırlanan proje tetkik ediliyor

Şehir sokaklarına iki bin lâmba konması için hazırlanan projenin kaza kaymakamlarının huzurile tedkiki muvafık görülmüştür. Yakında bir toplantı yapılacaktır. Bundan sonra mukavele belediye ile elektrik şirketi arasında imza edilecektir.

İki bin lâmba için kaç lira sarfedileceği henüz malûm değildir. Lâmbaların biribirine göre mesafesi, sarfedilecek malzeme miktarı ayni olmıyacağından hepsi yerine konduktan sonra masraf yekûnu anlaşılacaktır. Ancak mukavelede malzeme fiatleri tesbit edilecektir. İki bin lâmbanın tesisat masrafı şirketin mukavele müddetinin sonuna kadar şirkete ödenecektir.

Meyvacılar cemiyeti âzası bahçıvanlar cemiyetine kaydediliyor

Kendi kendini fesheden meyvacılar cemiyetine mensup azanın bahçıvanlar cemiyetine kayidlerine başlanmıştır. Bu cemiyetin ekseriyetini kabzımallar teşkil ediyordu. Kabzımallar hiç bir cemiyete girmemeğe karar vermişlerdir. Bunlar esasen Ticaret odasında kayıtlı bulunmaktadırlar. Bu münasebetle esnaf camiasından çıkmış ve Odaya kayıtlı tacir mahiyetini almışlardır.

Heroin iptilâsı

Babasını balta ile kovalarken yakalandı

Balatta Kiremid mahallesinde oturan Koço adında bir delikanlı uzun zaman heroin kullandığından hastalanmış ve bir müddet tedavi altında kalmıştır. Koço hastaneden çıktıktan sonra gene heroin kullanmağa başlamıştır. Dün akşam babası Yorgi heroin içmemesi için kendisine nasihat ederken Koço birdenbire hiddetlenmiş ve avluda duran odun baltasını alarak babasının üzerine atılmıştır.

Yorgi zorlukla evin kapısını açıp sokağa fırlamış, Koço da elinde balta ile babasını kovalamağa başlamıştır. Yorginin bağırmasını duyan polis devriyeleri yetişerek Koçoyu elindeki balta ile babasına vurmak üzere iken yakalamışlardır. Koço adliyeye teslim edilmiştir.

Pendik civarında kuru çayırlar tutnştu

Pendik civrında evlere yakın bulunan Kurumuş çayırlar evvelki gün birdenbire tutuşmuştur. Kartal itfaiyesi derhal yetişerek yangını söndürmüş, civar evleri yanmaktan kurtarmıştır. Yangının sebebi tahkik ediliyor.

Sel hücumu

Belediye Üsküdarda tesisat yapmağa karar verdi

Bir zamanlar Eyüp sık sık sellerin hücumuna uğrardı. Sekiz sene evvel yapılan kanalizasyon tesisatile sellerin hücumundan kurtulmuştu.

Belediye Aksaray ve havalisini de ayni tehlikeden kurtarmak için geçen sene kanalizasyon tesisatı yapmıştır. Bu sene yağan yağmurlara rağmen Aksarayda da sel tahribatı görülmemiştir.

Şimdi Üsküdar da ayni vaziyette bulunuyor. Belediye, Üsküdarda da sellerin hücumuna mâni olacak tesisat yapmağa karar vermiştir. Bu hususta 937 bütçesine tahsisat konacaktır. Önümüzdeki yaz da bu tesisat yapılacaktır.

Bir araba bir kadına çarparak ağır yaraladı

Çatalcalı Ali adında bir arabacı dün Karagümrük caddesinden geçerken Sabiha adında bir kadına çarprak ağır yaralamıştır. Sabiha ifade veremiyecek bir halde hastaneye kaldırılmış, arabacı Ali yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

İş bürosu Galatada Bozkurt hanına taşındı

İş bürosu dün Ticaret odasından Galatadaki Bozkurt hanına nakletmiştir. İş yerlerine dağıtılacak olan beyannameler de dün vilâyete verilmiş ve tevziine başlanmıştır. Bu tevziat sırasında her nasılsa kendilerine beyanname verilemeyenler tâbi oldukları kazalara müracaat ederek birer beyanname isteyeceklerdir. Beyannameler münhasıran iş yerlerinde işçilere iş veren kimesler tarafından doldurulacaktır.

Beyannameler alındığı tarihten nihayet on gün sonra mutlaka kazalara teslim edilecektir.

SOHBET:

"Edebiyat gecesi„

Edebiyat fakültesinin tertib ettiği «Edebiyat gecesi» ne, çok istediğim halde gidemedim. Gidenlerin bazıları beğendiklerini, bazıları da hoşlanmadıklarını söylüyor. Gazetelerde okuduğum «Compte - rendu» lere göre o «gece» beklenildiği gibi «olmamış, beklenildiğinden büsbütün başka bir şey olmuş. Suat Derviş: «Ben edebiyat gecesini bulamadım. Mükemmel tertib edilmiş bir mekteb müsameresinde idim» diyor.

O «gece» den ne beklemiş olduğumuzu da açıkça anlatabilmek kabil değildir. Çok şeyler bekliyorduk. Meselâ neler?... İşte bunu hiç birimiz tasrih edemeyiz. Çünkü «edebiyat gecesi» tabiri hem çok iddialı, hem de hiç vazih değil... Edebiyat fakültesi bir müsamere, bir eğlence tertib ettiğini söyleseydi o kadar ümid uyandırmaz, sonra da o kadar sukutu hayale sebeb olmazdı. Hattâ «edebiyat gecesi» değil de «Edebiyat fakültesi gecesi» deseydi, işin ne olduğunu daha iyi anlatmış olurdu.

O «gece» de Türk edebiyatı ve musikisi hakkında konferanslar verilmiş. Çok iyi; demek ki Edebiyat fakültesi hocaları ve talebesi o akşam memleketin edebiyatla uğraşan kimselerini aralarına davet edip onlara -üniversitenin «noktai nazarını» ve mesaisini bildirmek istemiş Fakat işin aslı böyle değil; çünkü o konferanslar münakaşalı değilmiş, hem de mevzular: «Halk edebiyatı», «Divan edebiyatı» gibi çok geniş, umumî mevzularmış. Demek ki profesörler, «üniversitaire» mahiyette mesailerini göstermek niyetinde değillermiş. Birer vulgarisation, konferansı vermişler; o da çok iyi. Fakat niçin yalnız edebiyatçılara mahsus? Davetname niçin? Bu nevi konferanslar umumî olur.

Konferanslardan sonra veya konferansların arasında bir nevi kostümlü balo olmuş: Edebiyat fakültesi talebeleri Dede Korkut, Yunus Emre, Fuzulî, Nedim, Namık Kemal, Recaizade Ekrem Bey kıyafetine girerek şiirler okumuş... Bu sadece bir eğlence mi? Yoksa bir «enseignement» mi? Eğlence ise bir diyeceğimiz yok: Kostümlü balo tertib etmek, sahnede tarihî «reconstruction» lar yapmak elbette Edebiyat fakültesi talebesinin hakkıdır. Fakat bu bir «eğlence», bir «müsamere» olmaktan kurtulamaz. Tertib edilen öyle bir müsamere ise konferansların hem de profesörler tarafından verilen konferansların ne lüzumu vardı?

Yok, bir «eğlence» değil de bir «enseignement» ise, yani bununla Edebiyat fakültesi bir şey öğretmek istiyorsa iş büsbütün değişir. O «manifestation» a ancak şöyle bir mana verilebilir: «Her şiir yazıldığı muhitin mahsulü olmakla kalmaz, ancak o muhitin şeraiti içinde anlaşılır. Yunus Emrenin şiirlerini anlamak, onun söylediklerinden zevk almak için onun muhitini ve şahsını göz önüne getirmemiz lâzımdır. Yoksa o eserin sadece tarihî bir kıymeti vardır; bugünün insanı ondan istifade edemez.»

Böyle bir görüş, edebî eserlerin (ve bütün sanat eserlerinin) zamanları ile beraber öldüğünü söylemeğe

(Devamı 4 üncü sahifede)

Nurullah Ataç

Bay Amcaya göre...

— Ben İstanbulluları çok cana yakın insanlar bilirdim bay Amca...

... Hattâ Adanada iken hemşerilere: «Eğer İstanbula gidersem oradaki canlı kalabalığın...

... Sevimli halkın hep bir arada resimlerini çekip size getireyim!» diye vadetmiştim...

... Fakat, garip şey, hangi kalabalık yere girsem herkes çil yavrusu gibi kaçışıyor...

... Ben gulyabani miyim?...
B. A. — Hayır, değilsin amma fotograf çantan iane kutusuna benziyor!...

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede

varır. Her sanatkârın duyduğu ebediyet hevesinin bir muhal peşinde koşmak olduğunu iddiadır. O iddiaya göre Yunusun şiirleri, Fuzuli divanı, Hüsn ve Aşk, yaşıyan, bugünkü insana da hitab eden birer eser değil, ancak tarihin istifade edeceği birer vesikadır... Bu görüş müdafaa edilebilir; Edebiyat fakültesi onu benimsiyor mu? Onun bütün neticelerini kabul ediyor mu? Edebiyatçıları davet etmesi onlara her sanat eserinin geçici olduğunu söylemek için miydi? Doğrusu pek nazik bir hareket değil...

Şüphesiz ki o «gece» yi tertib edenlerin böyle bir kasdları yoktu. Fakat ne yaptıklarını, ne yapmak istediklerini iyice düşünmemişler. Bana öyle geliyor ki asıl istedikleri şey, edebiyatın ayrılıklar, benzemezlikler arasında «Continuité» sini göstermekti. Bunun için de yaşıyan şairlerimizden sahneye çıkıp şiirlerini okumalarını rica etmişlerdi. Bu ricayı ancak bir şairimiz, Fazıl Ahmed Aykaç kabul etmiş. Ötekiler razı olmamış... Yazık! Belki iyi bir şey olurdu... Tasavvur hoşuma gitti: Dede Korkut'tan Tevfik Fikret'e kadar ölmüş muharrirler, şairlerin eseri okunacak, sonra yaşıyan şairler de kendi eserlerini takdim edecek ve böylelikle bir milletin şiirinin, edebiyatının tekâmülü, onda hep muhtelif şekillere rağmen hep bir ruhun devam edegeldiği gösterilecek... İyi amma yaşıyan şairlerimiz iştirak etmediği için bu güzel tasavvur manasını kaybetmiş ve anlaşılmaz bir şey olmuş. Demek ki «gece» iyi tertib edilmemiş, hazırlanmamış.

Bir daha seneye daha iyi olmasını temennî edelim. Nurullah Ataç

Büyük müsamere

Ç. E. K. Çocuk kütüphanesi menfaatine
12 ikinci kânun Salı akşamı
Fransız tiyatrosunda

1 — Çocuk dansları

2 — Şehir opereti (Lüküs hayat)

3 — Konservatuvar (muhtelif parçalar),

4 — Alaturka musiki (Bayan Muallâ)

5 — Naşit Temsil heyeti (Ceza mahkemesi),

ZİGFELD YILDIZLAR KRALI

Bu hafta şehrimizde MELEK ve SAKARYA sinemalarında ZİGFELD isimli bir film geçmektedir. Zigfeld Amerikanın bugüne kadar yetiştirdiği en büyük emprezaryosunun ismidir. Bu adam seyyar sergilerde çığırtganlıkla mesleğine başlamış, yüksek sanat kabiliyeti ve zekâsı sayesinde dünyanın en muazzam revülerini tertip etmeğe muvaffak olmuştur. Bugünkü halde en çok tanınmış sinema ve revü yıldızları hep Zigfeldin keşfettiği küçücük artislerdi. Zigfeld, eline geçen bütün parayı ya safahatte, kumarda yemiş, yahud da muazzam revüler uğrunda sarfetmiştir.

Dünyanın en meşhur emprezaryosu olan bu sanatkârın hayatı sefalet içerisinde nihayetlenmiştir. ZİGFELD filmi bu sanat kurbanının bütün hayatını en zengin ve ihtişamlı taraflarile göstermektedir. ZİGFELD'in sanat ve kabiliyetli bulduğu bir artisti kontratla bağlamak için ne gibi hilelere baş vurduğunu, neler yaptığını, nefis bir surette göstermektedir. Film bugüne kadar hiç bir filmde görülmemiş bir zenginlik içerisinde çevrilmiştir. Ve mevzu son derece müessirdir. Baş rollerde William Powell, Myrna Loy ve Louise Rainer son derecede muvaffak olmuşlardır.

Kadıköy Halkevinden:

Kadıköy Halkevi Sosyal Yardım şubesi menfaatine her sene olduğu gibi bir çok fakir yurddaşlara yardım maksadile Süreyya Sinemasında mevsimin en büyük konseri olmak üzere Münir Nureddin ve arkadaşları tarafından 12 ikinci kânun 937 salı akşamı bir konser verilecektir.

Sanatkârımız Münir Nureddin bu konserinde en yeni şarkılarını dinletecektir.

Mevlûd

Merhum Siirt saylavı Mahmud Soydanın ruhuna ithaf edilmek üzere 10 ikinci kânun pazar günü öğleden sonra saat 2 de Maçkada Teşvikiye camisinde mevlût okutulacaktır. Arzu edenlerin gelmeleri rica olunur.

Merhum Mahmud Soydan ailesi

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Üssübahri satınalma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Tahmin tutarı Lira Ku.	İlk teminatı Lira Ku.
Ekmek	360,000	36,000	2700 00

Komutanlık kara erleri ihtiyacı için yukarıda miktarı yazılı ekmek kapalı zarf usulü ile 22/İkinci kânun/937 gün ve saat 14 de eksiltmesi yapılacaktır. Şartname 180 kuruş bedel mukabilinde komisyonumuzdan ve İstanbul Deniz levazım satınalma komisyonundan alınabilir. İsteklilerin kanunî belgelerile yukarıda miktarı yazılı teminat mektuplarile birlikte teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat evveline kadar İzmit Tersane kapısındaki komisyona vermeleri. (22)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — 120,000 kilo Ekmek imal ettirilecektir. Unu ciheti Askeriyeden verilecek ve 100 kilo undan 143,5 kilo ekmek alınacaktır. Tahmin bedeli 2760 liradır.

2 — Şartnamesi Selimiye Askerî Satınalma komisyonunda her gün görülebilir.

3 — Eksiltme 18/1/936 pazartesi günü saat 14 de Selimiyede Tümen Askerlik Dairesi binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme açık eksiltme suretile olacaktır.

5 — İlk teminat 207 liradır.

6 — Bu işe gireceklerin bu işle meşgul olduklarına dair resmi vesaik ibraz etmeleri meşruttur. (3886)

Kadıköy Tapu Sicil Muhafızlığından :

Kadıköyünün Zühtü paşa mahallesinin Fener yolunda bir tarafı Şükrü Kaya arsası üç tarafı yol ile mahdut 2072 murabba metre arsanın hazinenin senetsiz olarak tasarruf ettiği mahallerden olduğundan bahisle İstanbul defterdarlığınca hazine namına tescili istenilmiştir. Senetsiz tasarruf olunan yerlerin tescili hakkındaki ahkâma tevfikan 1937 senesi İkincikânun ayının 23 üncü cumartesi günü saat 3 de mahallinde tapu ve fen memurları tarafından tahdit ve tahkikatı yapılacaktır. Mezkûr mahalle mülkiyet vesair ayni bir hak iddiasında bulunanların o gün mahallinde hazır bulunmaları veyahut daha evvel Sultanahmette Kadıköy Tapu Sicil Muhafızlığına müracaat etmeleri ilân olunur. (129)

SİYASİ İCMAL

Uzak şarkta vaziyet karışık

Çin başvekili ve başkumandanı mareşal Şang-Kay-Şek'i esir eden ve sonradan kendisine diğer kumandanların yardım eylemediklerini görünce esirini bıraktıktan başka kendisile Nankine gelen ve burada askeri bir mahkeme tarafından on sene hapse mahkûm edildikten sonra tekrar affedilen eski Mançuriye diktatörü mareşal Çang-Hsue-Liang'ın sebep olduğu hâdise resmen ve zahirde kapanmıştır.

Fakat hakiaktte bu hâdisenin çıkardığı dalga tekrar bütün Çini dalgalandırmakta ve iztırap içinde bulundurmaktadır. Çinin vahdeti ve teceddüdü ve sanayileşmesi için büyük eserler vücude getiren başkumandanın bütün muvaffakıyetleri tehlikeye düşmüş bulunuyor. Kendisinin esir düşmesi ile hükûmetin şeref ve otoritesi, gayri memnun unsurların nazarında eski kuvvet ve nüfuzunu kaybetmiştir. Her tarafta elaltından entrika ve fesadlar başlamıştır. Eski Mançuriye diktatörünün Japonların tazyiki ile çıktığı memleketten beraberinde getirdiği Mançu kuvvetleri ya Mançuriye iade edilmelerini yahud Mançuriyeye karşı harpte kullanılmalarının istemektedirler.

Halbuki şimdiye kadar (Kansu) ve (Şensi)de komünistlere karşı en ziyade bu Mançu kuvvetleri çete harbi yapıyorlardı. Bunların memnuniyetsizliği komünist cephesindeki harekâtı zâafa uğratmıştır. Az kalsın Mançular komünistlerle birleşeceklerdi.

Çindeki bu istikrarsızlık Japonya hükûmetini daha müteyakkız davranmağa sevketmiştir. Japonya Hariciye nazırının ahiren yaptığı beyanatta Japonyanın Almanya ile anlaşması sırf bütün Asyayı komünist hâkimiyetinden kurtarmak maksadını takip eylediğini ehemmiyetle tasrih etmiş olması bunun münhasıran Sovyetlere karşı bir ittifak olduğunu teyid eder.

Bu münasebetle Japonya Hariciye nazırı Almanya ile mevcud anlaşmanın herhangi suretle İgilterenin ve Amerikanın aleyhine olmadığını teyid etmiştir. Japonya Almanya ile birlikte Sovyetlere karşı serbes kalmak için Büyük Okyanus üzerinde Akdeniz hakkında İngiltere ile İtalya arasında aktedilen efendiler anlaşması gibi bir anlaşma teklifine hazırlanması da bunu isbat ediyor. Hülâsa Avrupa gibi şarkî Asyanın da işleri çok karışmıştır.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

KÂĞITLAR YIKANIYOR

İskambil kâğıdlarının kirlendikleri zaman atılmayıp temizlenmesi için birkaç kimyager su ve sabunla yıkanır iskambil kâğıdları icad ettiler.

Bu kâğıdlar, sunî ipeğe benzeyen bir maddeden yapılıyor. Ancak yıkandığı zaman yayılıp silinmiyecek, mürekkep bulmak için çok zahmet çekildi.

Şimdi artık kirlenince yıkanıp temizlenen iskambil kâğıdları piyasaya çıkarıldı.

KRAL KAZANDI

İngilterede krallar bütün İngilizler gibi at yarışlarına pek meraklıdırlar. Altıncı Jorjun da birçok yarış atları vardır. Geçen gün altıncı Jorjun Markoni ismindeki atı bir yarışta ikinci gelmiş ve 10 İngiliz lirası mükâfat kazanmıştır. Fakat sahibinin eline ancak beş İngiliz geçmiştir. Çünkü bir kere iki İngiliz yarışa iştirak parasıdır. 3 İngiliz de cokeye verilir. Geri beş İngiliz kalır. Bu beş İngilizi de krala verdiler.

EVLENME MAKİNESİ

Amerikada bir makine icad edildi. Bu makinenin deliğine bir dolar atıyorsunuz, ayna gibi bir yerde derhal sarışın, esmer, buğday, renk renk kızların resimleri görünüyor. Hangisini beğenirseniz o görününce: Dur! düğmesine basıyorsunuz. Resim başka bir delikten elinize geliyor, arkasında ismi, adresi, kaç yaşında olduğu ve saire yazılı.

Namzedler bu makinede resimlerini teşhir ettirmek için senede beş dolar veriyorlar.

HOLLANDA TAHTI

Hollanda kraliçesinin kızı prenses Juliana evlendi.

Eğer bu hatun bir gün Hollanda tahtına oturacak olursa, Hollandanın üçüncü kraliçesi olacak.

Oranj ailesi en uzun hüküm süren hükümdar ailesidir.

Prenses Juliananın büyük babası elli bir sene hükümdarlık etti. Annesi kırk yedi senedir hükümdarlık ediyor.

KRAL SESİ

8 inci Edvardın millete veda eden nutkunu plâğa aldılar. Bu plâklar Amerikada binlerce satıldı. Yalnız Brodvayde bir dükkân bir günde 1,800 plâk satmış.

5 inci Jorjun radyoda söylediği beş nutuk ta plâğa alınmıştı.

1910 da ölen 7 inci Edvard zamanında radyo yoktu. Onun birkaç plâğı Britiş Müzeomda duruyor.

1901 de ölen kraliçe Viktoryanın,, Habeşistan imparatoru Meneliğin Londrayı ziyareti esnasında söylediği sözler fonoğrafa alındı ve bir silindirde itina ile paket yapılıp Necaşinin sarayına götürüldü.

Bu fonograf silindiri ne oldu malûm değil amma, aslı Londrada Edison Bele Compang'da duruyormuş.

OTOMOBİL TELEFON

İngiltere imparatorluğu ekonomi komitesi bir istatistik çıkardı. Bu istatistiğe göre:

Yeryüzünde 37,000,000 otomobil vardır. Bunların 26,000,000 Amerikadadır. Bu sayıdan 9,000,000 i çıkarsanız Amerikada mevcud telefonların sayısını bulursunuz, otomobil telefondan 9 yüz bin tane fazladır.

Amerikada her beş kişiye bir otomobil, İngilterede her yirmi beş kişiye bir otomobil düşer. Kilometre başına en fazla otomobil isabet eden memleket İngilteredir.

ŞAİRLER SEVİNSİN

Yeryüzünün en zengin ihtiyarı olmakla öğünen ancak John Rokfellerdir. Bu milyarder ihtiyar, kronometre gibi -tam ayar- bir ömür sürüyor. En büyük zevki ve geçmediği bir huyu da şudur: Akşam saat 5 de muhakkak bir şiir okur.

Eğer uzun ömürlü olmasının bir hikmeti de bu ise şairler sevinsin, eserlerine sürüm temin etmiş olurlar..

UĞUR MU?

Meşhur Fransız tiyatro muharriri Bernîştayn yakında bir eserini daha Pariste oynatacak. Bu eserin ismi «Voyage» seyahat'dır.

Üstadın bu eserinin ismi de 6 harflıdır. Çoktan beri Bernîştayn eserlerine 6 harfli bir isim buluyor. Meselâ İsrael, bizde tercümesi dahi oynanmış alan Samson ve bu sene Halid Fahrinin tercüme edip Şehir tiyatrosunun oynıyacağı Espoir'de hep 6 harflidir.

Muhakkak üstad 6 harfli isimlerin uğurunu denemiş olacak.

Pedagoji enstitüsü yakında açılıyor

Yüksek muallim mektebinde de bazı ıslahat yapılacak

Bir müddettenberi İstanbulda bulunan yüksek tedrisat müdürü daha birkaç gün şehrimizde kalacaktır. Teşkiline karar verilen pedagoji enstitüsünün bir an evvel faaliyete geçmesi için yapılan hazırlıklar tamamlanmak üzeredir. Enstitünün profesörlüğüne tayin edilen Sadreddin Celâldan sonra müessese asistanlığına da Avrupada tahsil gören bayanlarımızdan Refia Uğur tayin edilmiştir. Bundan başka yüksek tedrisat umum müdürü, yüksek muallim mektebi teşkilâtı ile de yakından meşgul olacaktır. Maarif vekâleti, bu mektepte yapılacak yeni teşkilât ile mektebi bir kat daha genişletmeğe ve mektebin teşkilâtını yeni bir şekle sokmağa karar vermiştir.

Yüksek muallim mektebi talebesi, şimdiye kadar mensup bulundukları ilim sahasında ihtisas sahibi olmak üzere üniversitenin muhtelif fakültelerine devam ediyorlar ve mektepte yalnız pansiyon vaziyetinde bulunuyorlardı. Yeni teşkilâtta alâkadar doçentler yüksek muallim talebesinin çalışma tarzlarına nezaret edecekler ve bir müzakereci vaziyetinde bulunacaklardır. Yüksek tedrisat müdürü bu teşkilâtın teferrüatını hazırlamaktadır. Bundan başka yeni tesis edilen İktisad fakültesine aid teşkilât da bugünlerde tamamlanacaktır.

Borsada vaziyet

Dün de hararetli muameleler oldu

Kambiyo borsasında hararetli muameleler dün de devam etmiştir. Anadolu demiryolları tahvilâtında biraz düşüklük göze çarpmıştır. Bu nevi tahvilâtın evvelki günkü muamele fiatı 38 lira ile 39 lira 10 kuruştu. Dün ise 38-38,45 liradan alıcı bulmuştur. Anadolu mümessil senedleri de hafifçe gerilemiştir, evvelki gün 41,90-42,15 lira iken dün 41,60 liradan muamele görmüştür.

Buna mukabil Paris borsasından gelen telgraflar Türk borcu tahvillerinin orada bir miktar daha yükseldiğini gösteriyordu. Evvelki günkü telgraf Ünitürkün 308 franga çıktığını ve dünkü ise üç frank daha fazlasile 311 franga alıcı bulunduğunu göstermiştir. Ünitürk burada dün birinci 22,85 ve ikinci de 21,45 liradan muamele görmüştür. Şu vaziyete göre son iki gün zarfındaki fiatlerde mühim değişiklikler yoktur.

Sanayi birliği muamele vergisinde istenilen tadilâtı tedkik ediyor

Millî sanayi birliği, muamele vergisinde istenilen tadilât hakkındaki tedkikata devam ediyor. Bu hususta birlikte dün de bir toplantı yapılmıştır. Bir taraftan muaddel muamele vergisi kanunu da hazirana kadar Meclisten çıkmış olacaktır.

Sanayiciler, sanayi birliğinden başka aralarında da toplantılar yaparak bu meseleyi halle karar vermişlerdir. Bu münasebetle her sanayi zümresi yakında toplantılara başlayacaklardır.

Deniz yolları idaresinin 936 bilânçosu hazırlanıyor

Denizyolları idaresinin 936 senesine aid bilânçosu tanzim edilmeğe başlanmıştır. Bu sene mühim bir kâr elde edilemiyeceği anlaşılıyor. Bunun sebebi idarenin vapurları da dahil olduğu halde vapurculuk şirketinden alınacak bütün vapurların esaslı surette tamirine başlanmasıdır. Bu işe mühim miktarda para sarfedilmiştir.

Deniz yolları idaresinin yeni tarifesi

Denizyollarının yeni tarifesi martta tesbit edilecektir.

İngiliz-İtalyan itilâfının tesirleri ne olacak?

İngiliz gazeteleri Türkiye ile İtalya arasında müzakereye başlanacağını yazıyorlar

Temps gazetesinin Roma muhabiri telefonla gazetesine bildiriyor:

İngiliz - İtalyan anlaşması bir nevi muahededir. Bu muahedenin esası, daha ziyade manevîdir. Bunun tatbiki, âkidlerin dürüstlüğüne bağlıdır. Şunu da ilâve edelim ki, İngiliz - İtalyan anlaşması iki taraflı bir paktır. Diğer milletlerin teşriki mesaisine açık değildir.

Vaziyet esas itibarile şöyledir. İngiltere, dünya politikasında takip ettiği muvazeneyi, tevsi ve Akdenize de teşmil etmeği kabul ediyor.

Bu anlaşma ile İngiltere Akdenizde başka bir devletin müsavatını kabul ediyor. Binaenaleyh Cebelüttarık ile Süveyş arasında İngiliz hâkimiyetinin hitamını zımnen kabul ediyor. İtalya, bu noktayı kaydetmekten bittabi ictinap ediyor. İngilterenin endişesini kurcalayacak bir şey söylemek istemiyor. Fakat bitaraf bir adam, şunu tasdik eder ki, bu anlaşma ile Akdenizde İngiliz siyaseti yepyeni bir şekil alıyor.

Bu anlaşmanın tesirleri, bilhassa Avrupada çok mühim olacağı intibaı Romada hâkimdir. Romada bu anlaşmanın Avrupaya yapacağı tesirler şöyle hülâsa ve tadad ediliyor:

1 — Anlaşma gerginliği ve İngiltere ile İtalya arasındaki ihtilâfı refediyor.

Bu sebepten dolayıdır ki, diğer devletler Roma ile Londradan birini tercih etmek mecburiyetinde değillerdir. Şimdiden her iki devletle teşriki mesai edebilirler. Bu sebepten dolayı anlaşma gerek Berlinde ve gerek Pariste müsaid bir tesir uyandırıyor.

2 — İngiliz - İtayan anlaşmasının akdile zecrî tedbirler zamanında İngiltere ile Akdeniz devletleri arasında aktedilen ve İtalya aleyhine müteveccih bir mahiyeti haiz olan paktlar hükümsüz bir hale giriyor. İtalya, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye ile yani Küçük itilâf ve Balkan devletleri ile iyi münasebat tesis edebilir.

3 — Anlaşma, İngiltere ile İtalyanın bundan sonra Akdenizde Sovyet nüfuzuna muarız bulunduklarını gösteriyor. Londra ile İtalyanın İspanyanın millî tamamiyetine ve haklarına taraftardırlar. Bu ise, Katalonyada herhangi bir Sovyet hükûmetinin teşekkülünü imkânsız kılar gibi görünüyor.

4 — İngiliz - İtalyan anlaşması, İtalya ile Milletler cemiyeti arasındaki mânialarını geniş bir mikyasta yıkıyor.

5 — Londrada aktedilen ve zecrî tedbirler dolayısile İtalya tarafından imzalanmamış olan deniz itilâfına gelince bu, Romada müsaid telâkki ediliyor. Roma kemmî değil, keyfî bir miyar tatbikine taraftardır. Yeni yeni harp gemilerinin adedini ve her devletin malik olacağı azamî harp gemlieri tonajını değil, fakat her devletin gemi tiplerini, tonajlarını ve toplarının çaplarını tesbit etmek lâzımdır.

6 — Çanakakle boğazları rejimini hal ve tesbit eden ve henüz İtalya tarafından imzalanmamış Montreux itilâfına gelince -ki İngiltere İtalyanın Montreux itilâfnamesini imzalamasını istiyor- İtalya bu meseleyi doğrudan doğruya Türkiye ile münasebatında tedkik etmeği kabul ediyor.

TÜRK - İTALYYAN MÜNASEBATI

Daily Telegraph gazetesi İngiliz - İtalyan Akdeniz anlaşmsı neticesinde Türk - İtalyan münasebatının girdiği safhayı şöyle anlatıyor:

Montreux konferansı müfredatı hakkında İtalya doğrudan doğruya Ankara ile müzakerelere girişmeye hazırdır. İtalyanın Montreux'de verilen kararları imza etmemiş olduğu malûmdur. İtalyanın iddiasına göre Montreux konferansı neticesinde Sovyet Rusya Akdenizin şarkında bazı avantajlar elde etmiştir. İtalyanın, Ankara ile yapacağı müzakerelerde mevcudiyetini iddia ettiği bu avantajlara mukabil bazı takyidat yapılmasını istemesi mümkündür.

İtalya halihazırda Yunanistan ve bilhassa Yugoslavya ile münasebatının iyi olduğunu söylemekle beraber Akdenizin gerek garbinde gerekse şarkında pürüzlü vaziyetlerin çok olduğunu kabul etmektedir.»

Times gazetesinin Roma muhabirinin bildirdiğine göre İtalya, İngiliz - İtalyan yakınlaşması neticesi olarak Türkiyenin İtalyaya karşı gösterdiği itimatsızlığın zail olacağını ümid etmektedir.

Navlun işi halledilecek

Sevkedilmek üzere rıhtımda ve mavnalarda biriken eşya

Tacirler uzun zamandanberi ticaret eşyasının nakline aid vapur navlun ücretlerinin pahalığından ve nakliyatında tesadüf ettikleri güçlüklerden şikâyet ediyorlardı. Ticaret odası bu hususta tedkikata karar vermiş ve alâkadarlardan mürekkep bir komisyon teşkil etmiştir.

Yakında toplantılara başlayacak olan bu komisyon evvelemirde bir navlun mukavelesi sureti tesbit edecektir. Bu mukavele bilhassa büyük parti ticaret eşyasının nakline aid olacaktır. Ambalaj içindeki küçük partilerin nakli için esasen bir mukavele mevcuttur. Vapurlarda ehemmiyetli yer tutan kömür, balık ve saire gibi şeylerin naklinde ekseriya tüccar aleyhine meydana geldiği görülen müşkülâtı önlemek için bir navlun mukavelesine lüzum görülmüştür. Mukavele sureti hazırlandıktan sonra tedkik olunmak üzere vekâlete arzedilecektir.

Diğer tarahtan vapur navlun ücretlerinin pahalılığından vaki olan şikâyetler üzerine Ticaret odası bundan bir müddet evvel bu hususta yeniden tedkikata başlamıştır.

Tacirlerin iddialarına göre vapur acenteleri bazı ihracatçılara azamî tenzilât yapmakta, bir kısmına ise, pahalılığından şikâyet edilen mevcud tarifeyi tatbik etmektedir. Bu iddianın ne dereceye kadar doğru olduğu şimdilik katî olarak bilinmiyor. Eğer böyle bir vaziyetin mevcudiyeti meydaan çıkarsa azamî tenzilâtın bütün ihracatçılara teşmili temin edilecektir.

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

BAĞCILIK:

Bağları nasıl ve ne zaman gübrelemelidir?

Bağlardan mahsul alındıkça, diğer arazide ekilen nebatlarda olduğu gibi, toprak yavaş yavaş kuvvetini kaybeder. Binaenaleyh toprağın kaybettiği gıda maddelerini gübrelerle iade etmek mecburiyeti vardır, ki verilmediği takdirde hasılat daima azalır.

Toprağa gübre vermekle, evvelâ asmanın neşvünemasına hadim mevaddı gıdaiyenin topraktaki miktarını arttırmış oluruz.

Saniyen: toprağın hükmi hassasını, münasip bir tarzda, ıslah etmiş oluruz. Asmalar da diğer nebatlar gibi, topraktan azot, hamızı fosfor, potas magnezi, kireç, süd, hadid, kükürt, silis gibi maddeleri alırlarsa da, bunlar meyanında en mühimleri hamızı fosfor, potas, azottur, binaenaleyh bu üç gıda maddesinin toprağa iadesi lâzımdır.

İşte bu maksatla da bağlarda gübreleme meselesinin ruhu, ve manası anlaşılmış olur. Diğer maddelerin o kadar ehemmiyeti yoktur, çünkü, onlar toprakta bol bol bulunurlar.

Asmalara gübre verileceği zaman yalnız bir maddenin, meselâ; azot veya fosforun verilmesi doğru değildir, bunun fena tesirleri görülür. Binaenaleyh azot, fosfor bilhassa bağlar için potaslı gübrelerin çok mühim rolleri vardır.

Bağlar için en iyi gübre çiftlik gübresi - hayvanat gübresi - dir. Çiftlik gübresinde bağlara, asmalara lâzım olan gıda maddeleri bol bol bulunur, ayni zamanda çiftlik gübresi toprağın hikemi hassalarını düzeltir, ıslah ve tadil eder. Yalnız verilecek gübrenin en iyi muhafaza edilmiş olması, kuvvetini kaybetmemiş bulunmasına dikkat etmek lâzımdır. Bağlara taze çiftlik gübresi katiyyen verilmemelidir. Gübrenin iyi tahallül etmesi, pişmiş olması lâzımdır.

Beygir, hayvanatı bakariye, koyun gübresi karışık olursa daha iyidir. Maamafih, inek gübresi bağlar için daha iyidir.

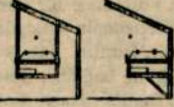
Bağlara her üç senede bir bol gübre verilirse kâfidir. Bu takdirde bir dönüme - bin metre murabbaına - 4000-4500 kilo verilirse kâfidir. Gübrenin bu mevsimlerde verilmesi muvafıktır. Bağ bozumundan sonra sonbaharda verilmesi daha iyidir.

Gübre bağın toprağına müsavi bir tarzda yayılır ve derhal çapa veya bel ile toprağa gömülür. Havalar müsaid değilse biraz beklemek zaruridir.

Gübrenin uzun müddet toprak yüzünde yayılı kalması katiyyen doğru değildir. Zira, gübrenin amonyak maddesi kaybolur. Gelecek yazımızda da bağlara verilebilecek kimyevî ve madenî gübrelerden bahsedeceğiz.

KÜMES:

Kümeslerde, Tavuk tünekleri nasıl olmalıdır?

Kümeslerde, geceleri, tavukların istirahat mahalleri tüneklerdir. Kümes hayvanatından, yalnız kaz, ördeklere tünek lâzım değildir; bunlar kümes zeminine konulan ot veya saman üzerinde tüneklerler. Hindilere de tünek lâzımdır, hatta, bunlar tavukların tüneklerinden daha yüksekte yapılırlar.

Tünekler, kümeslerin münasip mahallerine tesbit edilirler ve ekseriyetle tahta çıtalardan yapılmalıdır.

Çıtaların genişliği 9 - 10 santim, kalınlıkları da 4 - 5 santim olursa kâfidir. Çıtalar yerine kümeslerde, bazan yuvarlak, ince sırıklar koyarlar ki: Bu katiyyen iyi değildir. Hayvanlar geceleri tüneklerken aşağı yuvarlanmamak için ayaklarını sıkmağa mecbur kalırlar ki, bu cihet istirahatten ziyade tavukları müthiş yorar..

Tüneklerin daima yere muvazi ve bir hizada bulunması lâzımdır. Biri yukarıda, diğeri de aşağıda olursa tavuklar, hep yukarı tüneklere çıkmak isterler ve bu surette biribirlerini taciz ederler. Verilecek tünek irtifaı tavukların cinslerine göre yapılırlar, 60 - 80 santim irtifaında olması kâfidir.

Piliçler için tüneklere bir merdiven ilâvesi lâzımdır. Tüneklerin uzunluğu 2 - 3 metre olursa iyidir. Ekseriyetle resmimizde görüldüğü gibi tünekler, ya kümesin tavanına asılmış bir halde olur ve yahut ta yere çakılan istinad direkleri üzerine veya duvara tesbit edilirler.

Tüneklerin duvardan uzak olması lâzımdır. Bu tarzda tavuk haşereleri, bitleri için iyi bir melce olmuş olur. Aynı zamanda temizlenmesi, dezenfekte edilmesi de müşküldür. Bir tavuk için takriben 15 - 20 santim tünek uzunluğu kâfidir. Binaenaleyh tavukların adedine göre yapılacak tüneklerin uzunluğu ve adedi meydana çıkar.

İri, büyük cins tavuklara tünek uzunluğu daha fazla verilmelidir.

Resmimizde, A tüneklerin tavana asılmış şekli keza a da yan duvarlarına vazedilmiş şekillerini gösterir. Burada yalnız tüneklerin maktaları görülmekte, uzunluğu görülmemektedir. Bunun uzunluğu tavukların adedine göre, söylediğimiz şekilde yapılacaktır.

ÇİÇEK:

Kışın, yasemin dalları salonlara konulan vazolarda nasıl çiçek açtırılır

Yasminum Nudiflarum

İnsanlar, daima, tabiatte mevcut ilkbahar ve yaz çiçeklerini, kışta da görmek isterler ve onları koklamakla zevk duyarlar. Bu suretle ruhu sıkıcı karanlık kış günlerini bahara kalbetmek isterler..

İşte, bu meyanda ilkbaharda çiçek açan, güzel kokulu, beyaz, sarı yaseminlerin, insan, bu mevsimde de çiçeklerini, hoş kokularını etrafa neşrettiğini görürse ruhu açılır..

Vakıâ, Japon cinsi Y. Japonica yaseminlerin, kışın da havaların güzel gittiği zamanlarda, dışarıda, bazan çiçek açtıkları görülmektedir. Maahaza, bu mevsimde, dışarıda çiçek açmıyan yaseminlerin, çiçek açmamış ince dallarını keserek bunları resmimizde görüldüğü gibi, suyu havi bir vazo içerisine koyar ve bunu sıcak bir mahalle bırakırsanız bu yasemin dallarındaki çiçek tomurcukları uyanırlar ve yaprak vermeden bir müddet sonra, resmimizde görüldüğü gibi, güzel güzel, sarı renkte çiçekler açtıklarını ve lâtif kokularını neşrettiklerini görürsünüz..

Bunun gibi, yasemine benzer Hamamelis Japonica denilen süceyr halindeki nebatın dallarını da, bu mevsimde kesip su içerisine koyarsanız bunların da kısa bir müddet zarfında çiçek açtıkları görülür..

Böyle vaktinden evvel görülen çiçekler çok enteresan olmakla beraber bu hal insanların nazarı dikkatini celb ve zevklerini uyandırır...

Resmimiz, sarı Japon cinsi yasemin dallarının vazolarda nasıl çiçek açtıklarını göstermektedir.

SEBZE BAHÇESİ:

Sebze bahçelerinde bulundurulması elzem olan toprak hazırlama aletleri

Sebze ekilecek toprak ne kadar güzel hazırlanırsa orada yetişecek sebzeler de o kadar muvaffakıyetle yetişirler. Bilhassa sebze yetiştirilmesinde en ziyade mühim olan toprağın hafriyatında kullanılan aletlerdir. Biz bu aletler hakkında kısaca izahat vererek, aletlerin resimlerini dercetmekle iktifa edeceğiz. Resmimizde görülen hafriyat aletleri meyva ve çiçek bahçelerinde de kullanılacağı cihetle, sebze, çiçek ve meyva bahçesi bulunan her ev sahibinin bu aletleri tedarik etmesi zaruridir. Sebze bahçesi yapılan veya yapılacak yer, taşlık veya ağaç kökleri bulunan bir toprak ise, buranın fennî bir şekilde hazırlanması için, resmini dercedeceğimiz aletlerden başka, bizim bildiğimiz ağzı keskin adî bir kazmaya da ihtiyac vardır.

Bahçe toprağı hafriyatında en ziyade kullanılan çatal bel, kürek ve kürek beldir.

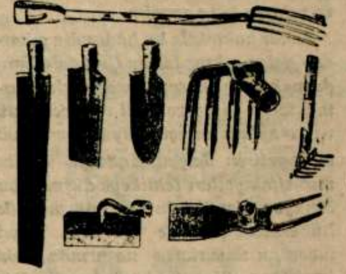
Çatal beller, ya iki çatallı, bizim bahçıvanların kullandıkları bel ve yahut da 3 - 4 dişli Avrupa çatal belidir, bu diğerlerine nazaran daha kulanışhdır. Sapı sağlam ve tutulacağı yerde bir kabzası vardır. Bu bel, ayni zamanda çiçek ve meyva bahçelerinde de çok kullanılır.

Kürek ve kürek bellere gelince: Bunların da üç nevi vardır. Birincisi ağzı yuvarlak âdi kürek, toprak işlerinde çok lüzumlu bir alettir. İkincisi, ağzı keskin mustatil şeklinde olan küreктir. Bu Avrupavari olan kürek, hafriyatta, ağaç çıkarmakta, bilhassa çimliklerden, kırlardan yeşil çim plâları çıkarmakta müstameldir. Topraktan çıkarılan çim blokları bahçelerde mahallerine konulursa yekdiğerine iyice temas ederek birleşirler.

Üçüncüsü de, derin kirizmede kullanılan uzun kirizme küreklerdir ki, bahçelerde su olukları, künklerinin yerleştirilmesinde mühim vazifesi vardır.

Adî hafriyatta kullanılan veya sürülmüş, bellenmiş bir araziyi kabartmakta veya eklemiş olup ta sertleşmiş toprağı kabartmak, gübreleri parçalamakta kullanılan çatal çapalar da mühimdir. Bu çatal çapa meyva bahçelerinde, bağlarda çok kullanılır. Binaenaleyh bahçelerimizin kıymetli bir aletidir.

Bununla beraber ekilmiş, çapaya muhtac nebatların toprağının çapalanmasında kullanılan, boğazlarını doldurmağa

yarıyan, sebze tahtaları parsellerini hazırlamakta kullanılan çapalar da vardır. Bunlar da bir kaç nevidir.

Resmimizde görüldüğü gibi, ağzı keskin olan cins veya yerli bahçivanların kullandıkları ağzı ay şeklinde yuvarlak olan, bostan çapası namı verilen çapalar da mevcuttur. Her ikisinin de sebze bahçelerinde kıymetli vazifeleri vardır.

Küçük parsellerin kabartılmasında, otların öldürülmesinde, fidelerin yerlerine dikilmesinde kullanılan ve küçük çapa veya tırtıl namı verilen alet te vardır. Bu, hem sebze bahçelerinde ve hem de çiçek bahçelerinde kullanılır. Sebze bahçelerinde hafriyattan sonra toprağı tesviye etmek, toprak üzerindeki taşları, otları toplamak, küçük topaçları kırmak, ince tohumları karıştırarak toprağa gömmek vazifesini gören bir de tarak vardır.

Resmimizde görülen tarak matluba muvafıktır, kolu bittabi daha uzun olacaktır.

AKŞAM'ın

Ziraat mütehassısı

karilerimizin suallerine cevap verecek

(AKŞAM) ın ziraat mütehassısı her nevi ziraat bahislerine dair sorulacak suallere cevap vermeye hazırdır.

Gönderilecek mektupların üzerine (Çiftçiye mahsus) kelimesinin ilâvesi lâzımdır.

Okuyucularımız her hafta bu sütunlarda ziraate ait müteaddit yazılar okuyacaklar ve mütehassısımıza sordukları meselelerin cevaplarını bulacaklardır.

Gazetemizde intişar eden ziraat yazılarının iktibası ve kitap, risale şeklinde neşri hakkı mahfuzdur.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 75

— Çok dans edecek misin?

— Hayır.

— Benden başka kimlerle dans edeceksin?

— Hayır.

Genç kız şaşırdı. Başını kaldırdı. Doktorun yüzüne baktı. O, o kadar dalgındı ki ne söyleneni anlıyor ne söylediğini biliyordu.

— Ne var?

Genç adam kendini topladı:

— Bir şey yok!

Ve gülmeye çalışarak ilâve etti:

— Şarap ağır geldi galiba... Uykum getirdi.

— Çok mu içtin!

— Bilmem! Herhalde çok içmiş olacağım.

— İstersen oturalım.

— Yok.. dans edersem daha iyi açılırım.

— Ama benden ve yengemden başkasile..

— Evet, evet, anlıyorum.

— Yengem meydanda yok. Gördün mü sen?

Genç adamın başı sert bir hareketle kalktı:

— Hayır!

Dans bittiği zaman Şermin ona beraber genç kadını aramalarını teklif etti. Fakat doktor yorulduğunu ileri ye sürerek onu yalnız bıraktı.

Genç kadın yandaki küçük salona çekilmiş sigarasını içiyordu.

Şermini yalnız görünce o kadar sevindi ki eskiden olduğu gibi kollarını açarak ona kucağında yer verdi.

Biribirlerine o kadar alışmışlardı ki genç kız bu en mesud gününde onun böyle durgun, neşesiz kalmasına tahammül edemiyordu.

Üstüste sorduğu suallere genç kadın cevap bulup vermek için epey müşkülât çekti.

Daima lâkırdı mevzuunu değiştirerek bu suallerden kurtulan genç kadın şimdi bir bahane bulup herkesten evvel düğünü terketmek için plân düşünüyordu.

Bugün hayatının belki en fena bir günü olmuştu. Bunu inkâr edemiyor, kendinden saklıyamıyordu. Fakat buna rağmen mesud ve neşeli görünmek mecburiyeti sinirlerini altüst etmişti.

Şimdi dizlerinin üzerinde ağırlığını ilk defa hissettiği genç kızın neşesini o kadar şımarıkça buluyordu ki bu işkenceden kurtulmak için ona misafirlerile meşgul olması, ağırlamasi için ısrar ediyordu.

Yanlarına gelen Leylâ hanım kızını gene Nerminin dizlerinde görünce çıkıştı:

— Haydi bakalım kocanın yanına. Hoppalığı bırak. Salonda herkes seni soruyor. Demirhan elleri cebinde deli gibi dolaşıp duruyor. Herhalde o da seni arıyor.

Genç kız bir kuş heyecanile fırladı. Büyük salonun kapısında kayboldu. Yengesile yalnız kalan genç kadın biraz rahat etmişti.

Leylâ hanım kızının bu mesud gününde tahmin edildiğinden daha endişeli görünüyordu.

Yalnız kaldıkları zaman içini çekti:

— Kaç haftadır ne çektim bilsen Nermin; bu kız o kadar saf ki beni deli edecek. Âdeta ona kapalı bir terbiye verdiğime pişman oluyorum. Yirmisini geçiyor, hâlâ çocuk.. öyle hareketleri var ki kulağını çekeceğim geliyor. Şimdi herkes onu beklerken seninle burada çene çalmanın sırası mı? Bu kız kocayı arkadaş sanıyor galiba. Halbuki Demirhan ağır başlı, genç olmasına rağmen çok temkinli bir erkek, değil mi? Sen nasıl buluyorsun?

Genç kadın karışık bir rüyadan uyanır gibi silkindi. Yengesinin bütün söylediklerini anlıyordu. Fakat kafası o kadar başka şeylerle meşguldü ki birdenbire cevap veremedi. Sonra harareten kurumuş, çatlamış gibi gerilen dudakları ağır, isteksiz kımıldadı:

— Bilmem. Evet, öyle görünüyor.

— Son günlerde çok düşünceli. Geçenki hastalığı herhalde sarsmış olacak. Doktorların hastalıklarını bilmiş olmaları da ne fena değil mi? Allah vermesin iyi olmıyacak bir hastalığa tutulsalar kimbilir neler düşünürler. Ne ıztırab çekerler.

Genç kadın mırıldanır gibi cevap verdi:

— Tabiî değil mi ya.. bilmek ıztırab çekmektir.

— Hayırlısile karı koca kalkıp gitseler de ben de üzüntüden kurtulsam. Bundan sonra artık sana da iş düşüyor Nermin.

Genç kadının kurşunî gözleri çakmaklandı:

— Niçin yenge?

— Onları İstanbulda yerleştireceksin.

— Ya!..

Fakat hayret edişindeki mânasızlığı kendisi de anlamakta gecikmedi. Gülümsemeye çalışarak ilâve etti:

— Öyle ya. Doğru yenge!

— Doktor Demirhan İstanbulu hiç bilmiyor. Avrupaya gelirken bir kaç gün kalmış. O kadar! Şermin dersen iki yılda bir sana gidip bir kaç hafta misafir kaldığı zaman ne gördise o kadar. Halbuki şimdi orada yerleşecekler, doktor kabine açacak, belki bir hastaneye girecek. Bütün bunları çekip çevirecek biri lâzım. Artık Ahmed Melih bey de, sen de elinizden geleni esirgemezsiniz. Bizim Göztepedeki köşk biliyorsun ki kirada. Zaten boş ta olsa orada oturamazlar. Gene sizin taraflarda bir apartıman arıyacaklar. Bizim Şerminin becereceği işler mi bunlar?

Genç kadın bir masal dinler gibi gözleri yengesinin dudaklarına takılmış dinliyordu. Ne garib tesadüflerdi bunlar. Artık kalbi bu kadar heyecana, bu kadar harekete tahammül edemiyordu ve şimdi yeni yeni işkenceler hazırlanıyordu. Yengesi Ahmed Melihten bahsederek onun henüz kapanmıyan bir yarasını bilmiyerek deşmiş oluyordu.

İstanbula gidince bu mesele gene tazelenecekti.

(Arkası var)

Edebiyat gecesi ve edipler

B. Halid Ziya diyor ki: " iki üç ayda bir herhalde böyle geceler yapmalı,,

B. Hüseyin Cahid edebiyat gecesinde « Ben kaçmıyorum.. Onlar kaçırıyor » demiş mi?

Fransız tiyatrosunda yapılan edebiyat gecesi uzun zamandanberi Beyazıd havuzunu andıracak kadar durgun bulunan edebiyat âlemimizde epi akisler yaptı. Edebiyat gecesinin lehinde ve aleyhinde bir çok şeyler yazıldı. Kimi:

— Canım, böyle şey olur mu? Edebiyat gecesinde divan edebiyatını göklere çıkardılar... diyor. Kimi:

— Divan edebiyatımızı millî edebiyat hudutları içine sokmak çok iyi bir harekettir.. edebiyat gecesi, edebiyat âlemimizde âdeta bir dönüm noktası addedilebilir.. diyor.

Bu gece hakkında gazetelerin fikirleri da başka başka. Biri:

«Edebiyat gecesi.. bizim istediğimiz eedbiyat gecesi bu değildir. Edebiyat gecesi münakaşalara mevzu olacak, hepimizi en aşağı altı ay işgal edecek, yeni şeyler duyacağımız, öğreneceğimiz, yeni ediplerin kendi eserlerini okuyacakları, üzerlerinde münakaşalar edilebilecek bir gecedir..» derken bir başkası edebiyet gecesinin kusurlarını şöyle sayıyor:

1— Eski şairlerden örnek diye okunan parçaların karakteristik olmamaları.

2 — Okuyanların mazur görülemiyecek derecede telâffuz hatalarına düşmeleri.. madde madde daha bir çok kusurlar...»

Hattâ bir gazetede gördüm. Bay Hüseyin Cahid, edebiyet gecesinin ortasında tiyatrodan çıkıp gidiyormuş. Bir muharrir sormuş:

— Üstad kaçıyor musun?

— Hayır.. kaçırıyorlar.. cevabını vermiş.

Gene bir gazetede şair «Fitnat hanım» dan bahsederken:

«Edebiyat gecesinde bayan Fitnatın «Seni eylemek isterim derağuş..» kabilinden yavelerini söylediler.» Diyor. Başka biri gecenin çok iyi olduğunu, lâkin bu edebi ziyafete Abdülhak Hâmid, Halid Ziya, Hüseyin Rahmi gibi üstadların gelmediğini ileri sürüyor..

Acaba bu edebiyat gecesi hakkında ediplerimiz ne düşünüyorlar? diye merak etmez misiniz.

O halde beraber kapı kapı dolaşalım.. evvelâ büyük üstadların hiç olmazsa birinden bu geceye niçin gelmediklerini soralım...

BAY HALİD ZİYA NE DİYOR?

B. Halid Ziya

İşte «Mavi ve Siyah», «Aşk memnu» müellifi karşınızda.. sizin suallerinize cevap vermeğe hazır:

— Üstad.. edebiyat gecesine niçin teşrif etmediniz?

— Sormayınız efendim. Edebiyat gecesinin vakti bizim Yeşilköy trenlerine uymadı. Gecede bulunsaydım o satten sonra Yeşilköye dönmek için tren bulamıyacaktım. Halbuki evimden ayrı bir gece geçirmeğe sıhhatim müsait değil... Üşümek, hastalanmak ihtimali var. Bunun için bu güzel fırsatı kaçırdım ...

— Bu gibi geceler hakkında ne düşünüyorsunuz?

—Edebiyatımız için bundan daha fyadalı, bundan daha lüzumlu bir teşebbüs olamaz. Bu teşebbüsü candan alkışlarım. Yapılan edebiyet gecesinin tafsilâtına vakif değilim. Lâkin çok yerinde bir hareket.. hiç olmazsa iki üç ayda bir böyle bir edebiyat gecesi yapmalıyız. Bu edebiyatımız için pek büyük bir iştir.

BAY HÜSEYİN CAHİD NE DİYOR?

B. Hüseyin Cahid

İşte «Hayatı Hakikiye Sahneleri» müellifi B. Hüseyi Cahid.. o da bütün meraklarınızı halle hazır..

— Üstadım.. edebiyat gecesini yarıda bırakmışsınız.. hattâ bir gazete yazıyor, size:

— Kaçıyor musunuz? demişler.. cevap vermişsiniz:

— Hayır.. kaçırıyorlar... Öyle mi?.

B. Hüseyin Cahid gülüyor:

— Hayır. Böyle bir espiri yaptığı mı hiç hatırlamıyorum. İhmal edilemiyecek bir işim olduğu için maalesef edebiyat gecesini yarıda bırakmağa mecbur oldum.

— Bu gece hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Çok iyi bir teşebbüs. Heyeti mecmuası itibarile edebiyat gecesi fena olmadı... Bundan sonraki edebiyet geceleri daha tekâmüle muhtaçtır. O zaman tabiî daha zevkimize gidecek, daha istifadeli geceler göreceğiz ...

Bu gecelerin devamı edebiyatımız için pek yerindedir...

— Bazıları edebiyat gecesinde divan edebiyatının medhedildiğini söylüyorlar...?

— Bu edebiyat âlemimizde uzun müddetten sonra esen ilk mantık ve makuliyet havasıdır.. ve bir kefaret yerine geçmektedir. Şimdiye kadar inkâr ettiğimiz bir kıymeti takdirle kefaretini ödüyoruz..

BAYAN ŞÜKÛFE NİHALİN FİKRİ

Bayan Şükûfe Nihal

— Edebiyat gecesinde bulundunuz mu?

— Evet bulundum ve bu geceyi hiç te fena bulmadım. Ufak tefek bazı kusurlarına rağmen gece çok iyi geçti. Bilhassa bu gecelerin devamı çok iyi olacak... Çünkü arkadaşların böyle arasıra bir araya toplanmaları, edebiyattan bahsetmeleri manevî büyük bir ihtiyaçtır. Bu itibarla edebiyat gecesi pek hoşuma gitti...

— Bazı kusurları diyordunuz...

— Evet oradaki musiki faslına bilhassa hiç lüzum yoktu. Vakıa halk edebiyatından bahsedildiği gibi halk musikisinden de bahsedilebilir. Lâkin uzun uzun musikinin tekniğinden bahsederek zaman almak daha faydalı şeyleın yapılmamasına sebep oldu. Meselâ B. Ahmed Hamdinin güzel bir konferansı vardı. Bu kaldı.

— Divan edebiyatının, divan şairlerinin medhedilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Divan şairleri asırlarca bizim öz şiirlerimizi terennüm etmiş sanatkârlardır. Bunları millî edebiyat hudutları haricinde addetmek bir hata olurdu. Edebiyat gecesinde bu hakikati söylediler. Ben de bu fikirdeyim. Nedim, Fuzuli, Nefi bizimdir.

BAY BÜRHAN TOPRAK NE DİYOR?

İşte «Yunus Emre» hakkında cilt cilt yazı yazan «Güzel sanatler akademisi» direktörü B. Bürhan Toprak anlatıyor:

— Edebiyat gecesi mi? Ne sorun.. ne söyliyeyim. Vakıa teşebbüs haddi zatinde çok iyi idi amma.. fena bir eser verdi. Ben sırf Yunus Emre üzerinde çalıştığım için gitmiştim. Yunus Emrenin bazı şiirleri okundu. Okunan şiirlerin mealinde bir çok büyük Avrupalı sanatkârlar da şiir söylemişlerdir. Ve o gece Emrenin okunan şiirleri namütenahî bir azap, namütenahil bir teessür içinde yazılmış iztırap şiirleridir. Bunlar öyle okundu ki dinliyenler güldüler. Maalesef bu güzel teşebbüs, bu edebiyat gecesi çok daha iyi, pek daha mükemmel olabilirdi.

Sonra hiç anlamadığım bir nokta: Bir kaç gün evvel Akif ölüyor, Akifin arkasından büyük büyük medhiyeler yapılıyor. Gençler mezarına gidiyorlar, onu tebcil ediyorlar. Bir kaç gün sonra ayni edebiyat âlemi Akifi uzun uzun tenkid edilirken alkışlıyorlar.. hiç anlamadığım garip bir hâleti ruhiye...

Sonra hiç zannetmiyorum ki Yunus Emrenin temsil edilen tipi de doğru olsun.. Yunus Emre öyle bir insan olmasa gerek.. benim düşüncem bu...

BAY AHMED MUHİBİN MÜTALEASI

B. Ahmed Muhib

Bundan bir müddet evvel kendisinden bir evvelki nesilden itibaren bütün edebiyat âlemine ateş püküren, Hâmidlere, Halid Ziyalara, divan edebiyatı şairlerine fena halde çatan en genç nesil şairlerinden ve meşhur antolojiye giren ediplerimizden B. Ahmed Muhib:

— Edebiyat gecesi mi? dedi.. berbat... Tasavvur ediniz ki Yunus Emrenin şiiri okunurken gülüyorlardı. Sonra bu gecede hiç beğenmediğim bir taraf ta şu oldu. Divan edebiyatı âdeta aktüel bir hale, günün en münasip edebiyat nümunesi haline sokulmak isteniyordu. Ben bunu hiç beğenmedim.

BAY HAMAMİ İHSAN NE DİYOR?

— Divan edebiyatı altı asırdır milletin ruhunda kökleşmiş millî bir varlıktır. Edebiyatımızda büyük bir inkılâp olan bu geceyi gördüğümüze şükrediyorum. Divan edebiyatını unutabilir miyiz?.

Hikmet Feridun Es

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellasuda, Tepebaşında Kinyoli, Galata: Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Yemişte Bensason, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeiköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: İskele caddesinde Sotiryadis, Yeldeğirmeninde Üçler, Üsküdar: Ömer Kenan, Fener: Balatta Merkez, Beyazıd: Cemil, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Ahmed Hamdi.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 76

O sene fütuhat senesi oldu. Fakat Andolunun şenlik yapacak hâli yokdu

İbrahim paşa kaleye cebecibaşı ile topçubaşıyı gönderdi. Mehmed kethüda da onlarla beraberdi. Topları bir gözden geçirdiler. Elli bir tane büyük top, yirmi tane de zarbzen...

İçeriye girer girmez Kanije kilisesini derhal camie çevirdiler.

Macarlar, Kanijeden biran evvel uzaklaşmak istiyorlardı. Neleri varsa, kaleden dışarı çıkarmışlardı. Erzaklarını, eşyalarını kale dışında satıyorlardı. Türkler, kendilerine gayet dostça muamele ettiler. Macar halkı, beylerinin beyinsizliklerinin cezasını çekiyorlardı. Bütün uğradıkları felâketler onların yüzündendi.

Rumeli beylerbeyisi Mehmed paşa Macarları daima korudu. O da Boşnaktı. Serdar İbrahim paşa, o da Boşnaktı. Kaç yıl komşuluk edilmişti. Kanijeden üç günlük yol gittiler. Macarları istedikleri kaleye teslim ettiler.

Kanijenin alınması mühim bir hâdise oldu: Kale alındıktan sonra, Türkler de, Macarlar da biribirlerine karşı âdeta dost gibi davrandılar.

Bu parlak zafere derhal tarihler söylendi:

Feth olup kal'a bozuldu tabur
Kanije kal'asın aldı serdar

Kanije zaptedildikten sonra, Bresniçe ve daha sair kaleler de alındı. Hasan beyzade kalemile fetihnameler yazılarak Üçüncü Mehmede ve anası Safiye sultana gönderildi.

İstanbulda üç gün üç gece şehir donanması yapıldı. Bütün eyaletlere zafer haberleri gönderildi. Oralarda da şenlikler yapılacaktı. Fakat şenlik etmeğe kimin mecali vardı? Kara yazıcı her tarafı kasıp kavuruyordu. Kendisine Çorum sancağı verildiği halde onunla da kanaat etmemişti. Kardeşi Deli Hasan da kendisile beraberdi. Kara yazıcı, üzerine gönderilen paşaları bozuyor, Osman oğullarının saltanatını dinlemiyordu. Hatta kendi kendine hükümler bile ısdar ediyordu. Bir hükmünde aynen şu cümleler vardı:

«Ve eline bu hükmü hümayunu verdim ve buyurdum ki desti osmaniyan bu taraflardan bilkülliye münkati ve saltanat bilâ niza bana mukarrer ve mukadder oldukta...»

Bu şartlar dahilinde Anadolu nasıl zafer şenlikleri yapabilirdi?

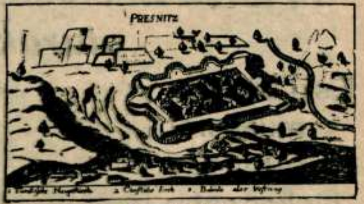
İstanbul şenliğini tamamen yaptı. Hatta Venedikli Baffanın damadı «kaydi hayat ile» sadarete tayin olundu. Kendisine bir de hattı hümayun gönderildi. Fetihnameyi yazan müverrih Hasan beyzadeye de hıl'at ve kılıç ihsan olundu.

İbrahim paşanın Kanije muvaffakıyetini, kalenin içinde baruthaneyi ateşliyen ve canlarını feda eden Türkler temin ettiler. Kalenin alınması imkânsızdı. Her tarafı bataktı. Kırk üç gün süren muhasara esnasında batakların ancak yarısı doldurulabilmişti. Orduda açlık başlamıştı. Bir kuruşa bir okka tuz almanın imkânı yoktu. Soğuklar da bastırmıştı. Yeniçeriler muharebede hiç bir şey beceremedikleri gibi, şimdi de biran evvel dönmek istiyorlardı.

İbrahim paşa, Kanijeyi muhafaza için her türlü tertibatı aldı. Duvarları tamir ettirdi. Kanije eyaleti Alacailli Hasan paşaya verildi. Kanije bir beylerbeyilik oldu. Sigetvar, Peçevî, Siklaş, Kanije eyaletine ilhak edildi.

İbrahim paşa Belgrada geldi. Yeniçeri ağası Tırnakçı Hasan ağa da İstanbula gitti. Fakat İstanbul ahvali karmakarışıktı. Ester Kiranın parçalanması Baffayı çok müteessir etmişti. İstanbul kaymakamı Halil paşa Kira meselesine sebebiyet verdiği için azlolunduktan sonra, Hafız paşa ve daha sonra Yemişçi Hasan paşa İstanbul kaymakamı oldu. Fakat bu yılın sonu hep muvaffakıyetle neticelendi. Kanije zaferinden sonra Eflâk beyi Mihal de Türklere mağlûp oldu. Başını alıp dağlara kaçtı.

Artık Venedikli Baffanın içi biraz rahat etti. İstanbulda yeni paralar

Bresniçe kalesi

kestirildi. Flori, altmış akçeden iki yüz yirmi akçeye çıkmıştı. Bu sefer yüz yirmiye kuruş ta seksen akçeye indirildi.

O kış İbrahim paşa da Belgradda boş durmadı. İşini bitirip İstanbula dönmek istedi. Fakat bu, kolay bir iş değildi. Nemçe kralile uzlaşmak lâzımdı. Tekrar kethüdası Mehmed ağa ile vezir Murad paşayı gönderdi. Murad paşa onların dillerinden anlardı. Çünkü Hırvattı

Maiyetine kendi itimad ettiği askerlerden çoğunu gönderdi. Kanije eyaletini de Tiryaki Hasan paşaya verdi. Yeniçeri ağası Tırnakçı Hasan ağa İstanbulda azledildi. Muharebede ne yeniçeriler, ne de kendi hiç bir iş görememişlerdi. Yerine saraya müntesib bir adam tayin edildi: Kapı ağası Gazanfer ağanın damadı Ali ağa...

Aradan dört beş gün geçti. İbrahim paşa birdenbire hastalandı. Hastalığı günden güne arttı. Amcasının oğlu Murtaza paşayı çağırttı. Bütün işleri ona havale etti. Üçüncü Mehmed onu kaydi hayat şartile veziri azam yapmıştı. Aradan bir kaç yıl geçse, belki gene azledilebilirdi. Lâkin Üçüncü Mehmedin hattı hümayunu yerini buldu. Boşnak İbrahim paşa, veziri azam olarak öldü..

Yerine Lâla Mehmed paşa serdar acaktı. Mehmed paşa alelâcele emline geldi. İbrahim paşanın ölüsünü yıkıyorlardı. Ölü yıkandı, tabuta kondu. Kokmasın diye Zemlinde Bayrambey camiinin yanındaki mezarlığa gömüldü. İstanbula ulaklarla haberler gönderildi. Üçüncü Mehmed de, Venedikli Baffa da İbrahim paşanın yerine derhal Yemişçi Hasan paşayı tayin ettiler. Hatta İbrahim paşanın karısı ve Venedikli Baffanın kızı Ayşe sultanı da çarçabuk Yemişçiye nişanladılar. Ne ordu serdarsız, ne de Venedikli Baffanın kızı kocasız kaldı... İbrahim paşanın ölüsünü İstanbula getirdiler. Şehzade camii haremine gömdüler

Fakat Yemişçi, öyle kolay kolay Serhade gidecek adam değildi. O, biran evvel güvey girmek istiyordu. Liyakat ve meziyetinden de kimsenin haberi yoktu. Ayşe sultan bir Boşnaktan ayrılmıştı. Şimdi de bir Arnavudun koynuna girecekti.

Yemişçi Haşan paşa Baltacılar ocağından yetişme idi. İki defa yeniçeri ağalığı etmişti. Ayşe sultan gözünde tütüyordu. Serhade, elinden geldiği kadar, gitmemek istiyordu. Lâla Mehmed paşa orada olduktan sonra, hem neye gidecekti?

Hasan paşa, sefer hakkındaki mütaleasını anlattı:

— Bu sene sefere çıkılsa bile geç varılacak. Bir iş görülmek imkânı olamaz. Oltarafta Lâla Mehmed paşa serdar olup muhafaza eylesün. Gelecek sene tedarik tam ile gidilsün, dedi.

Yemişçinin fikri, biran evvel, Venedikli Baffanın kızına kavuşmaktı. Fakat nikâh kıyılmak lâzımdı. Nikâhı kıyacak adam da şeyhislâm Sun'ul lah efendi idi. Halbuki o, Baffanın ikinci damadını küffara karşı yollamak istiyordu; Üçüncü Mehmede:

— Acaleten gitmesi ehem ve elzemdir, dedi.

Ayak bastı. Üçüncü Mehmed de, Baffa da, Türkleri şeriat kuvvetile temsil eden müftiülenamdan korktular. Yoksa, ikisi de, Yemişçi Arnavudu Türklük vekarını korumak için Serhade katiyyen yollamıyacaklardı. İstanbul halkı da uyumuyordu. Hele Anadolu, Osman oğullarını hiç tanımıyordu.

(Arkası var)

Pisliğin moda olduğu devir!

17 nci asırda ömründe bir defa yıkananlar parmakla gösterilirdi!

14üncü Lui sudan nefret eder, vükelâsını sabahları oturak üzerinde kabul ederdi!

Eski bir adâb-ı muaşeret kitabından bir kaç satır: "Bir sosyete adamı senede bir iki defa elini, yüzünü yıka yabilir, ömründe 2 defa vücudünü yıkamasında büyük bir mahzur yoktur!,,

Eski dairelerinde apteshane bulunmıyan Louvre sarayı ve bahçeleri

Sabahleyin evden çıktım. Sokağın köşesini henüz dönmüştüm ki karşıma gelen evin kapısı birdenbire açıldı. Gözleri fal taşı gibi açılmış on, on iki yaşlarında küçük bir çocuk elinde bir çanta olduğu halde kendini sokağa fırlattı. Heyecandan yere düşen kasketini telâşla kafasına yerleştirdikten sonra hızlı hızlı koşmaya başladı.

Hayretle çocuğun vaziyetini seyrederken kapı bir kerre daha açıldı. Bu sefer hiddeti son dereceye gelmiş orta yaşlı bir kadın elinde maşa sokağa fırlıyarak korku ile kaçan çocuğun arkasından:

— Ah hınzır evlât, gene yüzünü yıkamadan mektebe gidiyorsun. Bu akşam sakın eve gelme, senin canını çıkaracağım!

Diye bağırmağa başladı. Çocuğunun pisliği karşısında sinirleri tammen boşanmış olan kadıncağız hiddetini yenemiyor, yüzüme bakarak bu çocuğu bin türlü temizliğe alıştıramıyacağı için esefleniyordu.

Yoluma devam ettim. Sabahları yüzünü yıkamadan mektebe kaçan çocuğun hali bana tarihî devirleri, vücut pisliğinin bir moda haline geldiği on yedinci asrı, bu asır üzerinde tetkikler yapmış bir tarih hocası arkadaşımın söylediklerini hatırlattı.

On yedinci asırda yıkanmak tamamen terkedilmiş bir âdetti. Halktan en büyük devlet adamlarına, hâttâ krallara kadar hiç kimse suya el sürmez, ömründe bir defa yıkananlar parmakla gösterilirdi. Yetmiş yedi sene yaşamış olan Fransa kralı on dördüncü Lui bütün hayatı müddetinde yalnız bir kere yıkanmıştır. Luinin babası olan on üçüncü Linin hususî tabibi bu yıkanma hadisesini hatıratında büyük harflerle şöyle kaydeder:

— Prens hazretleri bugün yıkandılar!

Prens doğduğu zaman yıkanmıştı. İkinci defa yıkandığı gün on beş yaşında idi. Bu tarihten sonra kral olmuş, daha 62 yıl yaşamış, fakat bir daha yıkanmamıştır.

Tarihlerin yazdığına göre, on dördüncü Lui sudan nefret ederdi. Sabah tuvaleti kristal bir kâse içinde kendisine takdim edilen şarapta parmaklarının ucunu ıslatarak burnunun iki deliğini silmekten ibaretti.

O devirde evlerde temizliğe dair tesisata katiyen rastgelinmez. Louvre sarayının o asırdan kalma dairelerinde abdesthane yoktur. Bütün saray mensubini oturak kullanırlardı ve çok moda idi.

Sarayda on dördücü Luinin pek yakınlarını teşkil eden bir grup vardı ki bütün zadekân bu grupa dahil olmak için can atarlar, birbirlerile mücadele ederlerdi. Bunların vazifesi sabahleyin kralın yatak odasının kapısında beklemek ve kral yataktan kalkar kalkmaz huzuruna girmekti. Kral bunları

On Dördüncü Lui

Teke gibi kokan madam de Sévigné ve madam de Maintenon

oturak üzerinde kabul eder, bütün dünya meseleleri ve devlet işleri konuşulur, nihayet yerinden kalkar, oturağı ilk muayene etmek fırsatını elde eden asılzade:

— Bon santé Sir! diye bağırırdı.

Bu sözü söylemek o zamanki Fransız asılzadesi için kazanılması çok müşkül bir şerefti. Bundan sonra millete «kralın hali sıhhatte» olduğu tebşir edilirdi.

Bunlar bugün Fransız liselerinde okutulan tarih kitaplarında aynen vardır. 17 nci asırdaki pislik ve gördüğü büyük rağbet çocuklara ibretle gösterilmektedir.

Bugün bütün dünyanın temizliğe nekadar düşkün olduğunu ve 17 nci asırdaki pislik derecesini anlamak için o devirde yazılmış bir adâbı muaşeret kitabından bazı satırlar okumak kâfidir. Bu kitapta deniliyor ki:

«Bir sosyete adamı senede bir iki defa elini, yüzünü yıkayabilir, ömründe iki defa vücudunu yıkamasında bir mahzur yoktur.»

Bu devirde yalnız erkekler değil, kadınlar da ayni vaziyette idiler. Devrin en meşhur kadınlarından şair Madame de Sévigné ve Fadame de Maintenon'un birer teke gibi koktukları gayet meşhurdur. Kadınlar sevgililerinin yanına gittikleri zaman kokularını hissettirmemek için güzel kokular sürünürler, fakat yıkanmak asla akıllarına gelmezdi.

Avrupada vaziyet böyle iken 17 nci asırda Türklerde temizlik son haddini bulmuştu. Seyyahlar kadınlarımızın temizliğinden, zarafet ve taravetinden gıpta ile bahsederler, hamamlarda Türklerin tahta uğar gibi vücutlarını uğduklarını gören ecnebiler insan vücudunun bukadar temizliğe nasıl tahammül ettiğine şaşarlar, memleketlerine döndükleri zaman bu temizliği bir masal gibi anlatırlar, fakat kimseyi inandıramazlardı.

O asırda İstanbula gelen ve Türkler tarafından çok sevilen M. Tevenot isminde zarif bir adam bilâhare yazdığı bir seyahatnamede İstanbul hamamlarından ve Türklerin temizliğinden bahsederken şöyle bir sahne anlatır:

«Hamamda iki saat kadar kaldık. Tellâklar vücudumu hamur yoğurur gibi uvarak bir haylı kir çıkardılar. İki adamın kolunda bitkin bir halde dışarı çıktığım zaman Türk arkadaşım:

— Tevenot çelebi, bir şey ister misin? diye sordu.

Tamamen harab olmuştum. Ayaklarım tutmıyordu. Ancak işitilebilen bir sesle:

— Beni eve nakletmek için bir kalır. getiriniz! diyebildim.»

Tarihçi arkadaşımın söylediğine göre, Türklerin bu temizliği bilâhare Avrupalı doktorların nazarı dikkatini celbetmiş, Türklerin vücutlarındaki sıhhatın temizlikten ileri geldiğini yazmıya başlıyarak halkı yıkanmaya teşvik etmişlerdir. Bugünkü modern Avrupa temizliğinin görgü mahsulü bir taklit olduğu muhakkaktır.

Komşumun, sabahları yüzünü yıkamayan çocuğu önümdeki uzun sokakta hâlâ koşuyor. Ben hem bunları hatırlıyor, hem de gülüyorum.

Ş. H. R.

Şevval 26 — Ruzu Kasım 63

	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,41	2,28	7,22	9,47	12,00	1,38
V.	5,39	7,26	12,21	14,45	16,58	18,36

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No.13

Silâh tacirleri İspanya hükûmetini 10 milyon lira dolandırmışlar

Altı buçuk milyon liralık cephane Frankonun eline geçmiş, bir çok tayyareleri, angaje edilen tayyareciler satmışlar

Sunday Dispatch gazetesinin öğrendiğine göre silâh tüccarları İspanyol hükûmetini mühim surette dolandırmışlardır. Hükûmetin parasını peşin ödediği 6,500,000 liralık silâh general Frankonun eline geçmiştir.

General Franko isyan bayrağını çektiği vakit İspanyada az miktarda silâh vardı. Hükûmet silâh satın alınabilinmesi için altın stoklarını Parise naklettirmek mecburiyetinde kaldı.

90,000,800 liraya baliğ olan bu altın stokunun Parise nakli Otero isminde bir İspanyol doktoruna emniyet edilmişti. Otero koyu, müteassıp bir sosyalist ve son derecede namuslu bir adamdı. Fakat ne çareki silâh ticaretinin dolaplarını bilmiyordu!.

Otero ile birlikte küçük rütbeli bazı zabitler (ki bunların da teknik malûmatı noksandı) ve birkaç kişi gönderilmişti. Şimdiye kadar liraları teker teker harcamağa alışmış olan bu adamlar milyonlarca harcamak vazifesi ile mükellef kılınmışlardı.

Aldıkları silâh stoklarını bunlar Danzig serbes limanında stok etmeyi doğru buldular. Silâhlar, bu limandan İspanyaya sevkedilecekti.

Eylül ortasında küçük bir Yunan vapuruna 2000 ton ağırlığında silâh ve cephane yüklediler. Bunların fiati 6,500,000 lira tutuyordu ki, normal dünya fiatlerinden yüzde yüz nisbette daha yüksekti.

İlk teşrinin ikinci günü Yunan vapuru Meksikada Vera Kruz limanına gidiyorum diye hareket etti. Hakikatte Alikanteye gidiyordu. Fakat hikâyenin şayanı hayret tarafı işte burada baş gösterdi. Biri bu işten general Frankoyu haberdar etmişti.

Vapurun hareketinden üç hafta evvel Frankonun gizli istihbarat teşkilâtı vapurun yükü hakkında malûmat edinmiş, hakikî istikametini öğrenmişti. İspanyol sularında vapur Frankonun kruvazörlerinden biri tarafından yakalandı ve Fasta asilere aid Cuta limanına götürüldü.

Böylece hükûmet 6,500,000 lira vererek asilere cephane ve silâh tedarik etmiş oldu.

TAYYARE DOLANDIRICILIĞI

Ambargo konmadan evvel hükûmet silâhsızlığını nazarı itibare alarak Hamburg ve Anversten 27 vagon dolusu silâh satın almıştı.

Vagonlar İspanyol hududuna girip muayene edilince silâhtan eser olmadığı vagonlar işe yaramaz fakat silâh parçalarına benzer demir parçaları yükletilmiş olduğu anlaşıldı.

Bu siparişin kıymeti 2,400,000 lirayı tecavüz ediyordu. Tabiî satıcılar para ile birlikte ortadan kayboldular.

Madrid hükûmetinin tayyarelere büyük ihtiyacı olduğundan Paristeki İspanyol hükûmetinin mümessilleri mümkün olduğu kadar fazla tayyare satın aldılar.

İspanyaya yakın memleketlerden alınan tayyarelere kira ile pilotlar tutuldu ve bunlara sekiz yüzer lira verilerek İspanyaya uçmaları temin edildi.

Fakat bazı açık gözler ayaklarına kadar gelmiş fırsattan istifade ederek istenilen istikamette bir müddet uçtuktan sonra geri döndüler ve tayyareleri memleketlerinde sattılar, paraları ceplerine attılar.

Bu suretle hükûmetin 700,000 lira ziyana girdiği tahmin edilmektedir.

İspanyol hükûmet mümessilleri bunun gibi daha birçok dolandırıcılara kurban gittiler. Bu suretle uğradıkları zarar 10-12 milyon lira kadardır.

Amerikada haydutluk gene aldı yürüdü

Bir hırsız limanda demirli bir kruvazörün kasasını soymuş!

Son zamanlarda Amerikada haydudluğun önü alındığı zannedilirken son günler zarfında biribiri arkasına tahaddüs eden vaaklar bu afetin gene alıp yürüdüğünü gösteriyor.

BİRİNCİ VAKA

Vaka mahalli Nev-Yorkta Brodvey, yani dünyanın en kalabalık caddesidir. Cumartesi akşamı Barni mağazasında 80 müşteriye 12 tezgâhtar mal göstermektedir.

Bu sırada dükkânın önünde iki otomobil duruyor. İçinden altı kişi çıkıyor. Dükkâna dalıyorlar. Küçük makineli tüfekler çıkarıyorlar:

— Eller yukarı, diye bağırıyorlar.

Herkes korku ile başını çeviriyor. Haydudlardan biri telefonu söküp atmıştır. Diğer üçü kalkık kollu müşteriler arasına dalmışlar. Çantaları alıyorlar, boyunlardaki elmasları söküyorlar, ellerdeki yüzükleri çıkarıyorlar. Kasadan da 24,000 lira aşırıyorlar. Otomobile bindikleri gibi kaçıp gidiyorlar.

Yarım saat içinde vaka mahalline yetişen polis otomobilleri derhal tahkikata başlıyor. Polisler silâh sesi işitilen bir eski apartımana gidiyorlar. Apartımanın loş odasında on defa mahkûm olmuş 29 yaşlarında haydud Fred Kindlerin cesedini buluyorlar. Yanı başında, Barni mağazasından aşırdığı ve arkadaşlarile taksim etmek istemediği paraların zarfları, Fred parayı vermeyince arkadaşları kendisini öldürmüşler. Fakat polis geldiğinden acele kaçmışlar. Mağaza sahibi Fredi tanıyor. Parayı verirken yavaş hareket etti diye kendisini tekmeleyen haydud. Apartımanın alt katında Fredin on sekiz yaşlarındaki hamile genç karısı doğum yatağında yatmaktadır.

Haydudlardan başka hiç bir emare bulunamıyor.

İKİNCİ VAKA

Nev-Yorkun en kalabalık sokaklarından birindeki mağaza soyulurken Kaliforniyanın en muhteşem limanlarından birinde yatmakta olan Chelsea ismindeki bir Amerikan kruvazörünün kasasında saklı para bir haydud tarafından çalınıyor.

Gemiye kadar kimse tarafından görülmeden yüzen haydud gemideki yüzlerce mürettebata görünmeden kasanın bulunduğu yere giriyor. Meharetle kasayı açıyor. İçindeki 1100 lirayı aldıktan sonra gene tutulmadan kaçıyor.

Bir İngiliz gazetesi, «Haydudlara şecaat ve meharet madalyesi verilseydi kruvazörü soyan bu adam şüphesiz madalyayı kazanırdı.» diyor.

SİNEMA

Hollivutta 936 senesinde en çok muvaffak olan artist: Gary Cooper

Gary çok mahcuptur. Bilhassa kadın artistlerle aşk sahnelerini çevirirken kıp kırmızı olurmuş

Amerikada yapılan bir tedkike göre 936 senesi içinde Hollivutta en çok muvaffak olan artist Gary Cooperdir. Garynin bu sene içinde çevirdiği bütün filimler çok rağbet görmüştür.

Hele Marlene Dietrich ile birlikte çevirdiği «Sevişmek arzusu» filimi senenin en güzel filimlerinden biri olmak üzere kabul edilmiştir.

Gary Cooperin bu muvaffakıyet karşısında koltuklarını kabartarak Hollivutta arkadaşlarına caka satacağını hiç te zannetmeyin. Çünkü Gary gayet mahçup bir gençtir. Kendisile beraber oynıyan bir yıldızın söylediğine göre bilhassa aşk sahnelerinde Gary kıpkırmızı olurmuş. Bereket versin Gary bu yüz kızarmasını aksettiremiyormuş.

Hakikaten Garynin muvaffakıyetinin bütün sırrı normal oluşunda, sahtelikten kaçmasındadır. Artist mütenasip bir endama, güzel bir yüze malik olmakla beraber kendisinin hiç bir fevkalâdeliği yoktur. Karşıdan bakınca insana kendi halinde, gelişi güzel yaşıyan ve her şeyi temkinle kabul eden nikbin bir insan hissi verir. Hiç bir suretle zekâ ve kendinden emniyet intibaı bırakmaz.

Artist kendinin bir aktör olmadığını iddia etmekle beraber son çevirdiği filimlerini seyredenler kendisini mükemmel bir aktör olarak kabul ediyorlar. Çünkü bilhassa son filminde yaptığı rolle oynadığı şahsiyete hayat vermiş ve derin guygularını aksettirmiştir.

Garynin hayatından kısaca bahsedelim:

Gary Cooper 1901 senesinde Amerikanın Mintana eyaletinde dünyaya geldi. Babası bir hâkimdi, daha kolejde iken bir çok piyeslerde rol aldı. Kolej tahsilini bitirdikten sonra Kaliforniyaya giderek bir gazetede ressam olarak çalıştı. Fakat bu meslekten çabuk bıktı ve sinema artisti olmağa karar verdi. Bir sene ufak bir ücretle figüran olarak çalıştı. Rejisörler kabiliyetini sezdiler. Uzun boyu, kumral saçları, mavi gözleri ile yıldız olabileceğine karar verdiler.

İlk filminde kazandığı rağbet üzerine artık Gary Cooper muvaffakıyet yolunu tuttu. Şimdi senede 400,000 lira kazanmaktadır. Sinema yıldızlarından Veronika Balf ile evlidir.

Gary Cooper açık hava hayatından hoşlanır. Boş zamanını avla, balıkçılıkla, yüzmekle geçirir.

Gray Cooper

Greta Garbo artık filim çevirmiyecek

Daily Ekspers gazetesinin Amerikadan aldığı bir habere göre Greta Garbo üç ay sonra filim hayatından çekilecektir. Artist son olarak Metro - Goldvin kumpanyasının hazırladığı bir senaryoyu çevirecektir.

Senede 650,000 lira kazanan bu meşhur yıldız on senelik bir sahne hayatından sonra İsveçte inzivaya çekilecektir.

Greta Garbo şimdi 30 yaşındadır.

Son filminin ismi «Madam Valesko» olacaktır. Bu filim Napoleon zamanına aid bir hikâyedir. Baş erkek rolünü Şarl Buaye oynıyacaktır.

Gretanın geçen sene Amerikaya avdetinden beri bir çok kimseler kendisinin daha şen olduğunu söylüyorlar. Halka daha çok şen görünmesini iyi bir emare addediyorlardı. Fakat zannedildiğine göre yıldızın bu neşesi çevirdiği «Kamil» filiminin son olduğu kanaatinde olmasından ileri geliyormuş. Çünkü bu suretle Greta Garbo hiç te ısınamadığı Hollivut hayatından kurtulmayı tasarlıyormuş.

Yıldız demiştir ki:

— İyi değilim. Kendimi bundan sonra artık hiç iyi olmıyacakmışım gibi hissediyorum. Artık sükûn ve sulhe ihtiyacım var.

Son altı ay zarfında sıhhati hakikaten düzelememiş, artist gittikçe zayıflamıştır.

Greta hakikaten sükûne kavuşmak istiyor. Pek ender olan açıldığı anlardan birinde hayat felsefesini şöyle izah etmiştir:

— Yabancılardan çok korkarım, âdeta içimi kapatırım. Yalnız bir kaç samimî dostumla serbesçe görüşebilirim. Bunun için kalan günlerimi inzivada geçirmek isterim.

Sinema maddî sahada bana her arzu ettiğim şeyi temin etmiştir. Fakat ilelebed filim çevirmek istemiyorum.

Şimdi ruhumu ve fikrimi işlemek istiyorum. Vatanımda halk mütecessis değildir. Ben onlardan ayrı bir şey değilim. Fakat burada beni nerede görseler, etrafıma üşüşüyorlar. Korkarak kaçıyorum. Hakikî bir insan olmak istiyorum. Bir garibe değil!

Şimdi Greta Garbo, Hollivuttaki emlâkini yavaş yavaş elden çıkarıyor. Son filimi 15 ikinci kânunda başlıyacak. Nihayet bahara kadar bitecek. Ondan sonra Greta Garboya artık elveda!

Greta Garbo

Arnavud kralı yakında Peşteye gidiyor

Ahmed Zogonun evleneceği kontes Anna Macaristanın en zengin ve güzel kızıdır

Budapeşteden yazılıyor: Arnavud kralı Ahmed Zogo yakında Macar payıtahtını ziyaret edecektir. Bu ziyaretin hedefi, Ahmed Zogonun yakında evleneceği Macar kontesi Anna Mikes ile tanışmaktır.

Anna Mikes, iki sene evvel ölen Macar kontlarından Herman Mikesin kızıdır. Herman Mikes Macaristanın en büyük zenginlerinden biri idi. Bu büyük servet ölümünden sonra başka varisi olmadığı cihetle kızı Annaya intikal etmiştir.

Anna Mikes henüz yirmi iki yaşında olmasına rağmen Macaristanda çok sevilmektedir. Kendisine güzelliği ve fakir köylülere yaptığı yardımlar yüzünden Macaristanda «Tuna perisi» ünvanı verilmiştir.

Kontes Anna Mikesin Arnavud kralı Ahmed Zogo ile evleneceği tahakkuk etmesi üzerine, Macaristanda, şu kehanet ağızdan ağıza dolaşmağa başlamıştır.

Kontes Anna dört yaşında iken ve bir gün mürebbiyesile beraber sokakta dolaşırken sırnaşık bir falcı çingene kadınına raslamıştır. Falcı kadın, peşlerine takılmış ve fallarına bakmak için israr etmiştir.

Falcı kadın, mürebbiyenin el falına baktıktan sonra yanında bulunan küçük Annanın da falına bakmak isteyince, kızcağız, korkusundan ağlamağa başlamıştır. Nihayet falcı kadın, kızcağızın falına da bakmak için mürebbiyesini kandırmış. nasırlı parmakları arasına minimini elini alarak dikkatle bakmağa başlamıştır.

Falcı kadın kızcağızın eline uzun uzun baktıktan sonra demiştir ki:

— Kızcağızım! Sözlerimi iyi dinle.. Talihin ve istikbalin çok açık görünüyor. Bir gün başına kraliçelik tacını giyeceksin, bu sözlerimi hiç unutma demiş ve mürebbiyesinin uzattığı sadakayı aldıktan sonra arkasına bakmıyarak sıvışıp gitmiştir.

Yukarıda kral Zogo, aşağıda Kontes Anna Mikes

Cim Londos nihayet evlenmeğe karar verdi

Evlenme düşmanının fikrini değiştirmesine sebeb nedir?

Son posta ile gelen Yunan gazeteleri, düna serbes güreş şampiyonu Cim Londosun artık evlenmeğe karar verdiğini, hattâ müstakbel zevcesini de intihap ettiğini haber veriyorlar. Cim Londos, kırkına çoktan basmış olmasına rağmen şimdiye kadar evlenmemiş ve kendisile görüşen gazetecilere de evlenmek niyetinde olmadığını söylemişti.

Fakat izdivaçtan ve kadınlardan bu kadr korkan ve kaçan dünya şampiyonu, en nihayet bir kadının aşkına kapılmış ve evlenmeğe karar vermiştir.

Cim Londosun evleneceği kız Elen Vlahaki namında bir Yunanlı kızıdır. Eleni, annesi ve babasile beraber, Amerikada Biskusin eyaletinde oturmaktadır. Genç kız, güzelliğile o eyalette büyük bir şöhret kazanmış, hattâ sinema yıldızı olmak için son zamanlarda birçok tekliflere maruz kalmıştır.

Cim Londosun müstakbel zevcesile tanışması ve onu sevmesi, bir güreş maçı esnasında vuku bulmuştur. Cim Londos, geçen sene Amerika Regilanders stadında, dünya serbes güreş şampiyonluğu iddia eden Dan Core ile karşılaşmak için ringe çıkacağı için ringin kenarında oturan bir genç kızın kendisini çılgınca alkışlaması ve kendisini rumca sözlerle teşci etmesi nazarı dikkatini celbetmiş ve bu güzel kıza yaklaşarak teşekkür etmeği bir centilmenlik borcu addetmiştir.

İşte bu ilk temas, Cim Londosun izdivac aleyhindeki bütün sabit fikirlerini yıkmış, kuvvetli hasmının hakkından gelmesini temenni eden genç kızın ellerini avuçları içine alarak:

— Merak etmeyiniz madmazel! Sizi gördükten sonra kuvvetlerim iki misli arttı. Hem şerefimi muhafaza etmek, hem de teveccühünüze lâyık olduğumu isbat eylemek için hasmımın sırtını yere getireceğim demiş ve bir kaplan çevikliğile ringe atlıyarak çok müthiş bir güreşten sonra gabiliyeti muhakkak addedilen hasmının sırtını yere getirmiştir.

O gece Amerikada bulunan Yunanlılar, Londosun şerefine bir ziyafet vermişlerdir. Londos, ziyafet masasında Yunan güzelinin yanında oturmuş, ahbaplığı ilerilettikçe, ileriletmiştir.

Yunan gazetelerine göre Cim Londos, Paskalya yortuları esnadında Amerikadaki Yunanlıların Yunanistana tertip edecekleri seyahat esnasında Atinaya gelecek ve Elen Vlahaki ile evlenecektir. Anlaşılıyor ki, Londos, artık ringten çekilmeğe ve sakin aile haytına atılmağa karar vermiştir.

Cim Londos

AKŞAM SPOR

C. F. R. Bugün ilk maçını yapacak

Galatasaray ve Beşiktaş idarecileri en kuvvetli bir muhtelit çıkarmak fikrindedirler

«Kefere nasıl kaçtı?» hikâyesinin kahramanı C. F. R. takımı evvelki akşamdanberi Beyoğlu otellerinden birinin misafiridir ve bugün ilk maçını Taksim stadında Galatasaray - Beşiktaş muhteliti ile oynayacaktır.

Ecnebi takımlarile ilk maçı yapan takımımızın ekseriya avantaji vardı. Çünkü bu takımlar bir gün evvel, çok defa da günü gününe gelerek yorgun argın sahaya çıkarlardı. Meseleâ bundan evvel gelen Çeki Karlin bir cumartesi sabahı gelmiş ve öğleden sonra da Galatasarayın karşısına çıkarak oynamıştı.

C. F. R. karşısında böyle bir avantaje pek güvenemeyiz. Çünkü C. R. F. maçtan iki gün evvel gelmiş epiyce dinlenmiş bulunuyor. Diğer taraftan C. F. R. nin hemen bütün futbolcüleri atlet gençlerdir. Şu halde, Galatasaray - Beşiktaş muhteliti bugün karşısında yorgun veya çabuk yorulur bir takım bulmıyacaktır. Yegâne kâr C. F. R. nin saha yabancılığıdır. Fakat hemen kaydedelim ki, atletik meziyetleri olan bir takım sahayı, olsa olsa, pek kısa bir zaman, on on beş dakika yadırgar.

C. F. R nin üç defa beynemilel kalecisi Radulescu

C. F. R. NİN OYUN TARZI

C. F. R. yi Bükreşte başka bir takımla maç yaparken görmüştük. Bu takımın, bir zamanlar Macar Millî takımında da yer almış birkaç Macar oyuncusu bulunmasına rağmen, oyun tarzı, Macar tarzı değildir. C. F. R., Macar futbol tekniğini daha canlı, daha seri ve daha tesirli bir hale getirmiştir. C. F. R. de, ortadan kısa ve ağır paslardan ziyade, açıklarla yapılan tazyikler göze çarpar. Ayakta top bekletmek, vakit kaybetmek yoktur. Topu uzun vuruşlarla sevkederler.

Orta Avrupanın en usta takımlarile, biraz şuurlu hareket etmek şartile oynamak, C. F. R. ile oynamaktan daha kolaydır. Çünkü o takımlarda tehlike daha sık olsa bile, ağır ve nazlı gelen bir tehlike olduğu için, defetmeğe akıl ve vakit yeter. Halbuki C. F. R. de böyle değildir. Tehlikeler sık değildir, fakat seridir ve ne taraftan geldiği bilinmez.

Müdafaa hatlarındaki topun bir iki saniye içinde muhacimlere geçtiği, sık sık cenah değiştirdiği görülür. Kısacası, C. F. R. nin oyun tarzı, orta Avrupa ve İngiliz sistemlerinin karıştırılmış bir şeklidir; fakat İngiliz sistemi hâkimdir.

MUHTELİT NASIL ÇIKACAK?

Bu satırları yazdığımız sırada Galatasaray ve Beşiktaş klüpleri, henüz muhtelitlerini teşkil etmemişlerdi. Dün gece yapılacağını bize söyledikleri muhtelitin şeklini son dakikada öğrenirsek ayrıca yazacağımız tabiîdir.

Galatasaray ve Beşiktaş idarecilerinden yaptığımız tahkikata göre muhtelitin teşkilinde düşünülen bazı noktalar, muhtelitin hemen teşkil edilmemesine sebep olmuştur.

Bu noktalardan en mühimmi şudur: Muhtelitler, bir takımı esas alarak o takımın aksayan birkaç noktasını diğer bir takımın oyuncularile takviye suretile yapılmalıdır.

Bu fikrin müdafii olanlar diyorlar ki: «C. F. R. ye karşı ya Galatasaray oynamalıdır ve Galatasarayın zayıf birkaç noktası Beşiktaş oyuncularile takviye edilmelidir, yahud da Beşiktaş oynamalıdır ve Beşiktaşın aksayan birkaç noktasını Galatasaray futbolcüleri doldurmalıdır.»

Diğer taraftan muhtelitin teşkilinde münakaşa mevzuu olan bir noktada atlet elemanlardan mürekkep C. F. R. ye karşı, bilhassa kaygan bir sahada muvaffak olabilecek iri yapılı, güçlü kuvvetli futbolcüler oynatmaktır.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, gerek Galatasaray, gerek Beşiktaş idarecileri C. F. R. nin karşısına en iyi bir netice alabilecek bir takım teşkili için uğraşmaktadırlar. Bunda muvaffak olmalarını dileriz.

NE NETİCE ALACAĞIZ

Keferenin nasıl kaçtığını ben hikâye ettiğim için birçok futbol meraklıları beni yakalayıp soruyorlar:

— Eh, nihayet keferei fecereyi ele geçirdik... Nasıl, bari yenecek miyiz?..

Ben de hemen şu cevabı veriyorum:

— Futbolde galibiyet muhakkak olsa bir sigorta şirketi kurar, para kazanırdım!

Sonra bu satırları yazarken kendi kendime soruyorum:

— Ne netice alacağız?.

Ve cevabını veriyorum:

— Evet C. F. R. Romanyanın sayılı bir takımıdır amma muhtelitleri iyi yaparsak, canla başla oynarsak, onlar gibi topu bekletmeden, uzun vuruşlarla, açıklarla işlersek pekâlâ yeneriz.

MUHTELİTİ YAPARKEN

Galatasaray - Beşiktaş muhtelitini yapacaklar ilk iş olarak, muhakkak ki, iki taraf oyuncularını, mevkilerine göre, bir kâğıd dökecekler ve bunların içinden en iyilerini ayırmağa çalışacaklardır. Bu işi biz de yapalım:

Kaleci: Avni, Mehmed Ali
Sağ müdafi: Reşad, Faruk, Hüsnü
Sol müdafi: Lütfi, Rifat
Sağ muavin: Faruk, Eşfak, Salim, Fuad
Merkez muavin: Lütfi, Salim, Hakkı
Sol muavin: Suavi, Feyzi
Sağ açık: Necdet, Hayati
Sağ iç: Eşfak, Bülend, Hakkı, Ridvan, Süleyman, Sulhi
Merkez muhacim: Gündüz, Nazım
Sol iç: Haşim, Bülend, Şeref
Sol açık: Danyal, Eşref, Fuad

Şu listede kaleciler arasında pek fark yok. Herhangi birisi oynatılabilir. Esasen sahaya çıkarken bir kaleci ihtiyatına lüzum muhakkak olduğuna göre bunların ikisini de sahada göreceğiz demektir.

Sağ ve sol müdafileri gözden geçirirken, eğer Hüsnü Ankarada olmasaydı müdafaa hattını Lütfi - Hünsü olarak yapmak akla en yakın bir iş olurdu. Böyle olmayınca, iki müdafii ayrı ayrı aramak lâzımdır. Sağ müdafiler arasından Faruğun, sol müdafiler arasından da Lütfinin bu vaziyette en münasip müdafiler olacağı şüphesizdir.

Sağ muavine gelince bunlar arasından en muvafığı şüphesiz Salimdir. Fakat Lütfi ile Faruk müdafaaya alınınca Salimin merkez muavin oynaması zrureti vardır. Esasen Salim, bir iki haftadanberi Galatasaray takımında tecrübe edildiği üzere merkez muavin mevkiinde de hakkile muvaffak olmaktadır. Şu halde namzedlerden Faruk ile Salimi çıkarınca geriye kalan Eşfak ve Fuaddan Eşfağın sağ muavinliğe tercihi tabiidir.

Merkez muavin için Salimi yukarıda yazmıştık.

Sol muavinlerden Feyzinin herhalde Suaviye tercih edileceği umuluyor. Sağ açık Hayati ile Necdet arasında her iki tarafın da Necdete rey vereceklerini muhakkak görüyoruz.

Sağ iç mevkii en bol namzedi olan mevkidir. Eşfakı muavin hattına aldıktan sonra geri kalan beş kişi içinden bugünkü vaziyette Süleymanla Ridvan hemen sivriliverirler. Zannediyoruz ki, üzerlerinde en fazla münakaşa edilebilecek olanlar da bu ikisidir.

Merkez muacim mevkii için Gündüzün de, Nazımın da kendine mahsus meziyetleri vardır. Fakat bizce daha bünyeli ve kafa oyunlarında daha hâkim oluşu dolayısile C. F. R. karşısında Gündüzden daha fazla istifade imkânı vardır.

Sol iç mevkiinin üç namzedi arasında Haşim hepsinden daha güzel oynamakla beraber, bilhassa böyle havalarda bu zayıf oyuncunun oynatılmaması sıhhati için düşünülecek bir noktadır. Şeref bu mevki için en münasip futbolcüdür.

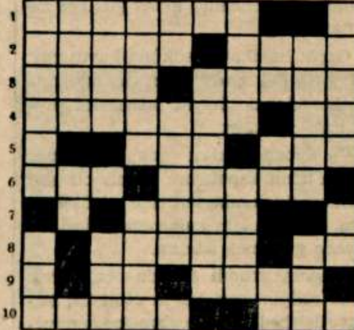
Sol açık olarak Fuadı bir tarafa bırakarak Danyal ile Eşref arasında bir seçim yapmak lâzımdır.

Eşrefin takıma Danyaldan fazla faydalı olacağını zannediyoruz.

İKİNCİ MUHTELİT MAÇI

Yarınki C. F. R. - Fenerbahçe Güneş muhteliti maçı hakkındaki düşüncelerimizi, bugünkü maçı gördükten sonra, yarın yazacağız. *S. G.*

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Öz ana toprağımız (7)
2 — Efsane (5) Ek (4)
3 — Hücum eden (4) Bele sarılan (5)
4 — Bir kadın ismi (7) Sonuna «R» koyun yağsın (2)
5 — Bir kümes hayvanı (3) Damarda akan (3)
6 — Orta (3) İstanbulda sur dışı meşhur semt (5)
7 — Yapı (4)
8 — Çengel (5) Ayı yuvası (2)
9 — Örgü (2) Aylınlık (4)
10 — Ar (5) Çizgi (3)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Bir vilâyet (6) Çömlek (3)
2 — Seyahat acentası (4) Nota (2)
3 — Bir isim (4) Damarda akan (3)
4 — İnce, un (5) Gözlük, ağızlık yapılan madde (4)
5 — Başına «Y» koyup üstünde yürüyün (2) İnce (5)
6 — Kazan yapan (7)
7 — Kaşınma illeti (4) Aylık (4)
8 — Yemek (2) Edat (2) Nida (2)
9 — Örgü (2) Aydınlık (4)
10 — Vekil (5) Boy değil (2)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Meyhane, En, 2 - Rezil, 3 - Hazım - Asma, 4 - Ak, 5 - Iskatçı - Si, 6 - Ne, 7 - Tevil etme, 8 - At - Âleni, 9 - Arz - Ak - Kin, 10 Ara - Naz - Ne.

Yukarıdan aşağı: 1 - Muhsin, 2 - Settar, 3 - Yazık - Ra, 4 - Ayvaz, 5 - Armut - İlân, 6 - Ne - Leke, 7 - Ezalı - en, 8 - İs - Atik, 9 - Elmas - İn, 10 - Akide - Ne.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.
Tefrika No. 810

Abdülhamid elçinin sözlerine fena tutuldu "Ben onu zaten azlettim„ dedi

Bu cevap padişahça memuriyette devama rıza sayıldı. Said paşa da kendini müstafa addeylemekte ısrar ile beraber Rumeli işlerile uğraşıyordu. Bir ara (Mısır hidivinin Arnavutluk prensi olmasına çalışılıyor imiş. Mütaleası nedir? Söylesin!) iradesini aldı.

— Bilmem ki ne diyeyim! Hidiviyetle Arnavutluk prensliği ve Mısır ile Arnavutluk arasında ben hiç bir münasebet göremem. Biz Rumelide Balkan hükûmetlerile büyük devletlerin aralarındaki ihtilâflardan istifade etmeliyiz. Makedonya Osmanlı devletinden ayrılırsa orada velev ki büyük bir devletin himayesi altında diğer bir islâm hükûmeti tesisine imkân olamaz. cevabını verdi.

Bu istifa gürültüsü arasında şevvalin on dördüncü salı gecesi saat dört buçukta - ezanî - İngiltere sefareti baştercümanı Blok üstünde frak, Said paşanın hanesine geldi. Said paşa baştercümanın bu kıyafetle gelmesinin sebebini anlamak için:

— Galiba pek müstacel bir işiniz var? diye sordu.

İngiliz sefareti baştercümanı:

— Rusya elçisinin süvaresinden geliyorum. Vereceğim esefe şayan haber müstacel olduğu için Sir Okonor hemen gitmemi söyledi; onun için bu esvapla geldim. Şimdi Selânik konsolosundan sefaret bir telgraf aldı. Sizi öldürmek için Arnavutluktan buraya üç adam gönderecekler imiş. Bunun sebebi Metroviçada Rusya konsolosluğu tesisini ve Arnavutlukta ıslahata karar verilmesini Arnavutların sizden bilmeleri imiş. Elçi dikkat etmenizi tavsiye ediyor. Buradan çıktıktan sonra hariciye nazırına gidip ona da haber vermeğe memurum.

Said paşa — Selânik konsolosunuz asıl İngiliz midir? Mütemen midir? Demek istiyorum ki bu haber beni tevhiş için musanna bir şey olmasın!.

Blok — İngiliz değil Rumdur. İsmi Bilyotidir; muteber bir aileye mensup ve sefaretçe mevsuktur.

Said paşa — Nasıl dikkat etmeli.

Blok — Zaptiye nazırına bir tezkere yazarsınız. Muhafazanıza itina ederler.

Said paşa — Hariciye nazırını niçin göreceksiniz?

Blok — Talimatım sui kastten vikayeniz İngiltere hükûmetince mültezem olduğunu beyan ile beraber Babıâlinin resmen dikkat nazarını celbetmektir.

Said paşa — Böyle şeylerin mektum kalması devletin menafii icabındandır. Hariciye nazırına tebliğden sarfı nazar olunmasını elçiden rica ederim. İngiltere devletinin hakkımdaki iltizamından pek mütehassis ve müteşekkir oldum.

Baştercüman bu sözlerle avdet etti.

İngiliz sefiri Rusya sefarethanesindeki ziyafette gördüğü hariciye nazırı Tevfik paşaya Selânikten gelen haberi bizzat vermişti.

Said paşa keyfiyeti zaptiye nazırına ve Rumeli müfettişine yazdığı gibi mabeyin başkitabetine de bildirdi. Abdülhamid bu iş'arı Said paşanın suikast tertibinde kendisinden şüphelendiğine hamlederek canı ziyade sıkıldı.

1320 şevvalinin on beşinci günü İngiliz elçisi Okonor memleketine gitmek münasebetile huzura çıkmıştı. Bu sırada Said paşaya dair Abdülhamide şu sözleri söyledi:

—Said paşanın nefsen masuniyeti metbuum olan devletçe mültezemdir. Çünkü İngiltere devleti vaktile bunu taahhüd etmiştir. Kendisi Avrupanın asayişine ve devletinize de hizmet eylemiştir. Muvakkaten Londraya gidiyor isem de Balkan işleri ehemmiyet kesbeylediğinden üç hafta içinde İstanbula döneceğim. O vakite kadar Said paşanın masuniyetine dikkat etmesi için maslahatgüzara talimat verdim. Zatı şahanenizin de nazarı dikkatini celbederim.

Dedi. Abdülhamid buna da pek fena tutuldu; kendisince artık Said paşayı sadarette ipkaya mahal göremiyerek elçiye hemen:

Öğretmen Abdülhamid

— Ben onu zaten şimdi azlettim.

Cevabını yetiştirdi. Sefir saraydan çıktıktan sonra doğruca Sirkeci istasyonuna gitti. Teşyi için Said paşanın gönderdiği zata huzurda cereyan eden sözleri anlatmasını tefhim etti.

Abdülhamid kurenadan Arif ve Faik beyleri Said paşanın konağına gönderdi. Geldikleri haberini alınca siyatikten muztarib olarak yatakta yatmakta olan Said paşa giyindi. Yanlarına çıktı. Arif bey mühürü hümayunu istedi. Said paşa mühürü bir zarfa koyup zarfı da kırmızı mum ile mühürledikten sonra verdi.

Nihayet Ferid paşa beş buçuk sene muhafaza etmek üzere sadaret makamını işgal etti.

Sarayda herkes Arap İzzet pasa ile yeni sadrazamın yüzyüze bakmıyacaklarını sanırken ikisi de evvelce aralarında hiç bir şey vaki olmamış gibi davrandılar.

Fakat Makedonyada durumun vehameti sadarette tebeddül vukuile ve saray ile Babıâli ricalinin aralarında imtizac etmelerile giderilebilecek derecede değildi.

Makedonyada ateş bacayı sarıyordu!

Rusya ile Avusturya için Makedonya hıristiyanlarının talihlerini hiç değiştirmiyecek olan ıslahat sistemine göre işe girişmek zamanı gelmişti.

Bu iki hükûmet (Viyana programı) denilen ve Makedonyada asgarî derecede istenilen ıslahatı ihtiva eden bir plânın umumî hatlarını çizdiler. Bu plânın tatbikinin temini ve Makedonyada sükûn ve asayişin muhafazası için Osmanlı devleti ile Bulgaristan üzerinde «mümkün olduğu kadar» nüfuz icra edeceklerini de diğer devletlere bildirdiler. Bu «mümkün olduğu kadar» tabiri bu iki devletin hale hâkim olmağa ya kudretlerinin yetişmiyeceğini yahut sükûnet ve asayişin tamamile temini kendi işlerine gelmediğini, Makedonya derdine hangi deva ile çare bulunabileceğini etrafile düşünmek bile istemediklerini gösteriyordu!

Ne olursa olsun Makedonyada yapılan tahrikler ilk semeresini vermişti. Avrupa Makedonya işlerine müdahale yolunda ilk adımı atmıştı. Artık komiteler istedikleri kadar rahat durmıyabilirlerdi! Eski (Batak) vakası esnasında Bulgarlar tarafını o kadar iltizam eylemiş olan İngiltere bu defa dahi Makedonyada ıslahatın hıristiyanların işine yarıyacak ciddî bir şekilde tatbikini istiyordu.

Balkanlarda kendilerini en ziyade alâkadar addeyliyen Rusya ile Avusturya ise Balkan işlerine Avrupanın diğer büyük devletlerinin karışmalarını hiç arzu etmiyorlardı. Bu iki devlet sırası gelince biribirini kündeden atmağı düşüneceklerdi: Eskiden Osmanlı devletinin tamamiyetine o kadar taraftar görünen İngiltere şimdi siyaseti itibarile bu devletin parçalanmasını - kendine pay çıkmak şartile - zararlı görmiyecekti!

Eski Osmanlı düşmanları olan Rusya ile Avusturya ise Makedonyada statükonun muhafazasını kararlaştırmak suretile şimdi zahirde bu tamamiyeti müdafaa eder gibi idiler!

(Arkası var)

Her akşam bir hikâye

Kadın resimleri

Sabri saate baktı. Tam altı... Heyecan ve telâş içinde önündeki kâğıtları tedkik etmeğe koyuldu. Hay Allah müstahakını versin. Son dakikada bu işler de nereden çıkmıştı? Şimdi Macide muhakkak kendi apartımanına gelmiştir. Sabrinin apartımanının bir anahtarı da Macidede idi. Bugün tam altıda apartımanda randevuları vardı. Sabri beş buçukta işinden çıkacağını tahmin ediyordu. Ne yazık ki işte hiç olmadık bir iş yüzünden geç kalmıştı. Maamafih genç adam öğle üzeri apartımanına uğramış, çiçeklerle, likörlerle, pastalarla, çikolatalarla süslü bir sofra hazırlamıştı. Kaloriferleri de açmşıtı. Macide apartımana girince odaları sıcacık, sofrayı hazır, çiçeklerin kokusu etrafa sinmiş bir halde bulacaktı. Sabri önündeki işleri büyük bir süratle bitirdi. Altıyı yirmi geçe işinden çıktı. Bir otomobile atladı. Apartımana koştu. Kendi anahtarile kapıyı açtı. İçeri girdi.

— Macide...

Ses yok... Sinemalarda olduğu gibi «belki bir yere saklanmıştır» diye düşündü. Öteye beriye baktı, yok, yok. Macideden eser yok... Birdenbire gözü duvardaki Macidenin resmine iliştı.. ve hayretle:

— Aman buna ne olmuş?. diye bağırdı..

Hakikaten Macidenin resmi görülecek bir hale girmişti. Genç kadının o güzel dudaklarının üstüne koskocaman bir bıyık resmi yapılmıştı. İnce, sivri çenesinden aşağı kocaman bir sakal sarkıyordu. Başına bir hotoz giydirilmiş, gözlerine de bir kelebek gözlük takılmıştı. Macide bu halile ihtiyar bir erkeğe dönmüştü. Resmin altına iğne ile bir mektup iliştirilmişti. Sabri bu mektubu kaptı. Macidenin yazısı...

«Sabri,

«Bu benim hayatımın en güzel hatırası olacak» diye benden aldığın fotografı bu maskara hale soğtuğunu göstermek için mi beni çağırdın?...

Kabalığını bu derece ileri götüreceğine hiç ihtimal vermiyordum. Sana özene bezene verdiğim bu fotografın bu halini gördükten sonra burada bir dakika durmama imkân yoktur. Beni artık katiyen görmeğe teşebbüs etme.. fena halde kalbini kırarım. Büsbütün allaha ısmarladık...»

Sabri şaşkına dönmüştü. Bu ne demekti? Bu fotografı hakikaten bu kadar maskara hale kim sokmuştu? İhtiyar hizmetçi kadının bunu yapmasına imkân yoktu. Bundan başka Sabri öğleyin hizmetçiyi savmıştı. Halbuki o zaman resimde hiç bir şey yoktu. Hattâ Sabri öğleyin apartımanda işini bitirip sokağa çıkmadan evvel Macidenin resminin önünde durmuş, onunla:

— Saat altıda buluşuruz sevgilim.. diye konuşmuştu. O zaman resmin ne bıyığı, ne sakalı, ne de gözlüğü vardı. O halde bunu kim yapmıştı?.. Esrar...

Bu sırada apartımanın zili acı acı çalındı. Sabri:

— Mutlaka odur, pişman oldu. Geri döndü. Kapıyı açtı. Lâkin dehşet içinde geri çekildi. Gelen Macidenin kocası Necmi idi. Necmi son derece kıskanç, son derece sinirli, kavgacı, müthiş bir adamdı. Sabriyi göğsünden iterek içeri daldı, masanın üstünde iki likör kadehi görünce cebinden koskocaman bir tabanca çıkardı. Sabrinin göğsüne dayadı:

— Söyle rezil.. karımı nereye sakladın?..

Sabri kekeledi:

— Karınız burada yok.. ne münasebet hem?. Burada niçin karınızı arıyorsunuz?. Necmi bütün apartımanı, her yeri, karyolalarının altına kadar aradı. Bir şey bulamayınca mahcup Sabrinin yanına geldi:

— Affedersin dostum.. sana karşı büyük bir kabalıkta bulundum. Lâkin bu kıskançlık beni deli edecek.. emin ol, bana haber verdikleri gibi eğer onu burada bulmuş olsaydım tereddütsüz ikinizi de öldürürdüm.

Sabri Necmiye acıdı:

— Vah dostum.. dedi, hakikaten kıskançlık sende bir iztırap haline gelmiş.. bir likör iç te öyle git...

Necmi likörü içerken gözü duvardaki resme ilişti. Kahkalarla güldü.

— Yahu Sabri.. sen muzip oğlansın vesselâm.. bu eskiden bir kadın resmi imiş galiba... Olur muzip herif değilsin hani... Zavallı kadıncığaza bıyık, sakal, gözlük takacak ne vardı?.. Maamafih başkalarına kim bilir neler taktırıyorsun ya... Bu kim yahu?.

Sabri çabucak bulduğu bir yalanı savurdu:

— Hasis halam.. milyoner.. geçen gün para göndermesi için yazmıştım. Göndermedi. Ben de hiddetlendim.. tuttum, ona sakal, bıyık, gözlük yaptım. Hiddetimi böyle aldım.

Necmi kahkahalarla gülüyordu:

— Aman gider gitmez bunu Macideye anlatayım.. zavallı karıcığım.. hakkında fena şeyler düşündüm.. bari biraz onu güldürüp eğlendireyim.. diyerek dışarı çıktı...

Sabri derin bir nefes aldı. Müthiş bir tehlike atlatmıştı. Necmi yarı deli, yapacağı işin sonunu katiyen düşünmiyen bir adamdı. Macideyi burada bulsa hakikaten tededütsüz kendisini öldürdü.

Bu bıyıkları yapmakla, bu sakalı Macidenin çenesine, bu gözlüğü gözüne takmakla meçhul insan onu muhakkak bir ölümden kurtarmıştı. Şimdi evde Necmi karısına bu hikâyeyi anlattığı zaman Macide kimbilir ne kadar sinirlenecekti. Sabri omuz silkti:

— Sinirlenirse sinirlensin.. dedi. Az daha onun yüzünden öteki dünyayı boylıyacaktım. Aradan yedi hafta geçti. Artık Sabri Macideyi unutmuş, yeni bir maceraya dalmıştı.

Neclâ... Şimdi Macidenin o gün masaya bıraktığı anahtar Neclâya verilmişti. Macidenin maskaraya çevrilen tofografı duvardan indirilmiş, yerine Neclânın sıcacık bakışlı fotografı konmuştu. Neclâ saat beş buçukta Sabrinin apartımanına geliyor, her şeyi kendi evinde imiş gibi hazırlıyordu. Saat altı olunca Sabri evine dönüyor, kapıyı kapar kapamaz Neclâyı kucaklıyordu. Genç kadın sekize doğru Sabrinin apartımanından ayrılıyordu. Bir gün gene Sabri altıda kendi anahtarile apartımanın kapısını açtı. Hayret.. Neclâ yoktu.. seslendi. Neclâ yok.. gözleri duvara ilişince az daha feryadı koparacaktı. Neclânın fotografı da aynen Macidenin resmine dönmüüştü. Yalnız Neclanın sakalı sivri keçi sakalı idi. Üstelik kafasına da iki boynuz takılmıştı. Resmin altına Neclâ müthiş bir mektup iliştirmişti.

Neclâ: «Utanmaz rezil.. diyordu. Resmimi bu hale soktuktan sonra beni nasıl apartımanına çağırmağa cesaret ediyorsun?.»

Sabri şaşkın şaşkın bu garip vaziyeti düşündü. Bir ipucu bulmak için kafasını yordu. Lâkin nafile.. hiç bir şey bulamadı. Fakat ahdetti. Bu iki sevgilisine bıyık, sakal yapan eli yakalıyacaktı. Üç hafta içinde Zehra ile ahbap olmuşlardı. Bu sefer duvara Zehranın resmi asılmıştı. Nihayet Zehrayı apartımanına gelmeğe kandırmıştı. Gene bir aksilik olmaması için o gün erkenden saat üçte apartımanına gitti. Anahtarla kapıyı açtı.. salone girer girmez şaşaladı. Salonda bitişik apartımanda oturan komşusunun genç kızı Nilûfer vardı.. Nilûfer kıpkırmızı kesilmiş önüne bakıyordu. Elinde bir kurşun kalem vardı. Zehranın üst dudağının bir tarafına bir bıyık yapmış, öteki bıyığı yapmağa vakit bulamamıştı. Sabri bu genç kızı merdivenlerde bazan görür, onunla konuşurdu. Kiraz gibi kütür kütür, çok güzel kızdı. Nilûfer :

— Bana darıldınız mı? diye sordu. Sabri:

— Hayır.. dedi, hem siz bir kere benim hayatımı kurtardınız.. size teşekküre borçluyum. Lâkin buraya nasıl girip bu bıyıkları yapıyorsunuz..

Nilûfer haşari haşari cevap verdi:

— Balkondan giriyorum.

— Peki bu genç kadınlara düşmanlığınız neydi?.

Nilûfer kıpkırmızı kesildi:

— İşte onlara niçin kızdığımı dünyada söyliyemem.. siz anlarsınız.. diyerek koştu. Balkondan tekrar öteki tarafa kaçtı. İki gün sonra duvarda haşari Nilûferin fotografı asılı idi.

(Bir yıldız)

Radyo

9 Kânunusani cumartesi

Öğle neşriyatı: Saat: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Şehir tiyatrosu komedi kısmı tarafından bir temsil. 20 Türk musiki heyeti. 20,30 Münir Nurettin ve arkadaşları tarafındanu Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 Saat ayarı: Orkestra. 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günkü proğram. 22,30 Plâkla sololar. 23 Son.

10 Kânunusani 937 Pazar

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı — 18,30: Ambasadörden naklen varyete müziki, 19,30: Konferans: Selim Sırrı Tarcan tarafından: 20: Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21: Saat ayarı: Orkestra, 22: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22 30: Plâkla sololar, 23: SON.

BORSA

Istanbul 8 Kânunusani 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

Ist. dahili	96,50	İş. B. Hamiline	10
Kuponsuz 1933		» Müessis	83
istikrazı	97,50	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,85,—	Bankası	93,—
» II	21,45,—	Anadolu his.	22,50
» III	21,35,—	Telefon	6,75
Mümessil I	41,70	Terkos	11,75
» II	38,20	Çimento	13,45
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,01,25	Prağ	22,71,50
Londra	618,—	Berlin	1,97,50
Nev York	79,35,—	Madrit	7,58,10
Milâno	15,09,87	Belgrad	34,54,70
Atina	88,35,—	Zloti	4,20,75
Cenevre	3,45,90	Pengo	4,45,—
Brüksel	4,71,32	Bükreş	108,41,42
Amsterdam	1,45,10	Moskova	24,98,—
Sofya	64,72,50		

Ticaret ve zahire borsası

8 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 462 çavdar 75, kepek 60, yapak 47 1/2 arpa 60 tiftik 15 yulaf 40 mısır 66 B. peynir 3/4 un 28, 3/4 susam 10 iç fındık 13 1/2 mercimek 1 3/4 pamuk yağı 17 3/4 fasulye 48 iç ceviz 8 1/4 ton. afyon 169 kilo.

İhracat: Razmol 596 fasulye 56 1/4 yapak 56 1/2 ton.

2 — **Satışlar:** Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 17 paradan 6 kuruş 30 paraya kadar. Buğday sert kilosu 6 kuruş 32 paradan 6 kuruş 35 paraya kadar. Arpa kilosu 5 kuruştan 5 kuruş 5 paraya kadar. Çavdar kilosu 5 kuruş 26 paradan 5 kuruş 32 1/2 paraya kadar. Mısır sarı kilosu 4 kuruş 30 paradan 4 kuruş 35 paraya kadar. Susam kilosu 17 kuruş 30 paradan. Tiftik mal kilosu 140 kuruştan 145 kuruşa kadar. İç fındık kilosu 70 kuruştan. Yapak Anadol kilosu 63 kuruştan. Sansar derisi çifti 2733 kuruştan 3800 kuruşa kadar. Zerdeva derisi çifti 2925 kuruştan 3800 kuruşa kadar.

3 — **Telgraflar** 7/1/937 Londra mısır Lâplata 2. ci kânun tahmili korteri 24 Şi. 1 1/2 Pe. Ki. 3 Kr. 44 S. Londra keten tohumu Lâplata 2. ci kânun tahmili tonu 12 Ster. 5 Şi. Ki. 7 Kr. 48 S. Anvers arpa Lehistan 2. ci kânun şubat tahmili 100 kilosu 119 B. frank Ki. 5 Kr. 7 S. Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 10 Şi. 1/8 Pe. Ki. 6 Kr. 85 S. Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili Buşeli 133 5/8 sent Ki. 18 S. Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili 128 5/8 sent Ki. 5 Kr. 95 S. Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 156 R. mark Ki. 79 Kr. 32 S. Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 155 R. mark Ki. 78 Kr. 41 S.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 69

Diyerek Seyid Haşimin üzerine atılmıştı.

Odanın içindeki gürültüyü işiten mücahidler kapıyı açmak imkânını bulamayınca, bir çare düşündüler.. meşalenin birini kapıya tutarak tahtaları yakmak.

Zaten Seyid Haşimi parçalamağa hazırlanmış olan müslüman zabitler, Ahmed Selimin cesedile karşılaşınca müvazenelerini kaybetmişlerdi.

Bir kaç dakika sonra köşkün üst kısmından çıkan alevler tavanı ve saçakları sarmıştı.

Seyid Haşim evinin yandığını görünce aklını oynatmış gibiydi.. artık ne yaptığını, ne söylediğini bilmiyordu. Ve bu sırada Molina kapının sürmesini çekerek ateşlerin içinde yanmak tehlikesinden kurtulmuştu.

Molina kendini müslüman zabitlerin kollarına atarak bayılmıştı.

Molina tekrar müslümanların eline düşeceğini nerden bilsindi?

İspanyol rakkasesini kucaklıyarak bahçeye çıkardılar.. Seyid Haşim iki kılıç darbesile derhal yere devrildi..

Fesad kaynağından başka bir işe yaramıyan Seyid Haşimin büyük köşkü gece yarısına doğru alevler içinde yanıp kül olmuştu.

Mücahidler Molinayı kaleye kaçırdılar.. onu da sorguya çekecekler ve köşkte olup bitenleri ondan öğreneceklerdi.

O gece Malkanın göbeğinden yükselen ve saatlerce süren bu müthiş yangın denizdeki düşman donanmasını da telâşa düşürmüştü.

Şehirde acaba neresi, kimin köşkü yanıyordu?

Kara sakallı papas şehirde çıkan yangını uzaktan seyrederken, Seyid Haşimin evini mücahidlerin tutuşturduğunu aklına bile getirmemişti.

Zaten ateş iki saat sonra eski hızını kaybetmiş bulunuyordu.

Papas İgnas ertesi sabah askerle birlikte gizli yoldan Seyid Haşimin evine gidecekti.

O gece mücahidler kaleye dönünce Ahmed Selimin Seyid Haşimin evinde başı kesik olarak bulunduğunu söylediler ve Selimin cesedini kaleye getirdiler.

Bu kara haber karşısında titriyen mücahidlerin bütün kurtuluş ümitleri bir anda sönmüş gibiydi. Müslümanlar çocuk gibi ağlaşıyor.. askerler matem içinde döğünüyordu.

Ahmed Selim... O, Endülüsü tarihinde başlı başına bir tarih yapmış; Endülüs devletinin istiklâlini temin etmeğe, müslüman topraklarını düşmana çiynetmemeğe çalışmıştı. Endülüs bir Ahmed Selim daha yaratsa bile, o kahraman her halde Malkadan çok uzakta bulunacaktı.

Mücahidler:

— İşte şimdi öksüzlüğümüzü duyduk.

Diyorlar ve istilâ tehlikesinin birdenbire büyüdüğünü görür gibi oluyorlardı.

Şehir içindeki birleşikliği; istihkâmlarda göğüslerini düşmana siper eden bir avuç müslüman mücahidinin imanını aşınmaz bir kaya parçası gibi daima takviye eden Ahmed Selim, Molinanın tuzağına düşmeseydi, Malka kalesi belki de ebediyen bir müslüman şehri olarak kalacaktı...

Molina gibi bir fettanın hilesine kapılan bu meşhur kahramanın ölümü, kale içindeki bütün mücahidlerin maneviyatını sarsmıştı.

Ahmed Selimin ölümünü kardeşi İbrahime haber verdikleri zaman, zavallı kötürüm ve yatalak genç birdenbire beyninden yıldırımla vurulmuş gibi sarsılmış ve yatağının içinde hüngür hüngür ağlamağa başlamıştı.

İbrahim, kendisini teselli eden arkadaşlarına:

— Selimden ziyade memlekete acıyorum. O sağ kalsaydı, Malkaya düşman eli uzanamazdı.

Demişti.

Ertesi sabah, kötürüm İbrahim, sedye ile kale içine getirilmişti.

Mücahidlere bir baş lâzımdı...

İbrahim yatakta kumanda etmeğe, harbi sedye içinde idareye razı olmuştu.

İşte, Türkler Mayorka adası önünde Portekizlilerle döğüştükleri zaman, Malka kalesinin iç yüzü bu halde bulunuyordu.

Ve Molina bu fırtınadan da yakasını kurtarmanın yolunu bulmuştu.

İSPANYOL AMİRALİNİN GİZLİ YOLDAN GÖNDERDİĞİ ASKERLER..

O sabah bir taraftan kral ve kraliçeye müjdeciler giderken, diğer taraftan da mavnalara yüklenen askerler, gizli yoldan gitmek üzere surların dibine çıkarılıyordu.

Rahip İgnas askere yol gösteriyordu.. kendisi Seyid Haşimle karşılaşmak üzere askerin önüne geçmişti.

İspanyol askeri sevinç içinde.. birer birer yola düzülmüştü.

İspanyollar - evvelce de söylediğimiz gibi - Seyid Haşimin evinde toplanarak, bölük bölük şehre yayılacaklar ve Malkayı bu suretle içinden fethedeceklerdi.

Fakat, evdeki hesap çarşıya uymadı.. rahip İgnas yer altından askeri peşine takarak yürüdü.. yolun sonuna geldiği zaman, boğucu bir odun kokusu ile karşılaştı. Kara sakallı papas o zaman, gece görünen alevin nereden çıktığını anlamıştı. Yolun sonu çökmüştü.. tamamile kapalı görünüyordu.. ve boğucu yangın kokusu içinde daha fazla kalmak imkânı yoktu. Yer altında sira ile dizilen askerin dönmesi de çok güç; olmuştu.

Nihayet tekrar geldikleri yerde toplandılar.

Rahip İgnas hadiseyi donanma amiraline anlatmak üzere amiral gemisine koştu.

— Yol kapalıdır.. ve asker odun kokusundan boğulma tehlikesi geçirmiştir. Yerliler Seyid Haşimin evini yakmış olsalar gerek.

Dedi. Donanma amirali Don Frederik Hanrikes çok sert ve her şeyden şüphe eden bir adamdı. Kral Ferdinandın amcası olduğu için, kendisinin donanmada idam salâhiyeti de vardı.

(Arkası var)

Kaptanın dürbünü

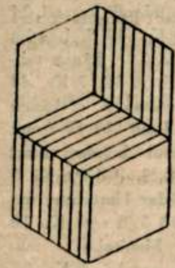
İnci

İnci Hint denizinde avlanır. Av mevsimi nisandan hazirana kadar üç aydır. Av şafakla beraber başlar. Denizde köpek balıkları vardır. Avcıların pek çoğu bu avda kendileri de avlanırlar. Çünkü bellerine ip bağlayıp denize dalarlar ve ellerindeki ağlarla istridye toplarlar. Çok kere de istridyeler boş çıkar.

İnci, istridyeye tufeyli bir hayvancığın girmesinden hâsıl olur. Addeli bir nesne ile hamur olmuş karbon ve fosfat döşüden mürekkeptir. İstridye içine giren tufeyli hayvanı zaptetmek için etrafına sadef örer. İşte bugün dünyadakı teraziler dolusu para eden inci bundan ibarettir.

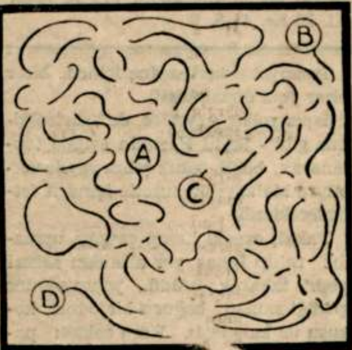
Meraklı şeyler

Bu gördüğünüz garib ağaç Alabamadadır.

Küçük bir ırmağın üstüne köprü kuran bu ağaç, bir çok seyyahların oraya gitmesine vesile oluyormuş. Ama dikkat ediniz, hoş şey..

San Fransisko körfezinde gördüğünüz bu kaya parçasını insanlar yapmış değildir, bu kaya parçası hilkatten böyle olmuştur. Tıpkı bir insan değil mi?

Dikkatli bakınız, ama çok dikkatli bakınız, gözünüzü ayırmadan bakınız, zar ne tarafta?. Ne tarafta?. Yukarda mı, aşağıda mı?. Dikkatli bakınız... Yukarda!. Hayır hayır, aşağıda!.. Dikkatli bakınız!..

Vakit geçirir

D noktasından kalkınız, A noktasına geliniz, C noktasından kalkıp B noktasına gidiniz, fakat hiç bir hat diğer hattın üstünden geçmesin, sadece ayrılıkları bitiştiriniz.

Kalem kazanan

5 Kânunuevvel 1936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Işık lisesi talebesinden 294 numaralı A. Sami birinci hediyemiz olan Altın uçlu dolma ve kurşun kalemini kazanmıştır.

CANAVAR MAYMUN

Horingam o gün işini bitirdikten sonra adada kendileri için yapılan barakalara doğru baktı. Sahilde kumlar üstünde bir hayvan gördü. Maymun geriniyordu. Sinema operatörü seslendi:

— Jako buraya gel!

Horingamla maymun orada yapayalnızdı. Aktörlerin hepsi barakalara girmişlerdi. Çevirdikleri filim de bitmek üzereydi. Horingam piposundan bir nefes çekti. Aklına gene direktör Martin geldi. Bu adam aynı zamanda amcasıydı. Bu adam ölmeliydi. Çünkü bütün malını mülkünü ona vasiyet etmişti. Artık ölmesi lâzımdı. Bunu da maymun yapabilirdi.

Bir gün Martin yanlışlıkla maymun kuyruğuna basmış, hayvan haykırmış, Martin de bir tekme savurmuştu. O günden sonra maymun Martine düşman olmuştu. O zaman yerliler Martine: Dikkat ediniz, bir gün intikamını alır!.. demişlerdi. O gülmüştü.

Horingam da o günden sonra maymunla dost olmuş ve ona büyük bir çekiçle oynamasını öğretmişti. Maymun artık Hindistan çevizlerini çekiçle kırıyordu. Horingamın yanından da ayrılmıyordu. Uyurken başucunda nöbet bekliyordu.

Ertesi günü Horingam biraz filim çevirdikten sonra stüdyoya yaklaştı. Pencereden baktı. İçeride bir tek kişi vardı... Aktörler yakın bir plâjda idiler. Onlar ona lâzımdı. Şehadet edeceklerdi. Maymun da bir ağaç dibinde uykuya dalmıştı. Yanında çekici duruyordu.

Horingam aktörlere gitti ve sordu: Jako nerede?

Jakoyu gören yoktu.

Horingam aramak üzere yürüdü. Jakoya yaklaştı, okşadı, uyandırdı: Gel! dedi. Çekici de aldı. Stüdyoya yaklaştılar... Horingam pencereden atladı...

Beş dakika sonra seslendi: Jako!..

Jako koştu ve istemiye istemiye kanlı çekici eline aldı.. Horingam kapıları kapadı, çıktı. Maymun kaçmak istedi, yer bulamadı.. pencere de kapalıydı. Haykırmağa, inlemeğe başladı...

Biraz sonra aktörler stüdyoya doğru gelmeğe başladılar... Maymun çekiçle pencerenin camlarını kırıyordu. Fakat aralık küçüktü, altından sığamazdı.

Horingam aktörlerden ayrıldı.

Neden sonra ona faciayı anlattılar; Jako kin beslediği direktörün başına çekici indirip onu öldürmüştü.

Horingam teessürden yere yattı:

— Ya Jako nerede?

***

— Kafese koyduk.

Londrada çevirdikleri filmin ilk tecrübeleri gösteriliyordu. Direktörlerden biri:

— Bir çoklarını biz seyrettik, dedi, hayli kuporlar yapmak lâzım gelecek. Hele bir tanesi var, onu bir kere sizin de görmeniz lâzım.

Sinema gösterilmeğe başladı. Güneşli bir havada neşeli bir düğün alayıydı. Direktör:

— Bu filmin burası amcanızın öldüğü gün öğleden sonra çekildi, dedi... Bu ayni manzara bir de güneş batarken alınacaktı... Siz bu parçaya ne dersiniz Horingam?.

Horingam samimî cevap verdi: Çok güzel...

— Fakat bu pek net değil.. buna ne dersiniz?

Bir filim parçası daha aksettirildi. Donuk bir resimdi. Bir pencerenin önünde çalışan bir adam görünüyordu: Martin!.. Ve Martine yüzü pek belli olmıyan bir adam yaklaştı...

Masa başındaki, başını kaldırdı ve Horingam, çekici kaldırıp amcasının başına vurduğunu perdede gördü. Hemen kapıya fırladı. Kaçacaktı.

Fakat kapıda iki polis memuru bekliyordu. Horingamın bileklerine kelepçeyi vurdular...

İsim:	Bilmece	9 Kânunusani 1937

10 Harfli bir tatlıyım

3, 4, 5 im «Cilt» 1, 7, 5, 3 üm «Şehir» 8, 7, 9, 6, 10 un «Tabelâ» 10, 8, 2, 9 um «Ateşin fışkırttığı» 6, 10, 5, 2 im «Ev» 8, 7, 1, 2 im «Kir» dir. Baştan 5 harfim esvap, örtü, mendil yapılır, sondan 5 harfim yenir.

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: Okul çantası, ikinciye: Zarif bir kalem, üçüncüye: Kıvırcık paşa romanı, ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

DEVLER ADASI

Jorjiyada, Goldenilde kumları kazan arkeologlar tarihten evvel yaşamış olan insan iskeletleri buldular.

Bu altı yedi kadem boyundaki insanlar hangi ırktan idiler? Meşhur arkeologlardan Holder, bu muammayı çözmeğe çalışıyor.

Goldenilde zengin Amerikalılar oturmaktadır. Sahil fevkalâde güzeldir.

Eski zamanda, Fransızlarla İspanyollar, salla gidip bu adaları işgal ettiler.

Bugün adalardan yalnız bir tanesi, Sen Simon adası meskûndür. Bir aerodrom yapılmak üzere kazmıya başladıkları zaman, tarihten evvelki insanlara ait iskeletler meydana çıkmıştır.

Biran, büyük bir kayaya rasılıyan kazmalar durmuş ve oraya dinamit konmuştur. Dinamit patlayınca, ameleler etrafa kemik parçalarının saçıradığını görmüşlerdir. Bu sırada orada bulunan Amerika millî müze direktörü derhal oraları gözden geçirmiş ve yerin altında, tarihten evvele ait bir şehir bulunduğunu anlamıştır.

Yapılan incelemelerden sonra, orada bir şehir değil, göçebe bir kabile olduğu kanaatine varılmıştır.

Bulunan iskeletlerden biri, altı buçuk kadem boyundadır. Gömüldüğündenberi yer değiştirmediği anlaşılmıştır.

Diğer cesetlerin dizleri çenelerine yapıştırılmış şekilde gömülmüştür ki, bu âdet Amerika kabilelerinde yoktur.

İskeletlerden başka dört bine yakın çanak çömlek te bulunmuştur. Bu çanakların bir çoğu iptidaî şekilde, bir çoğu da boyalı ve resimlidir. Resimler müsellestir.

Şayanı dikkat olan eşyalardan bir kısmı da kaplumbağa kabuğundan oyulmuş kadın ziynetleridir. Pantantifler, küpeler, yüzükler vardır.

Bir kısım cesedlerin de ağaçlara asıldığı, orada sade kemik kaldıktan sonra, her biri bir araya bağlanıp bir çukura kömüldüğü de tesbit edilmiştir.

Oralarda, tarihten evvelki insanlar balık avlamışlar, yüzmüşler, kamp kurmuşlar ve bugün o insanların nesilleri kaybolmuş.

YANLIŞLIK

Gişeden biletini aldı. Verdiği paranın üstünü de aldı. Çekildi. Aradan on dakika geçince tekrar geldi. Memura:

— Verdiğiniz parada yanlışlık var.

Dedi. Memur hiddetle:

— Geç kaldınız. Yanlışlığı gişenin önünden ayrılmadan evvel söyliyecektiniz. On dakika sonra yapacağınız şikâyetleri dinleyemem.

— Peki, öyle olsun... Gidiyorum. Bana elli kuruş fazla vermiştiniz de onu söyliyecektim!...

Kaptanın dürbünü

Zürafa

Zurafa uzun boyunlu bir hayvandır. Bu hayvanın iki, bazan da üç boynuzu olur. Fakat bu boynuzlar kalınca deridendir, üzerleri tüylüdür. Kahve rengi vücudü beyaz çiziklidir. İstediği zaman burun delikleri kapanır.

Ağaç yaprağı yer. Altı yedi ay hiç su içmeden yaşar. Yani yazın kuraklığından müteessir olmaz.

Dört midesi vardır, kemikleri iliksizdir. Uyurken yanyatar, başını karnına dayar. Bacaklarını iki tarafa iyice ayırır, iğilir ve öyle su içer.

Derisinden iskarpin, kamçı sapı, kuyruğundan sinek kovacak, musikî aleti telleri, kemiklerinden düğme yapılır. Eti de yenir, çok lezzetli imiş.

Meraklı şeyler

Resmini gördüğünüz adam Eli Wittendir. Bu adam ne pamuk görmüş, ne pamuk tohumu görmüş, ne de pamuk fidanı. Buna rağmen, bütün bunları görmeden pamuk örme makinesini icad etmiştir. İcadı pamuk sanayiinde büyük bir inkılâb yarattığı halde kendi müflis öldü.

Meşhur kutub kâşifi kaptan Kuk Tongo adasında canlı bir hatıra bıraktı.

Bu hatıra kocaman bir kaplumbağadır. Bu kaplumbağayı kaptan bundan 160 sene evvel getirdi. Hayvan yaşıyor. Hayvana büyük itina ile bakılmaktadır.

İki bin sene evvel Romalıların Şar denen arabalarının tekerlekleri arasında 4 kadem 8 buçuk pusluk mesafe vardı. Bugün İngiltere tren hatlarının arasındaki mesafe de bu kadardır. Stefenson ilk tecrübelerini Britanyanın istilâsından kalma Roma yollarında yaptı ve para harcamamak için demir hatları bu yollara döşedi. Oradan kalmadır.

Resim eğlencesi

Çizgilerin arasında gördüğünüz rakkam yerlerini, ayni rakkamları ayni renkle boyamak şartile ayrı ayrı renklere boyayınız.

Kalem kazanan

28 teşrinisani 1936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Eyüp orta okul talebesinden 222 numaralı Leman birinci hediyemiz olan Altın uçlu masa kalemini kazanmıştır.

Sancak meselesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İNGİLİZLER TAVASSUTTA BULUNMUŞ

Londra 8 (A.A.) — Havas muhabiri bildiriyor: İyi haber alan bir menbadan öğrenildiğine göre, Türkiyenin Londra büyük elçiliği müsteşarı, Sancak meselesinin çabuk bir surette halli için İngilterenin Fransız hükûmeti nezdinde tesir etmesini taleb zımnında, bir kerre geçen hafta bir kerre de dün, dış işleri bakanlığı ile temasa gelmiştir.

Öğrenildiğine göre, İngiltere hükûmeti, Paristeki İngiliz büyük elçisi Georges Clercke, Türkiye büyük elçisi müsteşarının birdirdiği tarzda Türk noktai nazarının Fransa dış işleri bakanlığına bildirilmesi için talimat vermiş, fakat Türk esbabı mucibesini kendisine mal etmemiştir.

Söylenildiğine göre, İngiltere dış işleri bakanlığı, Türkiye büyük elçiliği müsteşarına, Türkiyenin endişelerinin mübalegalı olduğunu bildirmiştir.

Resmî mahafil, Türkiyenin, meselenin bu derece çabuk bir surette halinde ısrar etmesini sürpriz ile karşılamaktadır. Zira, Türkiyenin itiraz ettiği Fransa - Surye muahedesi, tatbik mevkiine üç seneden evvel girmiyecektir.

SANCAK MESELESİ CENEVRE, İNGİLİZ VE FRANSIZ MAHAFİLİNDE NSIL TELÂKKİ EDİLİYOR

Cenevre 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Milletler cemiyeti mahafili, İskenderun meselesinin Milletler cemiyeti konseyinin müzakerelerinde sıraya konulmasından evvel, Türkiyenin, Cemiyetten çekilmesine veyahut enerjik siyasî ve askerî kararlar almasını gayri muhtemel telâkki etmektedir. Maamafih, eğer tatmin edilmezse, Türkiyenin kendi hattı hareketini tamamen değiştirmesi muhtemeldir.

Türk mahafili, reisicumhur Atatürkün, Sancak Türk ahalisinin Süryeye ve umumiyetle arablara bağlı kalmasını menetmeye azmeylemiş bulunduğunu bildirmektedir.

Türk murahhas heyeti, muhtemel olarak, Sancak gayri askerî bir hale getirilerek, Türkiye ve Fransa tarafından birlikte garanti edilmiş bir «Surye - Lübnan - İskenderun muhtar devletleri federasyonu» teşkil edilmesini ileri sürecektir.

Londra 8 (A.A.) — Royter bildiriyor: Türkiyenin İskenderun meselesinden dolayı Milletler cemiyetinden çekileceği veya asker tahşit etmekte olduğu hakkındaki haberlere İngiliz mahafilinde itimat edilmemektedir.

Paris 8 (A.A.) — İyi malûmat alan Fransız mahafilinde İskenderun sancağında asker tahşidatı yapıldığına dair çıkan haberlerin katiyen esassız olduğu ve ne Türkler tarafından ve ne de Fransızlar tarafından askerî tedabir ittihazı asla düşünülmediği beyan edilmektedir.

İtalyan gazetesinin dostane yazıları

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lar. Aynı zamanda reisicumhurun riyasetlerinde vekiller heyetinin de fevkalâde olarak toplandığına dair haberlerin Pariste büyük telâş uyandırdığını bildirmekte ve bu haberler üzerine hemen İngiltere hükûmetinin istimzacına teşebbüs edildiğini ve İngiliz mandalarının yakınlığı hasebile İngilterenin hadiseye lâkayd kalamıyacağının ümit olunduğu da zikredilmektedir.

Giornale d'İtalia gazetesi bu haberleri nakletttikten sonra Echo de Paris gazetesinin Türkiye tarafından İskenderuna verilen ehemmiyetin, Fransız mandası Suriyeden kalktıktan sonra bu havalinin İtalya tarafından işgal edilmesi endişesinden ileri geldiği hakkındaki yazısından bahisle bunu mezkûr gazetenin fena niyetine atf ve reddetmektedir.

1937 kalkınma yılı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bunun başlıca sebebini, bazıları dünya devletlerinin muazzam silâhlanma hareketinde ve harp sanayiinin her yerde gece gündüz işlemesinde görüyorlar, silâhlanma son haddine gelince gene eski işsizliğin, ham maddeler fiatında eski düşüklüğün başlıyacağını söylüyorlar.

Harb endüstrisinin bugünkü hummalı faaliyeti hiç şüphesiz alışveriş ve fiat üzerinde tesirini gösteriyor. Fakat buhranın azalmasını sade bununla izah etmek doğru değildir. Bütün dünya istihsal ve istihlâkinde, harpten sonra başlıyan muvazenesizlik, başıboşluluk yavaş yavaş ortadan kalkmış, bilhassa devlet iktisadı sayesinde bir nevi durulma, muvazene hasıl olmuştur.

Dünya, refaha doğru gidiyor, eğer... evet eğer yeni bir harb olmazsa!.. İşte bunu kimse temin edemiyor, en cüretli falcılar bile...

***

Madridde kanlı muharebeler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

fakla beraber asilerin Casa Delcampo mıntakasındaki mevzilerine şiddetle taarruz etmişlerdir. Milisler bir süngü hücumu yapmışlar ise de iki saat süren bir çarpışmadan sonra geri püskürtülmüşlerdir.

Saat dokuza doğru hükûmet mevzilerini şiddetle topa tuttukdan sonra asiler Humera ve Pozuelo mıntakalarında mukabil taarruza geçmişlerdir. Asi piyadeleri hücuma geçtiği zaman milisler cesurane bir müdafaada bulunmuşlar ise de asiler öğleyin bütün hedeflerine vasıl olmuşlardır.

Pozuela, Humera, Cerro de la Cruz, Val de Gomez, Cerro de las'Pertigouin ve Cerre de la Plate kasabaları kâmilen asilerin ellerine geçmiştir.

Asi karargâhından bir zabit Havasın muhabirine şunları söylemiştir: «Gerçi bu zaferi büyük bir güçlükle kazandık fakat böyle tam bir muzafferiyet elde edeceğimizi ümid etmiyorduk. Şimdi Madridin şimalî garbî muharebesini kazanmış bulunuyoruz.

Ankara Ziraat enstitüsünün faydalı bir teşebbüsü

1937 yılı kış sömestresi zarfında Ankara Ziraat Enstitüsü tedris üyelerinden bazıları tarafından umumu alâkadar eden muhtelif mevzular dahilinde ilmî konferanslar verilecektir.

Yüksek Enstitü merasim salonunda verilecek olan bu konferanlara ait müfredatlı listeyi aşağıda neşrediyoruz:

Konferans tarihi	Konferans verecek zatların isimleri ve konferans mevzuu
8/1/937	Doçent Dr. Kadri Bilğemre yumurta hasılatı, muayenesi ve yumurtanın gıda olmak itibarile ehemmiyeti
15/1/937	Prof. Dr. Dix, Türkiye zira atinin vazifeleri
22/1/937	Prof. Dr. Krause, Türkiyenin en yüksek yeri olan Ararat dağına çıkış (Projeksiyonlu)
29/1/937	Prof. Dr. Gleisberğ, Türkiye meyvacılığı ve inkişaf imkânları
5/2/937	Doçent Dr. Süreyya, Görünmiyen virus nevileri ve sun'i surette teksir olunan ensaç üzerinde muafiyet tecrübesi
12/2/937	Prof. Dr. Gassner, Türkiye ziraatinde Fitopatalojik mesail ve yapılacak işler.
19/2/937	Prof. Dr. Lutz, Ehli hayvanlarda hissi iptal meselesi
5/3/937	Prof. Dr. Rüdiğer, Türkiye şarapları
19/3/937	Doçent Dr. Esat Bozkaya, Türkiye ziraatinde ziraat alet ve makinelerinin bugünkü vaziyeti
2/4/937	Prof. Dr. Durenz, Kimya loboratuvarlarında tehlikeler
16/4/937	Prof. Dr. Spöttel
30/4/937	Doçent Dr. Şükrü, Muhtelif gıdaların parazit ve paraziter hastalıkların menbaları olmak itibarile vaziyetleri
14/5/937	Doçent Dr. Kerim Ömer çağlar, Türkiye topraklarının umumî vasıfları
28/5/937	Doçent Dr. Şevket Birand Uludağın Jeolojik inkişafı ve bunun Bursanın iktisadi hayatındaki rolü
11/6/937	Lektör Ahmet Tevfik, Türkiye ikliminin ana hatları.

Konferanslara saat 17,30 da başlanacaktır.

Sergilerde eser teşhir eden ressamlara:

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden:

İkincikânun yirmi ikisinde Atinada Yunan hükûmeti bütün Balkan devletlerinin iştirâk ettiği bir resim sergisi açacaktır. Bu sergiye iştirâk etmek isteyen ressamların jüriye arzedilmek üzere beğendikleri eserlerinden üçer danesini en geç 12 İkincikânun sabahına kadar Güzel San'atlar Akademisi Müdür muavinliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri. (83)

İktisat Vekâleti iş Dairesi üçüncü Bölge âmirliğinden:

Günde en az beş işçi çalıştıranlardan başlamak üzere, Ziraat ve Çiftçilik işleri, Deniz ve Hava işleri, bir ailenin kendi efradı ve yakın akrabalarile bir arada evlerinde yaptıkları işler müstesna her türlü iş yeri sahiplerinin doldurmakla mükellef oldukları beyannameler kaymakamlıklarca alâkadarlara dağıtılmaktadır.

İlân tarihinden itibaren bir hafta zarfında kendilerine henüz beyanname gönderilmemiş olan işyeri sahipleri varsa bunların müesseselerinin bulunduğu mahallin kaymakamlıklarına müracaatla beyanname alarak doldurmaları lâzımdır.

Beyanname vermeyenler veya yanlış dolduranlar hakkında iş kanununun buna aid hükümleri mucibince derhal cezaî takibata geçileceği ehemmiyetle ilân olunur. (106)

Devlet Basımevi Direktörlüğünden:

Basımevi için alınacak muhtelif puntoda 852 kilo harfin açık eksiltmesi 18/1/1937 pazartesi saat 15 de Basımevimizde yapılacaktır. Tahmini bedeli 2050 liradır.

İsteklilerin eksiltme çağından önce % 7,5 pey akçesi olan 153 lira 75 kuruşu Basımevi veznesine yatırmaları lâzımdır.

Şartname Fen Memurluğundan alınabilir. (3851)

Tashih

7/1/937 tarihli nüshamızda 3871 No. ile çıkan İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğüne aid Üç parça arsa ilânının ihale günü 18/1/937 cuma olarak yanlış yazıldığı bildirilmiş olduğundan 18/1/937 pazartesi olarak tashih olunur. (110)

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu hastaneleri için yedi yüz adet yüz havlusu 26/1/937 salı günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 560 liradır. İlk teminatı 42 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (277) (121)

★

Ordu hastaneleri için 120 adet sofra örtüsü, 700 adet peçete 25/1/937 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 369 liradır. İlk teminatı 27 lira 67 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (278) (122)

★

Ordu hastaneleri için 350 adet yatak örtüsü 26/1/937 salı günü saat 15,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 700 liradır. İlk teminatı 52 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (279) (123)

★

Kuleli askerî lisesi için 2400 adet fildekos fanilâ 1200 adet spor fanilâsı 3600 adet kemerli patiska don 1200 adet patiska spor donu, 8000 çift çorap 3250 adet mendil 26/1/937 salı günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 7838 liradır. İlk teminatı 387 lira 85 kuruştur. Şartname ve nümuneleri komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (280) (124)

Bakırköy sulh hukuk hâkimliğinden: Osmaniye köyünde Pulluk sokağında fırıncı Fadılın müddeialeyh Osmaniyede mekteb karşısında Dervişin kahvesinde mukim Ahmed oğlu Süleyman aleyhine açtığı 146 lira 50 kuruş alacak davasının cereyan eden mahkemesinde müddei aleyhin ikametgâhı meçhul olduğundan ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan yevmi muhakeme olan 22/1/937 cuma saat 10 da mahkemede bulunulması ilânen tebliğ olunur. (M. 944)

BANYO ALACAK vaktim yok!

O halde hemen işlemeğe hazır olan Havagazi banyo aletini tanımiyorsunuz.

Duş DERHAL
Banyo 15 DAKİKADA

HAVAGAZI ŞOF-BENİ

İZAHAT: İstiklal Caddesi No. 101

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

ADEMİ İKTİDAR
ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBİN
Tabletleri — Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

KUMBARA

BİRE 1000 VEREN TARLADIR

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

Hesap defterleri

Piyasanın en sağlam, en muntazamı en zarif ve en ucuz

Yövmiye defterleri
Kasa defterleri
Defteri kebirler
Muavin defterler

Birinci hamur kâğıt ile	kuruş	Kalın banka kâğıdı ile	kuruş
200 Sahifeli	120	200 Sahifeli	140
300 »	150	300 »	170
400 »	200	400 »	225

(Akşam) idaresinde satılmaktadır. Telefon: 24240
Hesap defterlerinizi almadan bunları görünüz ve bu fırsattan istifade ediniz!

Yüksek Mühendis mektebi arttırma ve eksiltme komisyonundan:

Mektep atelyesi için açık eksiltme ile 60 kalem malzeme alınacaktır. Muhammen bedeli 964 ve ilk teminatı 73 liradır. Eksiltmesi 11/1/937 pazartesi günü saat 15 de Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis mektebi binası içindeki komisyonda yapılacaktır.

Şartnamesini görmek isteyenlere hergün ve eksiltmeye girmek isteyenlerin muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları ilân olunur. (3757)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

9000 Kilo demir tel (Saat 14)

10 adet «1000 kilo yük taşıyabilecek» alttan sürme araba (saat 15)

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartname ve nümunesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık, 14/1/937 tarihine rastlıyan perşembe günü hizalarında gösterilen saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3839)

★

Adet	Cinsi	Muhammen bedeli		
53	Palto	1100	Kuruş	«B.»
25	»	1100	»	«M.»
140	Fotin	570	»	«B.»
65	»	570	»	«M.»

Evvelce pazarlıkla satın alınacağı ilân olunan yukarıda miktarı yazılı melbusatın nümuneleri tebdil edilmiş olduğundan 11/1/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 16 da yeniden pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

İsteklilerin şartname ve nümunelerini görmek üzere hergün ve pazarlık için de tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (3794)

★

1 — İdaremizin Maltepe Tütün Enstitüsü Bioloğya lâboratuvarı için 2418,84 lira muhammen bedelli ve fennî şartnamesinde miktar ve evsaf yazılı 44 kalem muhtelif âlet ve malzeme açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 25/1/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 181,42 liradır.

4 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — İsteklilerin fiatsız tekliflerini eksiltme gününden en geç 15 gün evvel inhisarlar Ziraat fen şubesine vermeleri lâzımdır.

6 — İsteklilerin eksiltmeye girebilmek için kanunen kendilerinden aranılan vesika ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte tayin edilen gün ve saatte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3501)

★

1 — Şartname ve keşifnamesi mucibince Cibali Tütün fabrikası bodrum katında yapılacak (7393) lira (47) kuruş keşif bedelli tamirat ve tadilât açık eksiltmeye konulmuştur.

II — Eksiltme 11/1/937 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muvakkat teminat (554) lira (51) kuruştur.

IV — İhale evrakı 36 kuruş mukabilinde her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin ihaleden en az iki gün evvel İnhisarlar İnşaat şubesine gelerek bu gibi işleri muvaffakıyetle yaptıklarına dair resmî vesaik gösterildikten sonra alacakları ehliyet vesikası ile kanunen kendilerinden aranılan vesaik ve % 7,5 güvenme paralariyle birlikte yukarıda adı geçen alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (3704)

Deniz yolları
İŞLETMESİ

Acenteleri: — Karaköy - Köprübaşı Tel. 42862 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel: 22740

TRABZON Postaları
Pazar, Salı 12 de Perşembe 16 da.

İZMİR SÜR'AT postası
Cumartesi 15 de.

MERSİN postaları
Salı, perşembe 10 da kalkarlar.

Diğer postalar
Bartın — Cumartesi, çarşamba 18 de.

İzmit — Pazar, salı, perşembe 9,30 da.

Mudanya — Pazar, Salı, Perşembe, Cuma 8,30 da.

Bandırma — P.ertesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, C.ertesi 20 de.

Karabiga — Salı, cuma 19 da.

Ayvalık — Salı ve cuma 19 da, salı postası gidiş ve dönüşte Lapsekiye ve İmrozada uğrar..

Trabzon ve Mersin postalarına kalkış günleri yük alınmaz.

(113)

Scandinavian Near East Agceny
Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991-2-3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenburg, Stokholm, Oslo Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanlar Şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.

Erland vapuru 16 K.saniye doğru
Birkaland vapuru 27 K.saniye doğru
Gunbor vapuru 2 şubata doğru

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo, limanları için hareket edecek vapurlar.

Aasne vapuru 6 K.saniye doğru
Erland vapuru 16 K. saniye doğru.
Birkaland vapuru 28 K.saniye doğru

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.

Tel: 44991-2-3

Bebekte tramvay istasyonun civarında marufen mukim hemşiresi Hamide nezdinde iken hâlen ikametgâhı meçhul Zeynebe

Üsküdar icra memurluğundan:

İsmail Hakkının aleyhinize Üsküdar sulh birinci hukuk mahkemesinden istihsal ve berayı tenfiz dairemize tevdi ettiği 26 haziran 929 T. ve 129 T. li ilâmile ücreti vekâlet ve masarifi muhakeme olan 243 lira (49) kuruş ile masarifi icraiyenin tediye ve tesviyesi hakkında namınıza doldurulan icra emrinin ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ edilemediği anlaşılmış olduğundan ilânen tebligat icrasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında dairemizin (937/1060) No li dosyasına bilmüracaa tesviyei deyin veyahud kanunen şayanı kabul bir itiraz dermeyan etmediğiniz takdirde icranın gıyabınızda devam edeceği malûm ve icra emri tebliği makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur.

(23134)

İstanbul Asliye 3 cü hukuk mahkemesinden:

Anika tarafından kocası Tophanede Kafeslide hacı Mümin sokağında 15 No. lı hanede mukim Eyyüp aleyhine 936/1426 No. ile açılan talâkın tescili davasından dolayı müddei aleyhe gönderilen dava arzuhali mübaşir tarafından mumaileyhin ikametgâhını terkedip yeni adresi meçhul olduğu şerhile iade kılınmış olmasına mebni H. U. M. kanununun 141 ci maddesine tevfikan ilânen tebligat ifasına karar verilmiş ve arzuhal sureti de mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında mahkemeye müracaatla arzuhali tebellüğ ve cevap vermesi lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(M. 945)

Güzel dişlerinizle Her şeyi lezzetle yiyiniz

Dişleriniz iyi ve sağlam olursa her şeyi kemali lezzetle yiyebilirsiniz. Aynı zamanda şeh har tebessümünüzle herkesin takdirini kazanırsınız. Pasteur'ün tedkikatı fenniyesi dairesinde istihzar edilen Dentol diş suyu ve macunu gayet antiseptik ve nefis kokuludur. Dentol dis suyu ve macunu, diş etlerini kuvvetlendirir. Nefesi tasfiye ve dişleri hüsnü muhafaza ettiği gibi dişlere parlak bir beyazlık verir.

DENTOL; bütün parfümörilerle eczanelerde satılır.

Dentol

Her yede **DANTOL** isteyiniz.

Eczanelerle parfömörilerde satılır.

Türkiye
ŞEKER FABRİKALARI
ANONİM ŞİRKETİNDEN:

1937 seensi içinde İstanbuldan fabrikalarımıza ve mütekabilen gönderilecek muhtelif cins eşyanın nakliyesi kapalı zarfla münakasası ve isteklisine ihalesi yapılacaktır.

Şartname parasız olarak İstanbul Bahçekapı Taş Handa Şeker Bürosu tarafından verilir.

Teklifler en geç 18 sonkânun 1937 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 16 ya kadar Bahçekapı Taş Han 44 No. ya verilmelidir.

·EYİ EKEN EYİ BİÇER·

BANKAYA YATIRILAN PARA EYİ EKİLMİŞ TOHUM GİBİ VERİMLİDİR.

HOLANTSE BANK ÜNİ N.V.

KARAKÖY PALAS — ALALEMCİ HAN

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı
Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Seyhan vilâyetinde Ceyhan demir köprüsü inşaatıdır.

Keşif bedeli (195,000) liradır.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

a. — Eksiltme şartnamesi,
b. — Mukavele projesi
c. — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
d. — Fennî şartname
e. — Keşif hülâsa cetveli
f. — Proje.
g. — Hususî şartname.

İstiyenler bu evrakı (975) kuruş bedel mukabilinde şose ve köprüler reisliğinden alabilir.

3 — Eksiltme 26/2/937 tarihinde cuma günü saat (16) da Nafıa vekâletinde şose ve köprüler reisliği eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliplerin (11,000) liralık muvakkat teminat vermesi ve resmî gazetenin 3297 sayılı nüshalarında çıkan talimatnameye tevfikan müteahhitlik vesikası ibraz etmesi lâzımdır. İsteklilerin teklif mektuplarını üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri muktezidir. Posta ile gönderilecek tekliflerin dış zarfların mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2230) (3879)

Edremit Belediye Reisliğinden:

Belediyemizin açık olan 165 lira ücretli mühendisliğine istekli olanların müracaatı ilân olunur. Taliplerin Mühendis diplomasını hamil ve musaddak Şehir plânını tatbika muktedir bulunmaları şarttır. Makine elektrik, su işlerinden anlıyanlar tercih olunur. Müracaata evrakı müsbitenin eklenmesi lâzımdır. (14)

CİLDİNİZİ BESLEYİNİZ!

28 gün zarfında birçok seneler daha gençleşmiş olursunuz. Meşhur bir üniversite profesörü, genç hayvanlardan cilt için hakikî bir cevher istihsale muvaffak olmuştur.

100 kadından 99 u beslenmemiş bir cilde maliktir. Buruşukluklar, solmuş tenler ve gevşek yanaklar bu halin bazı alâmetleridir.

Zamanımızda tecrübe ile sabit olmuştur ki; cildiniz, milyonlarca mesameleri sayesinde sureti hususiyede hazırlanmış birçok unsurları mas ve canlı hüceyreler şekline ifrağ ederek kaybettiği güzellik ve tazeliği kazanabilir.

Cilt için en mükemel gündelik güzellik reçetesi budur:

Genç hayvanlardan istihsal edilen Biocel cevheri, taze krema ve musaffa zeytinyağı.

Bütün bu unsurlar, şimdi Tokalon kreminin terkibinde mevcuttur. Bu krem, tanınmış cilt unsurlarının en mükemmeli ve en fazla besleyicisidir. Yalnız bir gece zarfında cildinizi taravetlendirecek ve inanılmıyacak derecede canlandıracaktır. Ve 28 gün zarfında devamlı bir güzellikte yeni bir ten temin edecek, beşerenizi bir gül yaprağı gibi daha tatlı, daha nermin kılacak ve buruşukluklardan, gevşek yanaklardan ve yüzün zayıflamış adalelerinden kurtaracaktır.

Bu şayanı hayret semereyi, aynanıza bakarak tasdik edeceksiniz. 40 ve 50 yaşlarında birçok kadınlar son derece besleyici bir unsur olan bu kremin muntazaman kullanmaları sayesinde hemen bir genç kızın terütaze cildine ve nermin tenine malik olmağa muvaffak olmuşlardır. Akşamları, Tokalon kreminin pembe rengindeki ve sabahları (yağsız) beyaz rengindekini kullanınız. Pembe rengindeki krem en fazla besleyici bir kremdir. Fakat sabahları (yağsız) beyaz krem kullanılması müreccahtır. Çünkü fevkalâde bir cilt unsuru olduktan başka pudrayı gayrimer'î kılar ve son derece yapışmasına medar olur.

TURK HAVA KURUMU
BUYUK PIYANGOSU

3 cü Keşide 11 İkincikânun 937 dedir
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

Büyük ikramiye 45.000 liradır.

Ayrıca: 15,000, 12,000, 10,000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat Vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7/İkincikânun/937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur.

Bilûmum "Esnaf„ "Küçük tacir„ ve "Küçük San'atkârların„ nazarı dikkatine.

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

1 — 1561 numara ve 29/Şubat/932 tarihli Sicilli Ticaret gazetesile ilân edilen Oda Umumî kararına uyularak İstanbul Ticaret ve sanayi odası mıntakasında bulunan bilûmum esnaf, dükkânı bulunan küçük san'at ve küçük tacirlerin odaya kayıt ve tescilleri yapılacaktır.

2 — Bilûmum esnaf, küçük san'atkâr ve küçük tacirlerden, odalar kanununun onuncu ve odalar nizamnamesinin 135 inci maddeleri mucibince tanzim edilmiş olan esnaf cemiyetleri talimatnamesi veçhile cemiyeti teşekkül etmiş olanlar, mensup oldukları cemiyet vasıtasile ve henüz esnaf cemiyeti teşekkül etmemiş olanlar doğrudan doğruya ticaret ve sanayi odası esnaf şubesine müracaat ederek kayıt ve tescil ve yoklama işini usulü dairesinde ifa ettireceklerdir.

3 — Tescil ve yoklamanın oda umumî kararına göre 1937 yılının ilk üç ayı içinde ikmali lâzımdır.

4 — Bu müddet zarfında kendisini kayıt ve tescil ettirmeyen ve muamelesini ikmal etmiyenler hakkında odalar kanununun beşinci maddesi veçhile İstanbul Ticaret ve Sanayi odası tarafından hüküm olunacak cezayi nakdi, doğrudan doğruya icra dairesi marifetile ve tescil ücretile beraber tahsil olunur. (3720)

M. M. Vekâleti Deniz Merkez Satınalma Komisyonundan

Muhammen bedeli Lira	Teminatı Lira	Miktarı Ton	Cinsi
28,500	2,138	1500	Kardif kömürü

1 — Yukarıda muhammen bedeli ile teminatı yazılı 1500 ton kardif kömürü kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

2 — Münakasa 12/Kânunusani/937 salı günü saat 14 de Ankarada M. M. vekâleti binasında yapılacaktır.

3 — (143) kuruş bedel mukabilinde şartnamesini almak isteyenlerin her gün, münakasaya girmek isteyenlerin de yukarıda yazılı teminatı havi teklif mektuplarını 2490 sayılı kanun hükümleri dahilinde münakasa saatinden bir saat evvel, yani saat 13 e kadar komisyona vermiş olmaları. (3147)

KUŞTUYUNDE YATMANIZI TAVSIYE EDERİZ

En soğuk havalarda bile size kalorifer ve sobayı arattırmaz. Yumuşak ve sıcak yatakta yatarsınız. Kilosu 75 kuruştan başlar. Yastık, yorgan, şilteler çok ucuzdur. Kumaşlarının her rengi vardır. Tel 23027 Ankara satış yeri: Yerli Mallar pazarı.

Sahibi Necmeddin Sadak — Umumi neşriyat müdürü: Enis Tu
Akşam matbaası